

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελ.
ΚΥΡΙΑΖΗ, Ν.—'Από τοὺς προγραφέντας. Α'. Οικ- γένεια Γεωργιάδη—Πετσοπούλη	161
Β'. *'Αγγελος Παταρός	189
> *'Η προστασία τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου. Προξενικά *'Εγγραφα	196
> *'Αγωνιάδεις ἡμέρσι τῆς ἐν Λάρνα- κι Εὐρωπ. Παροικίας. Προξενικά *'Εγγραφα.	210
< Λαογραφικά. Παλαιοὶ ναοὶ καὶ Παραδόσεις 228. Μονὴ Κύκ- κου 231. Αἰνίγματα 238.	228—240

ΕΤΟΣ ΙΓ'.

ΙΟΥΛ.—ΣΕΠΤ.

ΤΕΥΧΟΣ Γ'.

1937

Ἐν Λάρνακι (Κύπρου).

Τὰ Κ. Χ. ἐκδιδόμενα ὀπὸ συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς, δημοσιέ-
ουσι πᾶσαν πρωτότοπον ἐπιστημονικὴν μελέτην ἀναφερομένην
εἰς τὴν Κύπρον ἢ τοὺς Κυπρίους.

*'Απευθυντέον: Ν. ΚΥΡΙΑΖΗ, Λάρνακα, γραμματέα—ταξίαν

Συνδρομὴ ἐτήσια Ἐξωτ. σελ. 12.—Ἐσωτερ. σελ. 10.

Τύποις <ΑΛΒΙΩΝ> Θ. Μ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΟΥ—Λάρνακα.

ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἔτος ΙΓ'. 1937

Ἰούλιος—Σεπτέμβριος

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΠΡΟΓΡΑΦΕΝΤΑΣ

Αον) Οἰκογένεια Γεωργιάδη—Πετσοπούλη

Γ. Ἀκάμας

Εἰς τὸ Carton Νο 7 τοῦ πρό τινος ἀκέμη χρόνου ὑπάρχοντος ἐν Λάρνακι ἀρχείου τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, μεταξύ ἄλλων διαφόρων ἐγγράφων περιείχετο καὶ ἡ ἀλληλογραφία τοῦ ἐν Λεμεσῷ γαλλικοῦ ὑποπροξενείου. Εἰς τὸ Carton τοῦτο καὶ εἰς τὸν φάκελλον τῶν ἐγγράφων τοῦ 1860 περιλαμβάνοντο καὶ δύο ἐγγράφα, ὑπ' ἀριθμὸν 7 καὶ 7bis, καὶ κατὰ τοῦτο ἐνδιαφέροντα, ὅτι παρῆχον πληροφορίας τινὰς καὶ ὠδήγουν εἰς ἔρευναν ἀποδώσασαν ἱκανὰς λεπτομερείας, ἀναφερομένας εἰς τὰς περιπετείας οἰκογενείας τινὸς τῆς Λευκασίας, σοβαρῶς θιγείσης ἐκ τῆς καταδρομῆς τοῦ 1821.

Εἰς τὸ περιθώριον τοῦ δευτέρου ἐκ τῶν ἐγγράφων τούτων, δηλαδὴ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 7bis, τὸ ὅποῖον εἶναι ἀντίγραφον μιᾶς διαμαρτυρίας, γενομένης ὑπὸ τοῦ Ἰταλοῦ Ἰακίνθου Μαντοβάνη (1) πράκτορος τῆς Γαλλίας ἐν τῷ ὑποπροξενεῖῳ τῆς Λεμεσοῦ, Ἰταλιστὶ γραφείσης πιθανῶς τὴν 15 Ὀκτωβρίου 1860 καὶ ἀπευθυνομένης πρὸς τὸν Μουδρίην τῆς Λεμεσοῦ, ἔχει χαραχθῆ διὰ μελάνης τὸ ἐξῆς σημεῖωμα τοῦ τότε ἐν Λάρνακι προξένου τῆς Γαλλίας Darrasse: «interdire à Mr Mantovani de donner suite á ce protest trop personnelle et écrire au pacha au sujet de la poudre.»

Ἡ γνώμη αὐτῆ τοῦ Darrasse, ὅτι ἦσαν προσωπικοὶ οἱ λόγοι οἱ ὧθήσαντες τὸν Μαντοβάνη νὰ γράψῃ τὴν διαμαρτυρίαν ταύτην ἦτο πλέον ἢ ἀληθές. Αἱ μεταξὺ τοῦ Γ. Ἀκάμα, ὅστις κατηγγέλλετο, καὶ τοῦ Μαντοβάνη σχέσεις ἦσαν πράγματι πολὺ τεταμέ-

1) Yacenthe Mantovani de Rovigno, ἰατρός ἐν Κύπρῳ (1850—1863). Βλέπε «Κ. Χ.» ΙΑ'. σελ. 215.

ναι. Ὁ πρῶτος κατέβαλλε μεγάλας προσπάθειας καὶ εἶχε πολλοὺς λόγους νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ ἐπετύγχανεν ἐπὶ τέλους νὰ θέσῃ ἐκποδὸν τὸν Μαντοβάνη καὶ νὰ καταλάβῃ αὐτὸς τὴν θέσιν ὑποπροξένου τῆς Γαλλίας, τὴν ὁποίαν οὗτος κατεῖχεν ἐν Λεμεσῷ. Καὶ πραγματικῶς μετ' ὀλίγον χρόνον ὁ Μαντοβάνη, παλαιὸς πολιτικὸς τῆς Ἰταλίας ἐξόριστος, ἀνεχώρει διὰ τὴν πατρίδα του ἀνεπιστρέφει, ἡ δὲ θέσις τοῦ ὑποπροξένου τῆς Γαλλίας ἐν Λεμεσῷ καταλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Γ. Ἀκάμα. Ἐκ τῶν γεγονότων τούτων εἶναι εὐνόητον διατὶ ὁ Mantovani, δοθείσης εἰς αὐτὸν τῆς εὐκαιρίας, προσεπάθησε νὰ πράσῃ πράγματα εἰς τὸν Γ. Ἀκάμαν.

Ἡ περίστασις, τὴν ὁποίαν ἐζήτησε νὰ ἐκμεταλλευθῇ ὁ Μαντοβάνη, εἶναι ἡ ἀκόλουθος. Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 13 Ὀκτωβρίου 1860 ἐσημειώθη πυρκαϊὰ εἰς Λεμεσὸν εἰς μίαν ἀποθήκην πυρείων (3 of fanelli), εἰς τὸ μέσον τῆς ἀγορᾶς κειμένην. Ἡ πυρκαϊὰ κατεσθέσθη ἐγκαίρως καὶ ἀνευ πολλῶν ζημιῶν ὑπὸ τῶν ἀμέσως προστρεξάντων τούρκων, καθημένων εἰς γειτονικὰ καφενεῖα, καθ' ὅσον ἦτο ἀκόμη πολὺ ἐνωρίς. Ἡ σοβαρότης εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ἐνέκειτο εἰς τὸ ὅτι ἐντὸς τῆς ἀποθήκης αὐτῆς, ἐκτὸς τῆς ποσότητος τῶν πυρείων ποῦ περιείχετο, ὑπῆρχον ἐπὶ πλέον καὶ 15 ὀκάδες μπαρουτι ἐντὸς ἐνὸς τενεκῆ. Ἡ ἀποθήκη ἦτο ἰδιοκτησία τοῦ Giovanni Jassonidi, ραγιά, τῆς γνωστῆς ἐν Λεμεσῷ οἰκογενείας Ἰασονίδου, εἶχε δὲ ἐνοικιασθῆ εἰς τὸν Georghi Pezzopulli, ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Μαντοβάνη ἦτο: «un nativo di Nicosia che a Smirne se faceva chiamare Georgiadi, e torno in Cipro anni sono con l' usurpato nome d' Acamas e due passaporti in tasca.»

Εἰς τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 7 ἐπιστολὴν προστίθεται ἐπὶ πλέον ἡ πληροφορία ὅτι ὁ Pezzopulli αὐτὸς ἦτο πολὺ πλούσιος, καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου ἠδύνατο νὰ δωροδοκῆσῃ ἐπιτυχῶς τὰς ἀρχάς, συγχρόνως δὲ δίδεται ἡ μεγάλως ἐνδιαφέρουσα πληροφορία ὅτι: «tanto Jassonidi che Pezzopulli sono figli di Giustiziati dal 1821». Εἰς τὸ κατὰ τὴν ἐργασίαν τοῦ Pezzopulli εἰργάζετο ὡς servante εἴτε καὶ ὡς socio ὁ «Hagi Georghi Finicaridi».

Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι ὁ Georghi Pezzopuli, ὁ υἱὸς ἐνὸς κατατομηθέντος εἰς Λευκοσίαν κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ 1821 ὁ εἰς Σμύρνην ἀποκαλούμενος Georghiadi καὶ εἰς Λεμεσὸν τιτλοφορούμενος G. Acamas, δὲν εἶναι τρία διάφορα ἀλλὰ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Ποῖος ἕμως εἶναι ὁ Πετσοπούλης, Γεωργιάδης, Ἀκάμας οὗτος;

Εἶναι γνωστὸν ἐκ τῆς ἱστορίας (2) ὅτι κατὰ τὰς σφαγὰς τοῦ Ἰουλίου 1821 μεταξὺ τῶν πολλῶν ἄλλων θυμάτων περιλαμβάνετο καὶ ὁ ἐκ Λευκοσίας Χατζῆ Νικόλας Πετσοπούλης. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτου καὶ ἄλλος Πετσοπούλης ἀναφέρεται εἰς πολλὰ τῶν ἐγγράφων τοῦ προξενίου τῆς Γαλλίας, ὁ Κωνσταντῆς. Ὁ Πετσοπούλης αὐτὸς, τοῦ ὁποίου ὡς φαίνεται ἡ ζωὴ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους εὕρισκετο εἰς κίνδυνον, ἔσπευσε νὰ φύγῃ τὸ ταχύτερον ἐκ Λευκοσίας, καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς πλοῖον ἐν Λάρνακι ἐλλειψομένον, καὶ δι' αὐτοῦ νὰ μεταβῇ εἰς Γαλλίαν. Ἐπίσης ὑπάρχει καὶ ἡ πληροφορία εἰς ἄλλα ἐγγράφα τοῦ προξενικοῦ τῆς Γαλλίας ἀρχείου, ὅτι μεταξὺ τῶν προσφύγων ἐκ Κύπρου (3), τῶν εἰς Μασσαλίαν ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως ἐπὶ δολόκληρον τετραετῆσαν συντηρουμένων, ἦσαν καὶ οἱ: Κωνσταντῆς Πετσοπούλης, Μαρίνα Κ. Πετσοπούλη καὶ Γεώργιος Κ. Πετσοπούλης. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πρόκειται περὶ τῆς συζύγου καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Κ. Πετσοπούλης, τοῦ προγραφέντος δηλαδὴ κατὰ τὸ 1821, περὶ τοῦ ὁποίου κάμνουν μνεῖαν πολλὰ προξενικὰ ἐγγράφα. Ἐκ τούτων προκύπτει ὅτι ἐν Λευκοσίᾳ ὑπῆρχον δύο τοῦλάχιστον οἰκογένειαι Πετσοπούλη, ἡ τοῦ κατατομηθέντος Χατζηνικόλα, καὶ ἡ τοῦ προγραφέντος Κωνσταντῆ, ἀποκαλουμένου ἐπίσης Γεωργιάδου. Ἀμφότεραι αἱ οἰκογένειαι αὗται εἶχον μεγάλην περιουσίαν, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ἡ κατατόμησις τοῦ ἐνὸς, καὶ ἡ προγραφή τοῦ ἐτέρου. Τοῦτο ἐξάγεται καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Γ. Ἀκάμας ἀναφέρεται ὡς πλούσιός τις καὶ ἔχων ἐπιρροήν, κεκτημένος δηλαδὴ μεγάλην κτηματικὴν περιουσίαν ἐν Λευκοσίᾳ, Βηρυτῷ καὶ Λεμεσῷ. Ὁ Κ. Πετσοπούλης, πλὴν τῆς κτηματικῆς του περιουσίας καὶ ἄλλης φέρεται, κατὰ προξενικὰ ἐγγράφα, ὅτι τὸ περιεχόμενον τοῦ καταστήματός του ἐξετιμήθη ἀντὶ 14.000 γροσίων καὶ ὅτι ἐδέσθη σημεῖως ὀφειλετῶν μέχρι ποσοῦ 7.000 γρ. τοῦ μεγάλου Αὐθέντου, σημαντικοῦ διὰ τὴν τότε ἐποχὴν. Ὁ Κωνσταντῆς καὶ ὁ Χατζηνικόλας Πετσοπούλης ἀναμφιδόλως θὰ ἦσαν ἀδελφοί, διότι φέρουσι τὸ ἴδιον ἐπίθετον, Πετσοπούλης ἢ Γεωργιάδης καὶ διότι ἀμφότεροι ἔχουσι υἱὸν βαπτισθέντα Γεώργιον, τὸ ὄνομα δηλαδὴ τοῦ πατρὸς τῶν Γεωργαλλῆ ἢ Γεωργίου, ὡς ἡ συνήθεια τότε

2) Κηλιάδου Ι. Γ. Ἀπομνημονεύματα τῶν κατὰ τὸ 1821 ἐν τῇ Νήσῳ Κύπρῳ τραγικῶν σκηνῶν. 2α ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια 1888. Εἰς τὴν σελ. 17 ἀναφέρεται ὡς κατατομηθεὶς ὁ Χατζηνικόλας Πετσοπούλης. 3) «Κ. Χ.» Ζ'. σελ. 102.

ιδία να δίδεται τὸ ὄνομα τῶν προγόνων εἰς τοὺς ἀπογόνους. Ἡδύνατο κανεῖς νὰ πιστεύσῃ ὅτι οἱ Πετσοπούλη οὗτοι ἀπεκλήθησαν τοιοῦτοτρόπως διότι ἐπώλουν δέρματα ἢ ἦσαν αὐτοὶ εἴτε οἱ πρόγονοί των ταμπάκηδες. Εἰς Λευκοσίαν, κατὰ τὴν Πύλην Πάφου, ὅπου ὁ δημόσιος κήπος, πρὸς τὸ μέρος ὅπου εὕρηται θωμανοῦ τινος τὸ μνήμα, εἴτε ναῖδριον τοῦ ἁγίου Δημητρίου ὑπῆρχεν ἄλλοτε ἐγκατάστασις «ταμπάκηδων». Τὸ θυροσδεφειον τοῦτο ἐλειτούργει ἀκόμη καὶ πρὸ ἐνὸς τοῦλάχιστον αἰῶνος. Κατὰ τὸ 1867 («Κ. Χ.» Η'. 275) γνωρίζομεν ὅτι ἐλειτούργει ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν θωμανῶν. Κατηργήθη δὲ ἀπὸ τριακονταετίας περίπου. Ἐπειδὴ ὁ Κωνσταντῆς Πετσοπούλης εἶχεν ἐμπορικὸν κατὰστημα μανιφατούρας, ἐπώλει ὅμως καὶ δέρματα, νομίζομεν πιθανότερον ὅτι τὸ ἐπίθετον Πετσοπούλης πρόέκυψεν ὄχι διότι ἦτο δερματοπώλης, ἀλλὰ διότι κάποιος ἐκ τῶν προγόνων του ἦτο πετσοπούλης ἢ μᾶλλον ταμπάκης. Διότι τὸ ἐπίθετον πετσοπούλης δὲν ἀπαντᾷ τὸ πρῶτον καὶ μόνον διὰ τοὺς ἤδη ἀναφερθέντας. Εἰς τὸν κώδικα τῶν λογαριασμῶν διὰ τὸν ναὸν Φανερωμένης ἐν Λευκοσίᾳ καὶ εἰς σελίδα 146 ἀναγινώσκομεν: «αψπδ.... ἀπὸ τὰ τῶν Πετσοπούληδων ἄσ. 500». Ἡ κατὰ τὸ 1784 ζῶσα καὶ ἐμπορευομένη αὕτη οἰκογένεια δύναται νὰ εἶναι ἄλλη τις, πιθανότερον ὅμως συγγενική τῶν Πετσοπούλη, μᾶλλον δὲ ἡ πατρική αὐτῶν, τοῦ Γεωργῆ ἢ Γεωργαλλῆ Πετσοπούλη, πλουσία, ἐξ οὗ καὶ ἡ ἀνθηρὰ τῶν δύο ἀδελφῶν οἰκονομική κατάστασις.

Τὸ ὄνομα Γεώργιος Πετσοπούλη, ἢ Γεωργιάδη, ἢ Ἀκάμας ἠδύνατο νὰ ἐμβάλῃ εἰς ἀμφιβολίας. Δὲν φρονοῦμεν ὅμως ὅτι ὁ Γεώργιος Κ. Πετσοπούλης εἶναι ὁ Γεώργιος Ἀκάμας διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους: Ὁ Γ. Ἀκάμας εἶχε καὶ ἀδελφὴν, τὴν Ἐλένην. Παρέμεινε πολλοὺς χρόνους εἰς Γαλλίαν ἐκπαιδευόμενος μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, διέτριψε δ' ἐκτὸς τῆς Κύπρου (4) μέχρι τοῦ 1842 εἰς διάφορα ἄλλα μέρη. Τοῦναντίον δὲ ὁ Γ. Κ. Πετσοπούλης ὡς υἱὸς τοῦ Κωνσταντῆ θὰ ἐπέστρεψε μετὰ τῶν γονέων του ἐνωρίτερον εἰς Κύπρον. Διότι συναντῶμεν εἰς Κύπρον τὸν Κ. Πετσοπούλην κατὰ τὸ 1827 ὅτε καὶ ἐπεσυνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Lapierre σοβαρὸν ἐπεισόδιον (5). Ἐκτὸς τούτου εἰς τὴν ἐπιστο-

4) Ὁ Γ. Ἀκάμας εἰς ἐπιστολὴν του πρὸς τὸν πρόξενον τῆς Γαλλίας ἀναφέρει ὅτι ἐξῆσε καὶ εἰργάσθη εἰς Μυτιλήνην, Σμύρνην καὶ Βηρυτόν. Βλέπε καὶ «Κ. Χ.» 1Β'. 221 ἔνθα μνημονεύονται ὑπηρεσίαι του ἐκτὸς τῆς Κύπρου εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας.

5) Βλέπε «Κ. Χ.» Ζ'. 112.

λὴν τοῦ Μαντοβάνη ἀναφέρεται ὅτι ὁ Γ. Ἀκάμας ἦτο υἱὸς καρτομηθέντος. Πρὸς τὴν γραπτὴν αὐτὴν μαρτυρίαν συμφωνεῖ καὶ ἡ πληροφορία τὴν ὅποιαν κατέχομεν ἀπὸ τὴν σεβαστὴν ἐκ Δεμεσοῦ δέσποιναν Χριστίαναν Βρυωνίδου, ἀνεψιὰν τοῦ Ἰασονίδου, συζύγου τῆς Ἐλένης Πετσοπούλη, κατὰ τὴν ὅποιαν ὁ Γ. Ἀκάμας καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἐλένη ἦσαν τέκνα Πετσοπούλη τινὸς ἐκ Λευκοσίας μαρτυρήσαντος κατὰ τὸ 1821, καὶ τῆς Μαρτισσοῦς. Ἐκ τούτων ἐπιτεταί ὅτι ὁ Γ. Ἀκάμας δὲν δύναται νὰ εἶναι υἱὸς παρὰ τοῦ Χατζηνικόλα, δηλαδὴ τοῦ καρτομηθέντος.

Τὰ δύο ἀπορφανισθέντα τέκνα τοῦ Χατζηνικόλα Πετσοπούλη, Γεώργιος καὶ Ἐλένη, μετὰ τῆς μητρὸς των Μαρτισσοῦς, κατέφυγον εἰς Γαλλίαν, ὅπου ἦτο μὲν καὶ ὁ θεῖος των Κωνσταντῆς, μακρὰν ὅμως αὐτῶν. Ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν τούτων ὠμίλησε θερμῶς συστήσας αὐτὰ, κατὰ πληροφορίας τοῦ κ. Μ. Θ. Περισιτιάνη, ὁ Νικόλαος Θησεὺς («Κ. Χ.» Ζ'. 95) εἰς τὸν διάσημον ποιητὴν Lamartine, τῇ ἐνεργείᾳ καὶ φροντίδι τοῦ ὁποῖου ἀμφότερα ἐτέθησαν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, ἀναλαβούσης τὴν συντήρησιν των καὶ ἐπιμεληθείσης τὴν μόρφωσίν των. Ὁ μικρὸς Γεώργιος πενταετῆς εἰσήχθη εἰς τὸ Lycée Louis le Grand τῶν Παρισίων ὅπου ἐξεπαιδεύθη ἐκμαθὼν κάλλιστα τὴν γαλλικὴν, ὅπως εἰς τινα τῶν ἐπιστολῶν του ἀναφέρει ὁ πρόξενος Darrasse τῆς Γαλλίας. Καὶ ἡ Ἐλένη ἐπίσης ἔτυχε καλλίστης μορφώσεως φοιτήσασα εἰς τὴν Σχολὴν Saint Denis ἐκμαθοῦσα πλὴν τῆς γαλλικῆς καὶ τὴν ἀγγλικὴν, τυχούσα μάλιστα βραβεῖου κατὰ τὰς εἰς ταύτην ἐξετάσεις τῆς τοῦ 1830.

Ποία ἡ ζωὴ τοῦ Γ. Ἀκάμα μέχρι τῆς εἰς Κύπρον ἐλεύσεως καὶ ἐγκαταστάσεώς του δὲν γνωρίζομεν ἐπακριδῶς. Ἐξ ἐπιστολῆς ὅμως τούτου τῆς 20 Ἰουνίου 1864, πληροφοροῦμεθα ὅτι ἐξῆσεν εἰς Σμύρνην, Μυτιλήνην ὑπηρετήσας εἰς τὰ προξενεῖα τῆς Γαλλίας, ὡς καὶ ἐν Βηρυτῶ ὅπου εἶχε σημαντικὴν κτηματικὴν περιουσίαν, καθὼς καὶ ἐν Λευκοσίᾳ κατὰ τὴν ἐγορίαν Τρυπιότη (6) κατὰ τὸν πρὸς Δ αὐτοῦ δρόμον, ὅπου αἱ οἰκίαι Εὐαγγελίδου καὶ Ζαχαριάδου. Ἀλλὰ καὶ ὁ Μαντοβάνη ἀναφέρει εἰς τὴν ἐπιστολὴν του ὅτι ὁ Ἀκάμας ἦτο πολὺ πλούσιος, συνεπῶς

6) Εἰς τὸν κώδικα τοῦ 1814 τοῦ ναοῦ τούτου εἰς λ)σμὸν τοῦ 1833 ἀνέγνωμεν ἀναγραφομένην λεπτομέρειάν τινα ἐνδιαφέρουσαν τοὺς Πετσοπούλη: «Διὰ 35 βολ. τοῦ Κωνστ. Πετσοπούλη γρ. 150».

ἠδύνατο νὰ δωροδοκῆσῃ τὰς τουρκικὰς ἀρχάς. Ἐπίσης ὁ πρόξενος Darrasse ἀναφέρει ὅτι ἀνῆκεν εἰς πολὺ καλὴν οἰκογένειαν ὅτι εἶχε καλὰς σχέσεις καὶ ἦτο ἀνθρωπος ἐπιρροῆς. Ἡ οἰκογένεια Πετσοπούλη ἦτο θέραια πλουσία, ἀλλ' ἡ περιουσία της θὰ εἶχε κατασχεθῆ. Πόθεν λοιπὸν ὁ πλοῦτος οὗτος τοῦ Γ. Ἀκάμα ; Ἄγνοοῦμεν.

Πότε ἦλθεν εἰς Κύπρον ἐπακριβῶς ὁ Γ. Ἀκάμας δὲν γνωρίζομεν. Ἐπιστρέφας εἰς τὴν πατρίδα του διὰ νὰ παραμείνῃ ὀριστικῶς ἐγκατεστάθῃ τὸ πρῶτον εἰς Λάρνακα. Κατόπιν ἦλθεν εἰς Λεμεσὸν, ὅπου συναντῶμεν αὐτὸν ὑποπρόξενον τῆς Γαλλίας κατὰ τὸ 1863 (7). Ἐννοεῖται ὅτι πολὺ πρὸ τούτου θὰ ἦτο ἐν Κύπρῳ. Διότι εἶχεν ἤδη ὑπανδρεύσῃ τὴν ἀδελφὴν του Ἐλένην. Κρίνοντες ἐκ τῆς ἡλικίας τῶν τέκνων αὐτῆς, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Ἐλένη Πετσοπούλη ὤφειλε νὰ εἶχε νυμφεῦθῃ περὶ τὸ 1845. Συνεπῶς ἡ εἰς Κύπρον ἔλευσις καὶ ἐγκατάστασις των πρέπει νὰ ὑποτεθῆ ὡς γενόμενην ὀλίγον χρόνον πρὸ τοῦ 1845. Ἐξ ἄλλου ὑπάρχει ἡ πληροφορία ὅτι ἡ Ἐλένη ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον ἄγουσα τὸ 24 ἔτος αὐτῆς. Ἄν ὑποτεθῆ ὅτι ἐγεννήθη τὸ 1818, διότι ὁ Ἀκάμας ἦτο πενταετής κατὰ τὸ 1821, θὰ ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον περὶ τὸ 1842 ἢ 1843 ὅτε μετ' ὀλίγον μνηστευθεῖσα ὑπανδρεύετο τὸ 1845.

Ἡ Ἐλένη ἐνυμφεῦθη τὸν Γιάγκον, υἱὸν τοῦ κατὰ τὸ 1821 μαρτυρήσαντος Ἰασονίδου. Ὁ πατὴρ τούτου Ὀνούφριος ἐνυμφεῦθη τὴν Χριστίαν, ἐξαδέλφην τοῦ ἐθνομάρτυρος Κυπριανοῦ, ἀποκτήσας ἐξ αὐτῆς τὴν Ἀναστασίαν, Ἀννέταν, Νικόλαον, Γιάγκον, σύζυγον τῆς Ἐλένης Πετσοπούλη καὶ Σπύρον, πατέρα τῆς Χριστίνας Βρυωνίδου. Ἐκ τοῦ Γιάγκου ἡ Ἐλένη ἀπέκτησε τρία τέκνα, τὴν Χριστάλλαν, σύζυγον Γιάγκου Βονιτσιάνου, τὴν Ὀλυμπιάδα, σύζυγον Θεοδ. Περισιάνη, καὶ τὸν Ὀνούφριον Ἰασονίδην, ὅστις κατόπιν μακρῶν σπουδῶν εἰς Γαλλίαν καὶ Ἀγγλίαν ἐπέστρεψεν εἰς Κύπρον μὲ δῖπλωμα δικηγόρου. Ἦτο λόγιος μὲ ἐγκυκλοπαιδικὰς γνώσεις προτιμῶν ἀντὶ παντὸς ἄλλου τὴν μελέτην εἰς τὴν πολῦτιμον βιβλιοθήκην του. Διετέλεσε βουλευτῆς τῆς Κύπρου.(8)

7) <Κ. Χ.> Ζ'. σελ. 200.

8) Ὁ Ὀνούφριος Ἰασονίδης ἔθεσε τὸ πρῶτον ὑποψηφιότητα βουλευτοῦ εἰς τὸ τρίτον ἐκλογικὸν διαμέρισμα κατὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς 11/23 Ὀκτωβρίου 1896 καὶ ἐξελέγη βουλευτῆς τῆς Δ'. Περιόδου τοῦ Νομοθετικοῦ Συμβουλίου. Βουλευτοῦ ὑποψηφιότητα ἔθεσε καὶ βραδύτερον ἐπιτυχῶν καὶ πάλιν.

Ὁ Γ. Ἀκάμας παρέμεινεν ἄγαμος, ἐμπορευόμενος καὶ διευθύνων τὰ ὑποπρόξενεῖα τῶν Ἠνωμ. Πολιτειῶν (1861—1873) καὶ τῆς Γαλλίας ἐν Λεμεσῷ (1862—1866). Πέντε χιλιόμετρα μακρὰν τῆς Λάρνακος ἐπὶ τῆς πρὸς τὸ Καλὸν Χωρίον ἀγούσης ὑφίστατο καὶ πρὸ μιᾶς ἀκόμῃ δεκαετηρίδος ἀγρέπαυλις τις διόροφος, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα τσιφλίκιν τοῦ Ἀκάμα ἢ μᾶλλον ἀπλῶς Ἀκάμας. Ἡ ἀγρέπαυλις αὕτη, εἰς θαυμασίαν τοποθεσίαν, κεκτημένη μεγάλην ἔκτασιν γῆς, εἶχεν ἀφθονον πηγαῖον νερὸν ἐκ ἐλύζον πλησίον τοῦ Καλοῦ Χωρίου καὶ ρέον εἰς κατάφυτον ἀπὸ δάφνας αἰλακα διὰ νὰ χυθῆ εἰς τὴν Ἀλικήν. Ἡ οἰκία, διόροφος ἐκ πλίνθων, μετὰ ἐξ ὀροφῶν καλῶς ἐπιπλωμένων καὶ μετὰ πλουσίας βιβλιοθήκης, ἔταν τὰ κτήματα ἐπωλήθησαν παραμεληθεῖσα τελείως κατέρρευσε εἰς ἔρειπια.

Διατὶ ὁ Γ. Ἀκάμας ἔλαβε τὸ ὄνομα τοῦτο ἄγνοοῦμεν. Ἡ ἐπωνυμία Ἀκάμας, ἡ διδομένη εἰς τὸ τσιφλίκι, ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν Γ. Ἀκάμαν, καὶ ἐκ τῆς συνηθείας τσιφλίκιν τοῦ (Γ) Ἀκάμα παρέμεινεν ἐπὶ τὸ συντομώτερον ὁ Ἀκάμας, ἢ ὁ Γ. Ἀκάμας, ὅτε θέραια ἦτο ἐν Λάρνακι, ἀγοράσας τὴν ἀγρέπαυλιν ταύτην ἐπῆρε καὶ τὸ ὄνομα, ἂν αὕτη ἔφερε τοῦτο ; Ἰσχυροῦται ὅτι τὸ τσιφλίκι μᾶλλον ἐπωνομάσθη ἐκ τοῦ ἰδιοκτήτου.

Ὁ Κωνσταντῆς Πετσοπούλης φαίνεται ὅτι ἦτο ἐκ τῶν πλουσίων ἐμπόρων τῆς Λευκωσίας, ἔχων ἐμπορικὸν κατάστημα μανιφατούρας, πλὴν ἄλλων καταστημάτων, διότι ἐκ τῶν σχετικῶν ἐγγράφων φαίνεται ὅτι διετῆρει περισσότερα, ἢ ἀποθήκας τοῦλάχιστον. Μεταξὺ ἄλλων ἦτο καὶ δερματοπώλης ὡς μαρτυρεῖται καὶ ἀπὸ ἐπιστολῆν του πρὸς τὸν «σιδρ Χαπίπην». Μετὰ τὴν κατατόμησιν τοῦ Χατζηνικόλα κινδυνεύων καὶ ὁ Κωνσταντῆς κατέφυγε, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸν Ὀκτώβριον, εἰς τι προξενεῖον, ἴσως τὸ Γαλλικόν, ἐν Λάρνακι, ἀφ' ὅθεν ἐπεβιάσθη κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1821 εἰς πλοῖον, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐγράφε συνονούμενος διὰ τὸ ἀνοίγμα τοῦ καταστήματός του καὶ τὴν ἐξέφλησιν τῶν δανεισῶν του. Ἀποσφραγισθὲν τὸ κατάστημά του ἐξετιμήθη ἀντὶ 14.000 γροσίων τοῦ Μεγάλου Αὑθέντη. Ἀπεσφραγίσθη δὲ κατόπιν ἐνεργειῶν τοῦ G. Lapierre, τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, ὅστις ἐδωροδόκησε τοὺς περὶ τὸν Κουτσουκ Μεχμέτ, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον. Τὸ περὶ τούτου ἐγγράφον εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον κατὰ τοῦτο ὅτι εἶναι ἀπὸ τὰ ἐλάχιστα γραπτὰ μνημεῖα ποῦ ὠμιλοῦσι περὶ δωροδοκιῶν πρὸς τὸν κυβερνήτην τοῦτον, θύμα τῆς ἀπληστίας τοῦ ὁποῦ δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ εἶναι ὁ τόσο εὐπο-

ρῶν Κ. Πετσοπούλης, ἡ ἐσπευσμένη ἐκ Κύπρου ἀπομάκρυνσις τοῦ ὁποίου εἶναι τελείως δικαιολογημένη. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ εἰς αὐτὸν προσαπτομένη κατηγορία ὅτι ἐξεποίησε «παρὰ τιμῆς τόχαν» καὶ ὅτι ἐνεχειρίασε ὠρολόγιον κλπ. δικαιολογεῖται καὶ ἐξηγεῖται ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην τὴν ὁποίαν εἶχε νὰ προμηθευθῆ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα χρήματα καὶ τὸ ταχύτερον ὥστε νὰ φθάσῃ καὶ φύγῃ ἐγκαίρως μακρὰν τῆς Κύπρου, αὐτὸς ἡ σύζυγός του καὶ ὁ υἱός του, ὅπερ καὶ ἐπέτυχε. Τὸ πλοῖον ἐπερεν αὐτοὺς εἰς Γαλλίαν, ἴσως εἰς Μασσαλίαν, ὅπου φαίνεται ὅτι διέτριψαν ἐπὶ μίαν τετραετίαν, συντηρούμενοι ὑπὸ τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως, μεριμνησάσης καὶ δι' ἄλλους κυπρίους πρόσφυγας (9). Εἰς τὴν Κύπρον φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν ἐκ τῶν πρώτων, εὐθὺς δηλαδὴ ὡς ἡ ἐπάνοδος τῶν ἐκπατρισθέντων ἐπετράπη ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, κατόπιν συντόνου προσπαθείας τῆς ἐν Κπόλει πρεσβείας τῆς Γαλλίας (10). Διότι συναντῶμεν αὐτὸν ἐν Κύπρῳ περὶ τὸ 1827, ὅτε καὶ ἐπεσυνέβη μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Lapierre σοβαρὸν ἐπεισόδιον. Ὁ Κ. Πετσοπούλης δηλαδὴ ἐζήτηε λογαριασμοὺς ἀκριβεῖς καὶ διασαφήσεις διὰ τὰς οἰκίας του, τὰ ἐμπορεύματά του, τὰ κοσμήματά του κλπ. ἀπὸ τὸν G. Lapierre. Εἰς ζωηρὰν μεταξὺ τῶν λογομαχίαν, εἰς συνεδρίασιν ἐνώπιόν καὶ ἄλλων ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ, προβάς μέχρις ὕδρων διὰ τὰ ὡς ἀνωτέρω ζητήματα ἐπὶ πλέον δὲ καὶ διὰ 23.000 τάλληρα ἀπαιτήσεις του ἀπὸ τὸν Lapierre ἐρραπίσθη ὑπὸ τούτου. Τὸ σκάνδαλον τοῦτο, νὰ ραπισθῆ εἰς τῶν προϋχόντων, καὶ νὰ σημειωθῆ διαισπραγία ἐν τῇ ἀρχιεπισκοπῇ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου ἐπροξένησε ταραχὴν εἰς τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν καὶ εἶχε συνεπείας (11).

Τὶ ἀπέγινεν ἡ οἰκογένεια τοῦ Κωνσταντῆ Πετσοπούλη καὶ ποιοὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτῆς, ἂν ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Λευκοσίαν ἢ ἄλλαχοῦ τῆς Κύπρου, οὐδὲν γνωρίζομεν παρ' ὅλας τὰς μακρὰς καὶ ἐπιμόνους προσπαθείας μας.

Ν. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

9) «Κ. Χ.» Ζ'. 102. 10) «Κ. Χ.» Ζ'. 84. 11) «Κ. Χ.» Ζ'. 112.

ΠΡΟΞΕΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ἡγαπητέ μου κύρ Νικόλαε, ὀλοφύχος ἀσπάζομε.

Παρακαλὸ ὅπου νὰ ὑπάγῃς κοντὰ εἰς τὸν ἄρχον Ἱατρὸν σιδρ Καστελλάνα νὰ τὸν βοηθήσῃς εἰς τὰς δουλλῆς μας ὅλες ὅπου ἔχει νὰ ἐπιστατήσῃ ἡ εὐγενεία του καὶ θέλοσε εὐχαριστίαι μάλιστα ὅταν ἔχεις χρεῖαν ἀργιρίου νὰ ἐξοδεύεις τράβα ἐκ τῆς εὐγενείας του καὶ γράφετέ τα. ὁμοίως ἔχω καὶ ἐν δευτέρῳ τὸν βερσιέδον τοῦ ἐργαστηρίου μου εἰς τὸν μουσοῦ Λαπιέρ καὶ θέλεις ὑπάγῃ κοντὰ εἰς τὴν εὐγενείαν του καὶ ὅπος σὲ προσταξῆ ἔτι θέλεις κάμη, καὶ θέλει σε προστατεύσουν ἀπὸ τὰ πάντα, ταῦτα καὶ μένο χερετόντας σε. 1821 9θρίου πρώτην ἡδα(;) τὸν κωνσταντῆν πετσοπούλη.

δίδε εἰς τὰς γερόντησας ὀλίγα ἐξοδα καὶ σημή ὄνητα καὶ ὁ θεὸς δυνατὸς.

ἡ θεία σου καὶ ἀνεψιά σου μὲ τὰ μορὰ δόξα τὸ θεὸ ἡγιένου καὶ σὲ χερετόν.

Τὴν εὐγενείαν σου σιδρ χαλίπι προσκυνὸ

περικαλὸ ὅπου τὰς πέτζες ὅπου εἶναι εἰς τὸ μαχαζῆν τῆς Φανερωμένης κάμνεις μου χάριν νὰ τὰς ἀποδείξεις μυστικὸ τὸ τρόπο. ὁμοίως καὶ κάποιον σίδερρον ὅπου εἶναι μέσα εἰς τὸ ἴδιον μαχαζῆν διὰ νὰ τίς σηκώσῃ ὁ μουσοῦ λαπιέρ καὶ μουσοῦ καστελλάνας καὶ σοῦ ἐγνωρίζω χάριν. ταῦτα

1821 9θρίου πρώτην

Ὁ δούλος σας κωνσταντὰς πετσοπούλης.

Créances du magasin de Constantis Petzopoulo ainsi qu' il suit. (Γράφονται τῶν ἐλλήνων τὰ ὀνόματα καὶ ἄνευ τοῦ ποσοῦ τῆς ὀφειλῆς των):

Χατζῆ Σταυρινὸς, δούλος τοῦ Χ'' Νικολῆ ἐκ Κακοτοπιᾶς.—Χ'' Σταυρινὸς, ράπτης, ἐμίγρῆ.—Γεώργιος ράπτης.—Ζένιος domestique de Menteschia.—Χ'' Ραφαῆλ ράπτης Makalligi.—Ἄγγελος Χ'' Παύλου armurier.—Χριστοφῆς κτίστης—Μιχαήλης Οἰκονομίδης.—Χ'' Νικόλας peintre.—Γεωργάκης Νικόλα Χρυσό-

χός.—Γεωγής Σεπίτης βαφεύς.—Πά'' Χαραλάμπου τοῦ ἀγ. Ἰωάννου.—X'' Χριστοδουλῆς de Caiffa.—X'' Χριστοφῆς πασματζῆς.—Θεόκλιτος Ἀρμίνου.—Φραγκέσκος Λιπέρτη.—Κ)τῆς Θεοδοσίου βαφεύς.—Ζαχαρία ράπτης Λάρνακα.—Κυπριανὸς ἀρχιεπίσκοπος.—Σιδὸρ Ἀνδρέας.—Σολομὸς κοτζάπασης Λευκοσία.—Πρωτόπαπας ἁγίου Ἀντωνίου.—Μιχαήλης παπουτσῆς.—Ἀγαθᾶγγελος ἁγιοταφίτης.—Θεοφύλακτος ἁγιοταφίτης.—X'' Μάρκος μαγαζιενάρης.—Ἀθανάσιος Δευτεραῖος.—Μάρκος ἀδελφὸς τοῦ κυρίου Ἀνδρέα.—X'' Γιαννάκης Λιζαδάς.—Χριστοδουλῆς Κτωρίδης.—X'' Θεοδόσης πασματζῆς Ἀγ. Δομέτης.—Ἐξαρχὸς ἀρχιεπισκόπου.—X'' Γιαννάκης X'' Καραγεωργῆ.—X'' Χαραλαμπῆ X'' Ἐφραίμ Καραγεωργίου.—X'' Δαυὶδ ἀλλαγιότης.—X'' Ζήσιμος πογατζῆς.—Νικολῆς X'' Βούραξι.—Πιερῆς X'' Ἀντώνης βαφεύς.—Γιαννῆς Καστελλάνος Ἀγ. Σάββα.—Κύριλλος διάκον ἀρχιεπισκοπῆς.—X'' Πιερῆς Ἀγ. Δομέτι.—X'' Λοῖζος παρπέρης.—Θεοδόσης παρπέρης.—Μιχαήλης Πασκάλη ἀδελφὸς Σέργη.—X'' Λιασῆς Συμιὸς μαραγκός.—Τοφορῆς Θεοδόσης βαφεύς.—X'' Γιαννακὸς Παρπαλίδης.—X'' Χριστοφῆς ἀλλαγιότης.—Γιαννάκης X'' Κτόρου.—Χαραλαμπῆς Θεορῆ Ἀγ. Ἀντωνίου.—Νικολὸς Κοτσάπασης Βαρῶσια.—Χριστοδουλῆς Ἐκριθανῆ Λεύκα.—X'' Λευτέρη κηροπούλης.—Γιαννάκης X'' Παυλουδίου.—X'' Ἀρακλίτης X'' Καραγεωργῆ.—Γεοργῆς Λοῖζῆ τοῦ Δεσπότη.—X'' Γιαννῆς Θεορῆ πασης.—Χριστοφῆς Γιαννῆ Περιβόλια.—Οφείλων εἰς τὸν Μάρκον, ἀδελφὸν τοῦ Ἀνδρέα καὶ μὴ γνωρίζων τὸ ποσὸν παρακαλῶ νὰ μὲνη ἤσυχος μέχρις ἔτου συναντηθῶμεν. Ὡς πρὸς τὸν Γεωργάτζην Κανίστου (:) ὀφείλω τὸ μισρὶ διὰ τὸν δούλον τοῦ Στεφανῆ Κολτζῆ ἀπὸ τὸν ἅγιον Κασιανὸν, νὰ ἐξετασθῆ εἰς τὸ Σεράγιον τὸ ποσὸν ποῦ ἐπεβαρύνθη, καὶ ἡ διαφορὰ ἀπὸ ἐκεῖνο που ὀφείλει νὰ πληρωθῆ. Ὁ κ. Lapierre θὰ ἀποσύρη τὰ ἄνωθεν γρόσια 6734.5 καὶ θὰ πληρώσῃ τὰ χρέη μου καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφῆν μου θεοῦ θέλοντος, θὰ μοῦ μετρήσῃ τὸ ὑπόλοιπον, ἂν ὑπάρξῃ. Ἐὰν τοῦναντίον θὰ ἔχη πληρώσῃ περισσότερα παρ' ὅ,τι θὰ λάβῃ ὑποχρεοῦμαι χωρὶς δυσκολίας νὰ τὸν πληρώσω. Ἐγὼ δὲ Κωνσταντῆς Πετσοπούλης δεβαιῶ τὰ ἄνωθεν.

Πρωτοκόλλησις ἐκθέσεως τοῦ κ. G. Lapierre ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως του μετὰ τοῦ μακαρίτου Mardiros Fugas καὶ Artin Kirkor, 23 Αὐγούστου 1830.

Σήμερον, 23 Αὐγούστου 1830, πρὸ μεσημβρίας.

Τοῦ κ. Georges Lapierre, διαχειριστοῦ τοῦ Οἴκου Lapierre,

πατήρ, υἱὸς καὶ Σια, ζητήσαντος ἐγγράφως ἀπὸ τὸν Κον Πρόξενον τὴν πρωτοκόλλησιν τῆς κάτωθεν ἐκθέσεως, εὐνοικῶς ὑπὸ σημερινὴν ἡμερομηνίαν ἀπαντήσαντες ἐπισήμως εἰς τὴν αἴτησιν ταύτην, ἡμεῖς, Jean Francois Alexiano Guillois, drogman chancelier τοῦ γαλλικοῦ ἐν Κύπρῳ προξενείου, κατεχωρήσαμεν τὴν ἐν λόγῳ ἐκθεσιν, κατὰ τύπον καὶ κατὰ γράμμα, ὡς ἀκολούθως.

Ἐκθεσις ἀναφερομένη εἰς τὴν διαφορὰν μεταξὺ Mardiros Fugas καὶ Artin Kirkor, ἀφ' ἑνὸς καὶ G. Lapierre ἀφ' ἑτέρου.

Διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1822, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ περιουσία τῶν προγεγραμμένων ἐλλήνων κυπρίων εἶχε δημευθῆ κατὰ διαταγὴν τῆς ὀθωμανικῆς Πύλης, τῶν κυρίων S. F. Michel καὶ Vincent Rey, δι' αἰτήσεώς των πρὸς τὸν Κον Mechain, πρόξενον τῆς Γαλλίας, ζητησάντων νὰ τοῖς πληρωθῆ ὑπὸ τῆς τοπικῆς κυβερνήσεως τὸ ἰσάξιον τῆς πιστώσεώς των πρὸς τὸν ὀνομαζόμενον Κῆν Πετσοπούλην, περιλαμβανόμενον εἰς τὸν κατάλογον τῶν προγεγραμμένων, διετάχθη, ἐν τῇ ιδιότητι μου τοῦ δραγομάνου, ὑπὸ τοῦ κ. Mechain, εὑρίσκοντος δικαίαν τὴν αἴτησιν τῶν ἐμπόρων τούτων, νὰ μεταβῶ εἰς Λευκοσίαν διὰ τὰ συμφέροντα τῶν αἰτητῶν. Ἀνεχώρησα διὰ τὴν πρωτεύουσαν αὐτὴν, καὶ, κατόπιν πολλῶν δυσκολιῶν, ἐπέτυχα ὅπως ὁ εἰρημένος Πετσοπούλης διαγραφῆ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν προγεγραμμένων, ἡ δὲ περιουσία του χρησιμοποιοιθῆ διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν πιστωτῶν του.

Καὶ πραγματικῶς ἓνα μέρος ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπωλήθησαν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κ. Rey εὑρέθησαν εἰς τὸ κατάστημά του, καὶ ἀπεδέθησαν εἰς τὸν ἔμπορον αὐτόν. Ἠναγκάσθη ἐγὼ αὐτὸς νὰ ἐγγυηθῶ τὴν πίστωσιν τοῦ κ. Michel διὰ ποσὸν 5.375 γροσίων, ὡς καὶ ἐκεῖνας διαφόρων πιστωτῶν τῆς Λευκοσίας, ἀναλαμβάνων τὰ ἐμπορεύματα ποῦ εὑρίσκοντο εἰς τὸ εἰρημένον κατάστημα, τῶν ὁποίων ἡ ἀξία, κατὰ τὴν ἐκτίμησιν, τὴν γενομένην ἐνώπιον μαρτύρων, ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν τῶν 11.930 γροσίων. Τὴν πώλησιν τῶν ἐμπορευμάτων τούτων ἐνεπιστεύθη εἰς τοὺς κ. κ. Artin Kirkor καὶ Mardiros Fugas, τοὺς ὁποίους ἀντι παντὸς ἄλλου ἐπροτίμησα, διότι ὁ τελευταῖος ἦτο ἐπιτετραμμένος τὴν πρακτορίαν τῆς Γαλλίας.

Χρόνον τινὰ ὕστερον ἐξεδίδοτο ὑπὸ τῆς Πύλης φερμάν: ἐναντίον τοῦ εἰρημένου Mardiros, ὅστις καταδικασθεὶς εἰς θάνατον ἐν ἀρχῇ συνελήφθη καὶ ὕστερον ἐφυλακίσθη. Ὁ πράκτωρ αὐτὸς

ὀλίγον καιρὸν πρὶν, ἐπειδὴ εἶχεν φόβους, ἔστειλεν εἰς μίαν οἰκίαν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐνοικίαση ἐν Λάρνακι, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἔλθῃ νὰ κατοικήσῃ εἰς αὐτήν, διάφορα πράγματα, μεταξύ τῶν ὁποίων μίαν κάσιν, ἣ ὁποία μετεφέρθη εἰς τὴν κατοικίαν μου. Ὅταν ἡ εἰδησις τῆς συλλήψεώς του μετεδόθη εἰς Λάρνακα, τὴν ἐρύλαξα εἰς τὴν οἰκίαν μου τόσον διὰ νὰ καλύψω τὸ λαβεῖν μου, ὅσον καὶ διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν κατάσχεσιν τῆς ὑπὸ τῶν ἀρχῶν. Ὁ φόβος μου διὰ τοῦτο ἦτο πολὺ δικκιολογημένος, τοσοῦτο μᾶλλον καθόσον ὁ Capidji Bachii, ὁ ὑπὸ τῆς Πύλης ἐπιφορτισμένος τὴν πώλησιν τῆς περιουσίας τῶν προγεγραμμένων, γνωρίζων τὴν ὑπαρξὴν τῆς κάσας αὐτῆς εἰς τὴν οἰκίαν μου, τὴν ἐζήτησε κατ' ἐπανάληψιν ἀπὸ τὸν κ. Mechain, ὡς περιουσίαν ἀνήκουσαν εἰς τὸν ρηθέντα Mardiros. Ὁ κ. Πρόξενος τῆς Γαλλίας τοῦ ἀπήντησεν ὅτι μὲ εἶχεν ἐξουσιοδοτήσῃ νὰ κρατήσῃ τὴν κάσιν αὐτὴν μέχρις ὅτου ἀποπληρωθῶ ἀπὸ ὅ,τι εἶχα νὰ λαμβάνω ἀπὸ τὸν Mardiros, καὶ μὲ ἐβεβαίωσε πρὸς τοῦτους ὅτι ἀνέφερε τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ὁλίγον χρόνον ὕστερον ὁ Mardiros Fugas ἐθανατοῦτο καὶ ἡ περιουσία του κατεσχέθη. Ἐν τούτοις τὸ ἥμισυ τοῦ κεφαλαίου τὸ ὁποῖον ἀνήκεν εἰς τὸν συνεταιρὸν του Artin Kirkor ἀπεδόθη. Οὗτος κατέλιθον κατόπι εἰς Λάρνακα μοῦ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἑταιρεία των ἐπώλησε τὰ ἐμπορεύματα, ὅσα ἐνεπιστεύθη εἰς αὐτὴν. Ἄντι γροσίων 6x 78.20 τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ ἀπαιτήσω ἀπὸ τὴν τουρκικὴν διοίκησιν. ἠθέλησε νὰ ἀνοίξῃ τὴν κάσιν τοῦ μακαρίτου Mardiros διὰ νὰ βεβαιωθῇ διὰ τὸ περιεχόμενον τῆς, ὅπερ καὶ ἐπραξε, κρατήσας σημειώσεις τῶν ὄσων ὑπῆρχον εἰς αὐτήν. Τοῦ ἐπρότεινα νὰ δεχθῇ τὸ χρέος τοῦ συνεταιροῦ του καὶ νὰ ἀποσύρῃ τὴν κάσιν. Δὲν ἠθέλησε νὰ ἀποδεχθῇ. Ἐκαμα τὴν αὐτὴν πρότασιν πρὸς τὴν κυρίαν Fugas, μητέρα τοῦ Mardiros ἧτις θέλει νὰ παραμείνῃ εἰς ἐμένα ἡ κάσιν μέχρις ὅτου θὰ εἶχε τοὺς τρόπους νὰ τὴν ἐλευθερώσῃ. Ἀπέθανεν ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια χωρὶς νὰ τὴν διεκδικήσῃ ὡς ἰδιοκτησίαν τῆς, καὶ χωρὶς νὰ κάμῃ ἄλλο τι διάδημα. Ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ φωνάξω τὸν Καδὴ τῆς Λάρνακος καὶ τούρκους μάρτυρας, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν ὁποίων ἐλήφθη σημειώσεις τῶν ἐντὸς τῆς κάσας περιεχομένων ἀντικειμένων. Ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ βεβαιωθῶσιν, ὅπως καὶ ἐγὼ, διὰ τὸν βαθμὸν τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ὁποίαν εὗρισκοντο τὰ γουναρικά. Διαρκούντος τοῦ ἔτους 1828, καὶ καθ' ἣν ἐποχὴν ὁ πρέσβυς τῆς Γαλλίας ἐφυγεν ἐκ Κόπλεως, ἠναγκάσθη νὰ ἀποκτήσῃ

τὴν Ἰσπανικὴν προστασίαν, καὶ νὰ ἀποδεχθῶ τὴν προσφερομένην εἰς ἐμὲ θέσιν δραγομάνου. Ἐκαμα τότε νεωτέραν ἐξέτασιν τῶν ἐντὸς τῆς εἰρημένης κάσας περιεχομένων καὶ ἀντικειμένων, εὔρον ὅτι ὅλα τὰ γουναρικά, πού εἰς αὐτὴν περιείχοντο, εἶχον τελείως καταστραφῆ ἀπὸ τὸν σκῶρον.

Ἀπεφάσισα δι' αἰτήσεως νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν πρόξενον τῆς Ἰσπανίας τὴν ἄδειαν νὰ τὰ πωλήσω διὰ νὰ ἀποφύγω τὴν τελείαν ἀπώλειάν των. Κατανεύσας εἰς τὴν αἴτησίν μου ὁ κ. Πρόξενος διὰ τοῦ διατάγματός του τῆς 21 Ἰουλίου μοῦ ἐπέτρεπε νὰ πωλήσω τὰ εἰς τὴν ρηθεῖσαν κάσιν περιεχόμενα ἀντικείμενα, καὶ νὰ ἐγγράψω εἰς πίστωσιν τοῦ λογαριασμοῦ τοῦ μακαρίτου Mardiros τὴν εἰσπραξίν.

Μερικὰ ἀντικείμενα, μεταξύ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ τὰ γουναρικά, τὰ ὀλιγώτερον φθαρέντα, ἐπωλήθησαν. Τὸ ὑπόλοιπον, ἐπειδὴ δὲν κατωρθώθη νὰ πωληθῇ διὰ τὴν κακίαν του κατάστασιν, ἔμεινε μέσα εἰς τὴν κάσιν. Εἶμαι ἐτοιμὸς νὰ δώσω λογαριασμὸν, εἰς κάθε δικαιοῦμενον, διὰ τὴν εἰσπραξίν τῶν πωληθέντων ἀντικειμένων, καὶ νὰ ἀποδώσω ὅσα παρέμειναν ἀπώλητα. Ἄλλ' ἀπαιτῶ τὴν πληρωμὴν τοῦ χρέους τοῦ Mardiros Fugas, εἴτε ὡς συνεταιροῦ τοῦ Artin Kirkor, εἴτε δι' ἰδίον του λογαριασμοῦ, διὰ τὸν ὁποῖον μοι ὀφείλεται ποσὸν 4094 24)40 γροσίων. Ὅ,τι ἀναφέρω ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ κατάστιχά μου καὶ ἀπὸ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Artin Kirkor, τὸν ὁποῖον θὰ καλέσω ὑπὸ ὄρκον νὰ δηλώσῃ τὴν ἀλήθειαν.

Ματαίως ὑπεστήριξεν ἄλλοτε ὅτι ἡ κάσιν αὐτὴ ἦτο ἰδιοκτησία τῆς κυρίας Fugas, θείας του. Ἐὰν ἔχῃ δίκαιον εἰς ὅ,τι ὑποστηρίζει, διατὶ ἐκράτησε σιωπὴν διὰ τὴν κάσιν αὐτὴν, καὶ δὲν τὴν ἀπήτησε κατὰ τὸ διάστημα τῶν δύο ἐτῶν πού ἐξῆσε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ τῆς; Διατὶ ὁ Artin Kirkor, αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὅστις κηρύσσεται κληρονόμος τῆς θείας του, ἂν ἐπίστευεν ὅτι εἶχε δικαιώματα ἐπὶ τῆς κάσας αὐτῆς, δὲν ἐπεδίωξε νὰ διεκδικήσῃ τὸ δίκαιόν του παρὰ τῷ κ. Mechain, τόσον πρὸ τῆς ἐκ Κύπρου ἀναχωρήσεώς του, ὅσον καὶ μετὰ τὴν ἐπάνοδόν του εἰς τὴν νῆσον αὐτήν; Διότι ἐγνωρίζε πῶς ὁ κ. Πρόξενος ἦτο ἐν πλήρει γνώσει τῆς ὑποθέσεως, καὶ δὲν θὰ ἀπεκόμιζε κανὲν ὄφελος. Ὅχι μόνον σιωπᾶ, ἀλλὰ καὶ ἐπωφελεῖται τῆς ἀπουσίας τοῦ κ. Mechain, καὶ τῶν περιστάσεων πού τὸν ἐξηγάγαζον εἰς ἀπομάκρυνσιν ἐκ Κύπρου, διὰ νὰ μοῦ ἐπιτεθῇ ἐνώπιον τοῦ Προξένου τῆς Ὀλλανδίας, ὅστις δὲν ἦτο δικαστὴς μου. Ἄλλως τε δὲν ἀπέστεργον τὸ

δικαστήριο του τιλούχου τούτου παρά διότι ἐδέχθη ἔγγραφα ὑβριστικά δι' ἐμέ, καὶ διότι ἐβεβαιώθην ἀπὸ τὸν κ. Mechain ὅτι ἔφερε τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Mardiros εἰς τὴν Κπολιν. Διότι δὲν ἤθελον νὰ δώσω ἀφορμὴν εἰς τὸν Artin Kirkor νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἤμην ἱκανὸς νὰ ἀρνηθῶ τὴν ὑπαρξίν ἀποθέματος φυλαττομένου εἰς τὴν οἰκίαν μου.

Ἐν Λάρνακι τὴν 21 Αὐγούστου 1830.

Ἰπογραφή Ges Lapiere, διαχειριστῆς τοῦ Οἴκου Lapiere πατῆρ, υἱὸς καὶ Σια.

Ἀντεγρᾶφη καὶ ἐπρωτοκαλλήθη τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα καὶ τὸ ἔτος ὡς ἄνω ὑπ' ἡμῶν καγκελαρίου ὑπογεγραμμένου.

A. Guillois

Ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος δηλῶ, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1821, ἐπειδὴ ὁ Οἶκος μου εἶχε νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸν Κωνσταντῆν Γεωργαλλῆ Πετσοπούλη, καὶ ἐπειδὴ ἐζήτησα ἀπὸ τὸν κ. Mechain, τότε πρόξενον τῆς Γαλλίας, τὴν ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, ἀπεστάλη ὁ κ. George Lapiere, drogman chancelier, εἰς Λευκοσίαν, ὅπου ἐπέτυχεν ἀπὸ τὴν τοπικὴν διοίκησιν νὰ ἀνοιχθῇ τὸ κατάστημα τοῦ εἰρημένου Κωνσταντῆ Γεωργαλλῆ Πετσοπούλη, καὶ νὰ διατεθῶσιν ὅλα τὰ ἐντὸς αὐτοῦ εὑρισκόμενα ἐμπορεύματα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ λογαριασμοῦ μου, καθὼς καὶ τοῦ κ. S. F. Michel καὶ τῶν δύο τούρκων, οἱ ὁποῖοι ἀπήτησαν κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ἐγὼ χρόνον, τὴν ἐξόφλησιν των, καὶ διὰ τοὺς ὁποίους ἠγγυήθη ὁ κ. Lapiere καὶ ὅτι, ἐπὶ παρουσία ἐμοῦ, τοῦ κ. S. B. Bourgoigne, ἀντιπροσώπου τοῦ κ. Michel, τοῦ κ. Louis Rey, ἀντιπροσώπου τοῦ κ. Lapiere, τοῦ κ. Christoforo Castellani, ἐπιτρόπου τοῦ κ. Κωνσταντίνου Πετσοπούλη, καὶ τέλος τοῦ γραμματέως τούτου, κατεγράφησαν τὰ ὑπάρχοντα ἐντὸς τοῦ καταστήματος ἐμπορεύματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων εὑρίσκετο τὸ ὑπόλοιπον τοῦ δέματος τούτου, τὸ ὅποιον τοῦ εἶχα πωλήσῃ, καὶ τὸ ὅποιον μοῦ ἀπεδόθη, ὅτι ἀκολούθως ἐξετιμήθησαν ὑπ' ὄμων τῶν κυρίων καὶ πρεδόθησαν εἰς τὸν κ. Mardiros Fugas, πράκτορα τῆς Γαλλίας ἐν Λευκοσίᾳ, διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ρηθέντος κ. Πετσοπούλη, καὶ διὰ τοῦ προϊόντος των νὰ πληρωθῶσιν τὰ ἐν λόγῳ χρέη καθὼς καὶ τὰ ἐξοδα διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ τὸ κατὰ

στημα, καὶ νὰ διαγραφῇ τὸ ὄνομά του ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν προγεγραμμένων.

Εἰς πίστωσιν τοῦ τοιούτου ὑπεγράφη τὸ παρόν.

Ἐν Λάρνακι Κύπρου τὴν 21 Ἀπριλίου 1834

V(ince)nt Rey

Ὁ κάτωθεν ὑποφαινόμενος δηλῶ ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1821, ὁ κ. George Lapiere, δραγομάνος, ἀποσταλεὶς εἰς Λευκοσίαν ὑπὸ τοῦ κ. Méchain, προξένου τῆς Γαλλίας, διὰ νὰ ζητήσῃ, ἀπὸ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς, τὰ ἐμπορεύματα ποὺ εὑρίσκοντο τότε εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Κωνσταντῆ Πετσοπούλη, Ἕλληνας προγεγραμμένου, ὀφειλέτου τοῦ γαλλικοῦ Οἴκου Vincent Rey et Cie, καὶ Simon Fortuné Michel, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ἐκ τῆς πωλήσεως των προϊόντων εἰς τὴν πληρωμὴν τῆς πιστώσεως τοῦ ρηθέντος Οἴκου, με παρεκάλεσε νὰ παραστῶ εἰς τὴν καταγραφὴν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐν λόγῳ ἐμπορευμάτων, ποὺ ἐγένοντο ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ κ. Vincent Rey, ἀντιπροσωπεύοντος τὸν ἐμπορικὸν τοῦ οἴκου, τοῦ κ. S. B. Bourgoigne παρακαθημένου διὰ τὸν κ. S. F. Michel, τοῦ κ. Christoforo Castellani, ἐπιτρόπου τοῦ εἰρημένου Κωνσταντῆ Πετσοπούλη, ὅτι ἀπὸ ἀπεδόθη τὸ ὑπόλοιπὸν ἐνὸς δέματος τσοχικῶν εἰς τὸν κ. Vincent Rey, τὸ ὅποιον τοῦ εἶχε πωλήσῃ ὁ οἶκος του, ὅτι εὑρέθη εἰς τὸ κατάστημα ἐξετιμήθη ἀντὶ 11.931, 30 γρόσια τοῦ μεγάλου ἀθέντου, καὶ ἐνεπιστεύθησαν εἰς τὸν κ. Mardiros Fugas, πράκτορα τῆς Γαλλίας εἰς Λευκοσίαν, διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ ρηθέντος Πετσοπούλη, καὶ διὰ τῆς πωλήσεως των ἐξοφληθῶσιν οἱ κ. Simon F. Michel, καὶ οἱ δανεισταὶ (ἐφθαρμένοι) τούρκοι ἔμποροι, τῶν ὁποίων τὴν ἐξόφλησιν ἠγγυήθη εἰς τὸν κυβερνήτην τῆς Νήσου ὁ κ. Lapiere καθὼς καὶ τὰ γενόμενα ἐξοδα διὰ νὰ ἐπιτραπῇ ὑπὸ τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως τὸ ἀνοιγμὰ τοῦ καταστήματος τοῦ ρηθέντος Πετσοπούλη.

Δηλῶ ἐπίσης ὅτι ὁ γραμματεὺς τοῦ κ. Πετσοπούλη, ἐπιτετραμμένος τὰ κατὰστικὰ τοῦ καταστήματος, κατέθεσε κατάλογον ὀφειλετῶν, ὅστις ἐζητήθη ἀπὸ ἕνα καβάτζην τοῦ Σεραγιοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ εἰσπραξίς ἐπίσης ἐχρησιμοποιήθη πρὸς κάλυψιν τῶν αὐτῶν χρεῶν.

Πρὸς πίστωσιν τούτου ὑπέγραψα τὴν παροῦσαν δήλωσιν.

Ἐν Λάρνακι τῆς Κύπρου τὴν 21 Ἀπριλίου 1834

Louis Rey

176

N. Γ. Κυριαζή

Ὁ κάτωθεν ὑποφαινόμενος δηλῶ ὅτι εἰς Λευκοσίαν εὕρισκέ-
μενος δι' ἔμπορικὰς ἐργασίας, περὶ τὰ τέλη τοῦ 1821, καὶ πηγαί-
ων εἰς τὴν ἀγορὰν, συνήντησα εἰς τι κατάστημα τοὺς κ.κ. Vin-
cent καὶ Louis Rey, S. B. Bourgogne, ἀντιπροσώπους τοῦ
Οἴκου Simon F. Michel, καὶ ἄλλους ἀνθρώπους τοῦ τόπου :
Ἐρωτήσας τὸν λόγον τῆς ἐκεῖ παρουσίας των, ἐμάνθανον ὅτι τὸ
κατάστημα ἦτο τοῦ Κωνσταντῆ Γεωργιάζη Πετσοπούλη, προγε-
γραμμένου ὀφειλέτου των, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀφήρεσαν τὴν σφραγίδα
τῆ ἐπεμβάσει τοῦ κ. George Lapierre, δραγομάνου τῆς Γαλλίας
ἐπίτηδες ἀποσταλέντος εἰς Λευκοσίαν ὑπὸ τοῦ κ. Mechain, προ-
ξένου, διὰ τὰ ἀποσύρωσι τὰ εἰς αὐτὸν πωληθέντα ἐμπορεύματα
των, καὶ τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ ὑπάρχωσιν ἐκεῖ εἰς εἶδος, ἢ νὰ
πληρωθῶσιν ἀπὸ τὴν πώλησιν ἄλλων, καὶ ὅτι . . . παρέμεινα μετ'
αὐτῶν μέχρις ὅτου ἐγίνεν ἡ καταγραφή καὶ ἡ ἐκτίμησις ὑπὸ τούρ-
κων ἐμπόρων καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα τὰ ἐμπορεύματα παρεδόθησαν
εἰς τὸν Mardiros Fugas, πράκτορα τῆς Γαλλίας, διὰ τὰ πω-
λήσῃ διὰ λογαριασμὸν τοῦ ρηθέντος Πετσοπούλη, καὶ ἐξοφληθῶ-
σι τὰ πρὸς τοὺς κύριους τούτους χρέη του, τὸ τῶν δύο τούρκων,
τοῦ ὁποῖου τὴν πληρωμὴν ὁ κ. Lapierre ἠγγυήθη εἰς τὸν κυβερ-
νήτην, ὡς καὶ τὰ ἔξοδα δι' ἄδειαν ἀνοίγματος τοῦ καταστήματος
καὶ δι' ἀπάλειψιν τοῦ Πετσοπούλη ἀπὸ τοῦ καταλόγου τῶν
προγεγραμμένων.

Ἐπὶ πλέον δηλῶ ὅτι μετὰ τοὺς κύριους τούτους συμπάρισται
καὶ ὁ κ. Christoforo Castellani, ἱατρὸς, ἀντιπρόσωπος τοῦ ρη-
θέντος Πετσοπούλη, καὶ ὁ Ἕλλην γραμματεὺς αὐτοῦ ὁ ἐπιτετραμ-
μένος τοὺς λογαριασμοὺς τοῦ καταστήματος.

Πρὸς πίστωσιν τοῦ ὁποῖου ὑπογράφω τὴν παροῦσαν δηλώσω
χάριν τῆς ἀληθείας.

Ἐν Κύπρῳ τὴν 22 Ἀπριλίου 1834.

André Sébe

Ἐκθεσις ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως Πετσοπούλη Γεωργιάδη

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς προγραφῆς τῶν ἐλλήνων τῆς Κύπρου,
καὶ καθ' ὃν χρόνον διετελοῦν δραγομάνος τοῦ προξενείου τῆς
Γαλλίας, ὁ κ. Κωνσταντῆς Πετσοπούλης, εἰς ἕκ τῶν προγεγραμ-
μένων, ἐπειδὴ ὁ κυβερνήτης τοῦ ἐσφράγισε τὸ κατάστημα εἰς
Λευκοσίαν, ὑπεχρεώθη νὰ καταφύγῃ, ἐπὶ τινος πλοίου εἰς τὸν
λιμένα τῆς Λάρνακος. Οἱ ἔμπορικοὶ οἴκοι Simon Michel καὶ

V(ince)nt Rey et Cie, γάλλοι ἔμποροι, ἔχοντες νὰ λαμβάνω-
σιν ἀπὸ τὸν Ἕλληνα τοῦτον, ἐνήργησαν παρὰ τῷ κ. Mechain,
προξένῳ τῆς Γαλλίας, ὅστις μετ' ἐστειλεν εἰς Λευκοσίαν ὡς δρα-
γομάνον τοῦ προξενείου διὰ τὰ φροντίσω, δι' ὅ,τι εἰς αὐτοὺς ὀφεί-
λετο. Ὁ κ. Κωνσταντῆς Πετσοπούλης ἐστειλεν εἰς Λευκοσίαν ἕκ
μέρους του, καὶ ὡς ἀντιπρόσωπὸν του, τὸν κ. Castellani ἱατρὸν.
Ὁ οἶκος S. Michel ἀντεπροσωπεύθη ἀπὸ τὸν κ. Bourgogne,
γραμματεῖα του. Ὁ κ. V(ince)nt Rey ἦλθεν ὁ ἴδιος, καὶ ὁ κ.
Louis Rey μᾶς συνώδευσε.

Ἀφίχθεις εἰς Λευκοσίαν ἐζήτησα ἀπὸ τὸν κυβερνήτην τὴν
καταβολὴν τοῦ χρέους τοῦ Πετσοπούλη πρὸς τοὺς γάλλους ἐμ-
πόρους, ἢ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα οἱ κύριοι
οὗτοι τοῦ εἶχον πωλήσῃ. Ὁ κυβερνήτης μοῦ ἀπήντησεν ὅτι, ἐ-
πειδὴ ὁ Κωνσταντῆς Πετσοπούλης ἦτο εἰς ἕκ τῶν προγεγραμμέ-
νων φυγάδων, εἶχε καθήκον νὰ κατάσχη πάσαν τὴν περιουσίαν
του σύμφωνα μετὰ τὰς διαταγὰς ποῦ εἶχεν ἀπὸ τὴν κυβερνήσιν
του, καὶ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ πληρώσῃ τὰ χρέη του, οὔτε καὶ νὰ
πωλήσῃ τὰ ἐμπορεύματά του, ὅπως ἐζητούσαμεν, χωρὶς διαταγὴν
τῆς Πύλης.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν συνεσκέφθημεν διὰ τὰ διαθήματα
ποῦ ὀφείλαμεν νὰ κάμωμεν. Ὁ κ. Castellani, ἀντιπρόσωπος τοῦ
κ. Πετσοπούλη, ἐπρότεινε καὶ εἶπεν ὅτι, ἐπειδὴ ἦτο ἀδύνατον νὰ
ἐπιτύχομεν ὅ,τι ἐζητοῦμεν, ἔπρεπεν, ἀντὶ χρηματικῆς τινὸς θυσίας
εἰς τοὺς περὶ τὸν κυβερνήτην καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον, νὰ ἐπιτύ-
χομεν τὴν διαγραφὴν τοῦ Κωνσταντῆ Πετσοπούλη ἀπὸ τὸν κατάλο-
γον τῶν προγεγραμμένων, καὶ ὅτι ἐπιτυχάνοντες εἰς τοῦτο ὄχι
μόνον ἐξησφαλίσαμεν τὴν πίστωσιν τῶν γάλλων, ἀλλὰ καὶ διεσώ-
σαμεν διὰ τὸν δυστυχῆ αὐτὸν τὸ κατάστημά του καὶ τὴν ἄλλην
περιουσίαν του ποῦ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ εἰς τὸν τόπον. Ἐπειδὴ ἡ
πρότασις αὕτη ἤρθε εἰς ὄλως ὡς πολὺ δικαία καὶ πολὺ φιλάν-
θρωπος, ἐνήργησα συμφώνως, καὶ πρὸς γενικὴν μας εὐχαρίστησιν
ὁ κ. Κωνσταντῆς Πετσοπούλης διεγράφη ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν
προγεγραμμένων, καὶ τὸ κατάστημά του ἀσφραγίσθη ἀπὸ ἕνα
καθάζην, τὸν ὁποῖον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπέστειλεν ὁ κυ-
βερνήτης.

Δύο τούρκοι ἐφέντηδες, ἔχοντες ἐπίσης νὰ λαμβάνωσιν ἀπὸ τὸν
Κωνσταντῆ Πετσοπούλην, μαθόντες ὅτι τὸ κατάστημά του ἀπε-
σφραγίσθη κατὰ διαταγὴν τοῦ κυβερνήτου, καὶ ὅτι τὰ ἐντὸς αὐτοῦ
ἀντικείμενα ἔμελλον νὰ ἀποσυρθῶσιν, ἔσπευσαν εἰς τὸ Σεράγιον

178

N. Γ. Κυριαζή

να παραπονεθῶσιν ὅτι ἐμελλον γὰρ τοὺς θυσιάσωσι διὰ τὴν εὐνοηθῶσι τοὺς γάλλους. Ἐζήτησαν ἀπὸ τὸν κυβερνήτην, πρὶν καεῖς ἀνοίξη τὸ κατάστημα, ὁ Πετσοπούλης, ἀφοῦ δὲν ἦτο πλέον ἐκ τῶν προγεγραμμένων φυγάδων, νὰ παρουσιασθῆ εἰς τὴν Λευκοσίαν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοὺς δανειστάς του. Ἔνεκα τῶν διαθημάτων τῶν ἐκλήθη εἰς τὸ Σεράγι ἀπὸ τὸν κυβερνήτην, ὅστις μοῦ εἶπεν ὅτι εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη οἱ τούρκοι ἐφέντηδες νὰ πληρωθῶσι, πρῶτον διότι δὲν ἦτο δίκαιον νὰ χάσωσιν ἐκεῖνο ποῦ εἶχαν νὰ λαμβάνουν, δεῦτερον διότι δὲν συνέφερον ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ νὰ διεγείρη θόρυβον εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ γνωσθῆ ὅτι ὁ Κωσταντῆς Πετσοπούλης, ἐνῶ εἶχε ἀρχικῶς ἀναγραφῆ εἰς τὸν κατάλογον φυγάδων προγεγραμμένων καὶ τὰ υπάρχοντά του κατεσχέθησαν, διεγράφη ὕστερον ἀπὸ εὐνοίαν καὶ ἀπὸ συμφέρον. Ὁ κυβερνήτης προσέθεσεν ἀκόμη ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἠδύνατο νὰ τὸν ἐνοχοποιήσῃ μαζί με ἄλλας τὰς ἄλλας ἀρχάς.

Ἄνεφερα εἰς τοὺς κυρίους τούτους τὴν ἐκφραστῆσαν ἐπιθυμίαν τοῦ κυβερνήτου νὰ πληρωθῶσιν ἐπίσης οἱ δύο οὔτοι τούρκοι ἐφέντηδες, διὰ τὴν μὴ γνωσθῆ καθόλου εἰς τὸν λαὸν ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ. Οἱ κύριοι οὔτοι εὗρον ὅτι ὁ κυβερνήτης εἶχε δίκαιον, καὶ ὅτι ὄφειλον νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸ Σεράγι διὰ τὴν τελειώσωσιν ἀμέσως τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐπήγαμεν. Ὁ κυβερνήτης προσεκάλεσε τοὺς δύο τούρκους δανειστάς τοῦ Πετσοπούλη, καὶ τοὺς ἐζήτησεν ἂν εἶχον ἀποδείξεις χρεωστικὰς. Ἀπήντησαν καταφατικῶς καὶ ἐπέδειξαν αὐτάς, ἕνας μάλιστα ἐκ τῶν δύο ὡμολόγησεν ὅτι διὰ τὸ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενον ποσὸν εἶχε ὑποθήκην ποσότητά τσάχας. Ὁ κυβερνήτης τοὺς εἶπε νὰ ἀποδώσωσιν τὴν τσάχαν καὶ νὰ λάβωσιν ἀποδείξιν ἀπὸ τὸν ἱατρὸν Castellani διὰ τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ Πετσοπούλη ποσόν, καὶ ὅτι θὰ ἐπληρώνοντο ἀπὸ τὸν πρῶτον μικρὸν καὶ κατ'ὀλίγον ἐφόσον θὰ ἐπωλοῦντο τὰ ἐμπορεύματα τὰ εὐρισκόμενα εἰς τὸ κατάστημα τοῦ τελευταίου. Οἱ τούρκοι αὐτοὶ ἐφέντηδες ἀπήντησαν ὅτι δὲν ἐγνώριζον τὸν ἱατρὸν Castellani, ἀλλ' ὅτι συγκατένευον νὰ παραδώσωσιν τὴν τσάχαν καὶ νὰ παραχωρήσωσιν προθεσίαν, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅμως τὰ συμφέροντά των νὰ εἶναι τοῦ μάλλον εὐνοουμένου, καὶ ἢ ἀποδείξιν νὰ ὑπογραφῆ ἀπὸ ἐμέ.

Πιεζόμενος ἀπὸ τὸν κυβερνήτην ἀφ' ἑνὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὸν ἱατρὸν Castellani καὶ τοὺς κυρίους τούτους, ἐνδιαφερομένους νὰ τελειώσῃ ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ, συγκατετέθη νὰ ἐγγυηθῶ εἰς τοὺς τούρκους τούτους τὸ ποσὸν τὸ ὅποιον ὁ Πετσοπούλης τοὺς ὄφειλεν. Ὅταν ἢ ὑπόθεσις αὐτῆ ἐκλείσῃ, ὁ κ. Castellani, ἀντιπρόσω-

πος τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη, οἱ κ.κ. Vincent Rey, Bourgogne, Louis Rey, ὁ γραμματικὸς τοῦ καταστήματος τοῦ ρηθέντος Πετσοπούλη, κάτοχος τῶν κλειδιῶν καὶ ἐγὼ ἐπήγαμεν εἰς τὸ τσ:αρτσῆ, καὶ ὁ γραμματικὸς ἤνοιξε τὸ κατάστημα, οἱ κύριοι οὔτοι κατέγραψαν πᾶν ὅ,τι ὑπῆρχεν εἰς τὸ κατάστημα, τὸ ὅποιον ὑπεγράφη ἀπὸ ἄλλους, ἐξετιμήθη ὡς ἀνερχόμενον εἰς 14.000 γρόσια τοῦ μεγάλου αὐθέντου, ἔλα δὲ μετεφέρθησαν εἰς τὸ ἰσπανικὸν μοναστήριον εἰς Λευκοσίαν. Ὁ κ. Vincent Rey ἀπέσυρε μόνον ἐκεῖνο ποῦ ἦτο ἀνέπαφον ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων ποῦ τὸ κατάστημά του ἐπώλησεν εἰς τὸν Πετσοπούλην. Τὸ ὑπόλοιπον, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἐμπόρευμα δύσκολον νὰ πωληθῆ, καὶ «μαρδάς» τοῦ καταστήματος, ἐνεπιστεύθη εἰς τὸν Mardiros Fugas, πράκτορα τότε τῆς Γαλλίας εἰς Λευκοσίαν, ἐπιφορτισθέντα τὴν ἐκποίησιν των, καὶ τὴν εἰς ἐμὲ καταβολὴν τοῦ ἀντιτίμου διὰ τὴν πληρωθῆ ὁ οἶκος Simon Michel, οἱ δύο τούρκοι ἐφέντηδες δανεισταί, καθὼς καὶ τὰ ἔξοδα διὰ τὴν διαγραφῆ τὸ ὄνομα τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν προγεγραμμένων.

Ἐπειδὴ τὰ εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη εὐρεθέντα ἐμπορεύματα [δυσκόλως] θὰ ἐπωλοῦντο καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Mardiros Fugas δὲν ἦτο δυνατόν νὰ εὕρωσι τὸ ποσὸν τῆς ἐκτιμήσεως, παρεπονήθη εἰς τὸν ἱατρὸν Castellani, καὶ τοῦ ἐξέφρασα τὴν λύπην μου διότι ἠγγυήθη διὰ τοὺς δύο τούρκους δανειστάς τοῦ Πετσοπούλη, διότι ἐφοδύμην πῶς εἰς τὸ τέλος θὰ ἔμενα ἀκάλυπτος. Ὁ ἱατρὸς με καθυσύχασε, καὶ μοῦ εἶπεν ὅτι θὰ ἐπήγαγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κ. Κωσταντῆν Πετσοπούλη, ὁ ὅποιος ἀκόμη εὕρισκετο εἰς τὸν λιμένα τῆς Λάρνακος, καὶ νὰ τὸν ὑποχρεώσῃ νὰ ἀποβιβασθῆ καὶ νὰ ἔλθῃ ὁ ἴδιος εἰς Λευκοσίαν νὰ κανόνισῃ τὴν δουλειάν του, ἐφόσον δὲν εἶχε πλέον τίποτε νὰ φοβῆται. Ἡ, τοῦλάχιστον, ἐὰν δὲν ἤθελε νὰ παρουσιασθῆ, νὰ ἀποδείξῃ ποσὸν τι ἄλλο χρήματος διὰ τοῦ ὁποῦ νὰ ἀντιμετωπισθῆ ἐκεῖνο ποῦ ἐχρεωτοῦσε.

Πραγματικῶς ὁ κ. Castellani ἐπέστρεψεν εἰς Λευκοσίαν φέρων μαζί του κατάλογον τῶν ὀφειλετῶν τοῦ καταστήματος τοῦ Πετσοπούλη, ἀνερχόμενον εἰς 6—7.000 γρόσια τοῦ μεγάλου αὐθέντου, γραμμένον ἀπὸ τὸν ἴδιον, με μίαν ὑποσημείωσιν ἐπ' αὐτοῦ διὰ τῆς ὁποίας με παρεκάλει νὰ εἰσπράξω τὸ ποσὸν πρὸς ἀποπληρωμὴν τῶν χρεῶν του, καὶ, ἐὰν δὲν ἐπῆρκαον πρὸς τοῦτο, θὰ με ἀποζημίωσεν διὰ τὸ ὑπόλοιπον ἀπὸ μίαν οἶαν δῆποτε πόλιν τῆς χριστιανώζουνης, ἔπου ἐμελλε νὰ καταφύγῃ. Τὸν κατάλογον

τούτον ἐφέραμεν μετὸν ἱατρὸν Castellani εἰς τὴν κυβερνήτην, ὁ ὁποῖος διέταξε τὸν κιαγιὰ του νὰ τοῦ εὖρη ἔλληνα γνωρίζοντα ἀνάγνωσιν, ὁ ὁποῖος συνοδευόμενος ἀπὸ ἕνα ἀπὸ τοὺς καβάτζηδες τοῦ ἐπῆγγε νὰ εἰσπράξῃ τὰ ἐν λόγῳ ὀφειλόμενα καὶ νὰ μοῦ μετρήσῃ διὰ νὰ πληρώσω τοὺς γάλλους δανειστάς καὶ τοὺς δύο τούρκους. Ἀπὸ ὅλον αὐτὸ τὸ ποσὸν, τὸ σημειούμενον εἰς τὸν [κατάλογον] τῶν ὀφειλετῶν, ὡς ἀνωτέρω ἀνέφερα, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ κ. Κωσταντῆς Πετσοπούλης μοῦ ἔστειλε μέσον τοῦ κ. Castellani ἀντιπροσώπου του, δὲν κατωρθώθη νὰ εἰσπραχθῇ παρὰ κάπου χιλία γρόσια ἀπὸ τὸν Χατζῆ Χαράλαμπον Καραγεωργῆ καὶ τὸν καβάτζην τοῦ κυβερνήτου, πλέον 400 γρόσια περίπου, τὰ ὁποῖα ὁ κ. Habibi Barbara μοῦ ἐμέτρησεν ἔναντι ἀποδείξεως, ἰσχυριζόμενος ὅτι δὲν χρεωστῆ εἰς τὸν Κωσταντῆ Πετσοπούλη, παρὰ τὸ ποσὸν τοῦτο, καὶ ὅχι ἐκεῖνο πού ἀναφέρεται εἰς τὸν κατάλογον τοῦ τῶν ὀφειλετῶν. Ἡ ἀνταμοιβὴ τοῦ καβάτζη ἀφῆρη ἀπὸ τὰ δύο ὡς ἄνω ποσά. Τὸ ποσὸν πού ὀφείλετο διὰ νὰ συμπληρωθῇ τὸ εἰς τὸν κατάλογον σημειούμενον ποσὸν δὲν εἰσπραχθῆ, διότι τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ὀφειλετῶν ἀπεκεφαλίσθη, ἄλλοι ἦσαν φευγάτοι, καὶ ἄλλοι ἤρρουντο τὴν ὀφειλὴν των. Ἡ δῆλωσις αὐτοῦ τοῦ Χατζῆ Χαράλαμπου Καραγεωργῆ τὸ μαρτυρεῖ δεόντως. Ὁ ἴδιος προσφέρεται νὰ ἀποδείξῃ ὅ,τι δηλώνει εἰς χρόνον καὶ τόπον καὶ εἰς τὸν δικαιούμενον.

Ἐν τοσοῦτῳ τὰ γενόμενα ἔξοδα διὰ νὰ ἀποσβεσθῇ ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν πρόγεγραμμένων ὁ Κωσταντῆς Πετσοπούλη ἐπληρώθησαν ἀπὸ ἐμέ. Οἱ δανεισταὶ τοῦ τούρκου ἐπίσης ἐπληρώθησαν ἀπὸ ἐμέ μετὰ τόκου, ὡς καὶ ὁ οἶκος Simon Michel, ἐν μέρος μετὰ τὴν τσόχαν πού ἦτο εἰς τοὺς τούρκους ὑποθήκη, καὶ τὴν ὁποῖαν ἀπέδωσαν δταν ἀπεπληρώθησαν, καὶ τὸ ὑπόλοιπον μετὰ ἑξαμῶν. Ὁ οἶκος Michel ἐδέχθη τὴν τσόχαν εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν πού τὴν εἶχε πωλήσῃ εἰς τὸν Κώσταν Πετσοπούλην. Οἱ οἶκοι Simon Michel καὶ Vincent Rey et Cie δύνανται εὐσυνειδήτως νὰ δηλώσωσιν πᾶν ὅ,τι γνωρίζουσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ δύο τούρκοι ἐφέντηδες, οἱ ὁποῖοι ἐζούσαν ἀκόμη πρὸ τῆς ἐκ Κύπρου ἀναχωρήσεώς μου, δύνανται ἐπίσης νὰ ἐρωτηθῶσιν. Ὁ κ. Louis Rey, ὁ ὁποῖος τότε ἦτο πλησίον μου, δύνεται νὰ δώσῃ καὶ τὰς ἐλαχίστας λεπτομερείας, ἀφοῦ αὐτὸς ἔκρατούσε τοὺς σχετικὸς μετὰ τὸ ζήτημα λογαριασμούς. Τὸ κατάστιχον, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχουσιν οἱ λογαριασμοὶ αὗτοι, θὰ εὐρίσκειται εἰς τὸ κατάστημα ὅπου δύνεται τις νὰ τοὺς συμβουλευθῇ, καὶ ὁ κ. Louis

Rey, σήμερον ἐν Κύπρῳ, δύναται νὰ δώσῃ κάθε ἀναγκαίαν πληροφορίαν. Ἐκεῖ εὐρίσκειται : πρῶτον. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ Martiros Fugas, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθησαν τὰ ἀπὸ τὸ κατάστημα τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη ληφθέντα ἐμπορεύματα διὰ νὰ τὰ πωλήσῃ καὶ νὰ μοῦ μετρήσῃ τὰ χρήματα. Δεύτερον. Ὁ ἐξοφληθεὶς λογαριασμὸς μετὸν Artin Kirkor μετὰ τὴν ἀποκεφάλισιν τοῦ Mardiros Fugas, καὶ ἡ ἐκτίμησις τῶν μὴ πωληθέντων ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα ὁ πρῶτος παρέδωσεν εἰς τὸν κ. Louis Rey. Τρίτον. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ Δημήτρη Φιλοθέου, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ κ. Louis Rey ἐνεπιστεύθη τὰ μὴ ἐκποιηθέντα ὡς ἄνω ἐμπορεύματα πρὸς πώλησιν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐν μέρει ἐκλάπησαν ἀπὸ τὸ κατάστημά του. Ὁ ἴδιος δύναται νὰ δώσῃ τὰς διὰ τοῦτο ἀναγκαίας λεπτομερείας. Τέταρτον. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ Χατζῆ Χαράλαμπου Καραγεωργῆ, εἰσπράκτορος μετὸν καβάτζην τῶν χρεῶν, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν κατάλογον τῶν ὀφειλετῶν τοῦ καταστήματος τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη, περὶ τοῦ ὁποῖου ὠμίλησα ἤδη. Πέμπτον. Ὁ λογαριασμὸς τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη, εἰς τὸν ὁποῖον, ἀνεξαρτήτως τῆς ἀποδόσεως τῶν ὡς ἄνω λογαριασμῶν, ἔχει πιστωθῆ μετὰ ποσὸν δύο περίπου χιλιάδων γροσίων τοῦ μεγάλου αὐθέντου, τὸ ὁποῖον ὁ Κωσταντῆς Κουμῆ μοῦ ἔστειλε εἰς πίστωσιν τοῦ Κωσταντῆ Πετσοπούλη, εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενον διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Sandgiak Beylik τῆς Πάφου. Ἡ δῆλωσις τοῦ Κωσταντῆ Κουμῆ, μετὰ τὴν ἐξόφλησιν, τὴν ἀναφερομένην εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο, εἰς τουρκικὴν γλῶσσαν, εὐρίσκειται εἰς τὸ γραφεῖόν μου σ' ἕνα κουτί.

Ἴδου ἡ ἀκριβὴς ἔκθεσις τῆς ὑποθέσεως, εἰς τὴν ὁποῖαν ἔχω ἀναμιχθῆ, πάντοτε μετὰ τὴν πρόθεσιν νὰ διαφυλάξω τὰ συμφέροντα τῶν γάλλων, ἐν τῇ ιδιότητί μου τοῦ κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου. Εἶμαι ἔτοιμος, ὅπου δῆποτε εὐρίσκομαι, νὰ λογοδοτήσω εἰς τὸν κ. Πετσοπούλην, ἢ τὸν ἀντιπρόσωπόν του κ. Castellani.

Ἡ ἐπιβεβαίωσις τῶν γάλλων, ἐπιζώντων ἀκόμη, οἱ ὁποῖοι παρεστάθησαν εἰς τὸ ἀνοιγμα τοῦ καταστήματός του, αἱ μαρτυρίαι τὰς ὁποίας δύνανται νὰ παράσχουσιν οἱ δύο πιστωταὶ γαλλικοὶ οἶκοι, ὅπως καὶ οἱ δύο τούρκοι τῆς Λευκασίας, ἐπίσης πιστωταὶ. Ἡ δῆλωσις τοῦ Χατζῆ Χαράλαμπου Καραγεωργῆ, εἰσπράκτορος τῶν βερρεσιέδων τοῦ καταστήματος τοῦ ἄνω ρηθέντος Πετσοπούλη, διαταγῆ τοῦ κυβερνήτου. Τέλος ἡ καταγραφή καὶ ἡ ἐκτίμησις τῶν ἐμπορευμάτων, ὑπογραφεῖσαι ὑφ' ὧν τῶν παρευρεθέντων κατὰ τὸ ἀνοιγμα τοῦ ρηθέντος καταστήματος, καὶ αἱ ἐ-

ποιαί παρεδόθησαν εις τὸν κ. Castellani, ἐν τῇ ιδιότητι τοῦ τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ κ. Πετσοπούλη, δύνανται ἰκανοποιητικῶς νὰ ἀποδείξωσιν ἐκεῖνο πού ἰσχυρίζομαι εἰς τὴν ἔκθεσίν μου ταύτην.

Αἱ ἀξιώσεις καὶ τὰ ποσὰ πού ζητεῖ ὁ Πετσοπούλης μὲ ἐκπλήττουσι, διότι εἶναι τελείως ἐκτὸς τοῦ ὀρθοῦ λόγου, καὶ στεροῦνται βάσεως. Εἶναι ὅλως διόλου ἀνωφελὲς νὰ ἀνασκευάσω τὰς διαβεβαιώσεις του. Ὅλη ἡ Λευκοσία, καὶ δλόκληρος ἡ Κύπρος γνωρίζουσι τὸσον τὸν κ. Πετσοπούλην, ὅσον καὶ τὴν περιουσίαν του. Αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας τὸ δικαστήριον θὰ θεωρήσῃ ἀναγκαίαις νὰ ἔχη θὰ τοῦ δώσωσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς τότε θέσεώς του. Θὰ εἶπω μόνον ὅτι ἄνθρωπος εὐρισκόμενος εἰς τὸσον καλὴν κατάστασιν, ὅπως θέλῃ νὰ φανῆ ὅτι ἦτο, καὶ μὲ ὁποῖαν περιγράφει περιουσίαν, δὲν θὰ εἶχεν ἀνάγκην νὰ ἀγρράσῃ τὸσχαν ἀπὸ ἔμπορον διὰ νὰ τὴν ὑποθηκέυσῃ καὶ νὰ λάβῃ τὸσον μετρίαν ποσότητα χρήματος. Θὰ προσθέσω ἀκόμη ὅτι δὲν ἐγνώρισα ποτὲ τὰ καταστήματα, τὰ σπίτια, τὰ ἔπιπλα, τὰ κοσμήματα, τὰ ὁποῖα λέγει ὅτι εἶχεν, οὔτε τὰ θερεσιέδια του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ κατάστημά του εἰς τὸ Τσαροῦ τῆς Λευκοσίας, καὶ τὸν κατάλογον τῶν ὀφειλετῶν του, τὸν ὁποῖον μοῦ ἔστειλε διὰ τοῦ ἀντιπροσώπου του, καὶ διὰ τὸν ὁποῖον ἔχω ἤδη ὁμιλήσῃ ἀνωτέρω. Μόνον ὁ κ. Castellani μοῦ εἶπεν ὅτι ἕνας ἐκ τῶν δύο τούρκων δανειστῶν του, περὶ τῶν ὁποίων ἐκάμαμεν λόγον, εἶχεν ἐπίσης ὡς ὑποθήκην ἕνα μικρὸν ὠρολόγιον, ἀξίας τριακοσίων ἢ τετρακοσίων γροσίων, τὸ ὁποῖον δὲν ἐδήλωσε τὴν πρώτην φοράν, δταν ὁμιλήσαμεν διὰ τὸσχευ. Ὁ κ. Castellani ἐπληροφόρησε τὸν κυβερνήτην, καὶ αὐτὸς ὑπέχρεωσε τὸν τούρκον νὰ τὸν ἀποδώσῃ, καὶ ὁ ἰατρὸς αὐτὸς τὸ ἐκράτησεν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πετσοπούλη.

Ὁ κ. Πετσοπούλης Γεωργιάδης λέγει εἰς τὴν αἴτησίν του τῆς 20 Μαρτίου τοῦ ἔτους τούτου, ὅτι ἀπήντησα τὴν 14 Ἰουνίου 1823 εἰς ἔγγραφον γραφὲν ἀπὸ τὸν κ. Callimery et Cie τὴν 30 Δεκεμβρίου 1822, δηλῶν ὅτι ἤμην ἔτοιμος νὰ [δώσω] ἀκριβῆ λογαριασμὸν καὶ ὅτι συγχρόνως ὑπεστήριζον, ἀντιφατικῶς, ὅτι δὲν ἀνέμιχθην ποτὲ εἰς τὰς ὑποθέσεις του. Προβάλλων τὴν διαβεβαίωσιν ταύτην ἔνοουσα ὅτι δὲν ἀνέμιχθην ποτὲ εἰς τὰς ὑποθέσεις, περὶ ὧν ἐγένετο λόγος εἰς τὸ ἐπιτροπικὸν ἔγγραφον, τὸ ὑπ' αὐτοῦ σταλὲν εἰς τὸν κ. Callimery et Cie, μὴ ὦν ἀντιπρόσωπός του. Προσθέτω ἀκόμη ὅτι δὲν ἀνέμιχθην παρὰ ὡς δραγομάνος τοῦ προσενείου τῆς Γαλλίας καὶ διὰ τὰ προστατεύσω τὰ συμφέροντα δύο γάλλων δανειστῶν, καὶ ἐν σχέσει πρὸς τοῦτο προσεφερόμην νὰ λογοδοτή-

σω ἐπακριδῶς δι' ὅτι ἀνέμιχθην ἐκ τῆς ὑποχρεώσεώς μου ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου. Λέγω ὅτι ἤμην δανειστής του, ἐφόσον ἐγὼ ἤμην ὁ πληρώσας τὴν δαπάνην τῆς διαγραφῆς τοῦ ὀνόματός του ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν προγεγραμμένων, καὶ ἐφόσον ἐγὼ ἐπλήρωσα τὰ χρέη του πρὸς τοὺς δύο τούρκους καὶ τὸν οἶκον Simon Michel, ἐνῶ τὰ εἰς τὸν Mardiros Fugas δοθέντα ἔμπορεύματα, καὶ ἔπειτα εἰς τὸν Δημήτηρον Φιλοθέου διὰ νὰ πωληθῶσι διὰ λογαριασμὸν τοῦ κ. Πετσοπούλη, καὶ νὰ μοῦ δοθῇ τὸ ἀντίτιμον, παρέμενον ἀκόμη τὴν ἐποχὴν αὐτὴν σχεδὸν ἀπώλητα, καὶ ἀνείσπρακτα τὰ θερεσιέδια τοῦ καταστήματός του διὰ λόγους πού ἀνέφερα.

Ὁ κ. Πετσοπούλης Γεωργιάδης λέγει ἐπίσης εἰς τὴν αἴτησίν του, ὅτι ἐπειδὴ μοῦ ἐζήτησε λογαριασμὸν, τὸν ὕβρισα, καὶ ἐχειροδίκησα κατ' αὐτοῦ. Προβάλλων ταῦτα κάμνει λάθος. Οὐδέποτε ἤρνήθην νὰ κανονίσω μαζὶ του τὰ ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα ἀνέμιχθην, καὶ διὰ τὰ ὁποῖα ὁμιλήσῃ ἀνωτέρω. Τοῦ ἔδειξα τοὺς λογαριασμοὺς [καταρτισθέντας] ἀπὸ τὸν κ. Louis Rey, προσεφέρθην νὰ ἐπιφορτίσω [δύο άτομα] διὰ νὰ τοὺς ἐξελέγξωσιν. Ὁμιλήσα εἰς τοὺς κ.κ. Chimicata, Gemini, Βαλαμακίην υἱὸν, Κυπραῖον Χαλῆλ, οἱ ὁποῖοι ἐνόρκως δύνανται νὰ εἶπωσι τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλ' ὁ κ. Κωνσταντῆς Πετσοπούλης, διὰ νὰ φιλονεκῆσῃ καὶ διὰ νὰ μὴ πληρώσῃ ὅτι ὀφείλει κατὰ τὸν διακανονισμὸν τοῦ λογαριασμοῦ, ἐπροτίμησε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ἐξάρχου, νὰ μὲ ἐξυβρίσῃ μὲ λόγια πού καὶ ἐπλέον ἀπαθῆς ἄνθρωπος δὲν θὰ συνεκρατεῖτο. Ὁ κ. Ἐξάρχος, μόνος μάρτυς τῆς σκηνῆς αὐτῆς, δύναται νὰ δώσῃ μάρτυριαν εὐσυνειδήτως καὶ ἐν ἀληθείᾳ. Μετὰ τὴν σκηνὴν αὐτὴν ἔμεινα περισσότερο ἀπὸ τρεῖς μῆνας εἰς Λευκοσίαν, ὅπου διέμενε καὶ ὁ Κωνσταντῆς Πετσοπούλης, ὅστις ἐνῶ δὲν ἀγνοοῦσε τὴν ἀναχώρησίν μου, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου, δὲν μ' ἐδίωξε δικαστικῶς, παρὰ μόνον ἀμέσως μετὰ τὴν ἀναχώρησίν μου ἐπαρουσίασεν ἀπαιτήσεις, διότι ἐγνώριζεν ὅτι ἐνόσω ἤμην παρὼν μου ἦτο εὐκολον νὰ ἀποδείξω τὸ ἀνόητον τοῦ ἰσχυρισμοῦ του, ἐνῶ ἡ ἀπουσία μου ἐπέτρεπεν εἰς τὴν ραδιουργίαν νὰ ἐνεργήσῃ.

Κωνσταντινούπολις τὴν 14 Μαΐου 1837

George Lapierre

Υπόθεσις.

Γάλλοι έμποροι, έγκρατεστημένοι εις έμπορικόν λιμένα τής Ανατολής, ήσαν δανεισται έλληνοσ εμπόρου ραγια.

Κατά τήν έλληνικήν επανάστασιν και τήν προγραφήν έλληνων, διαταγή τής τουρκικής κυβερνήσεως, ο έλλην έμπορος μετηνάστευσε, αφήσας πληρεξούσιόν του δια να φροντίση δια τήν εργασίαν του. Όλη ή περιουσία του ήτο αποφασισμένον να κατασχεθής, αλλά χάρις εις τήν επέμβασιν του δραγομάνου του γαλλικού προξενείου απέφεύχθη ή κατάσχεσις.

Τότε οι γάλλοι έμποροι έκαμαν διαθήματα παρά τῷ προξένῳ τής Γαλλίας δια να πληρωθώσι τὰ δάνειά των. Ο δραγομάνος του προξενείου επ' αφορμή των διαθημάτων τούτων επιφορτίσθη να ενεργήση συνεπώς. Η διαταγή του έδόθη προφορικώς, όπως συνήθως γίνεται εις όλα τὰ προξενεία τής Ανατολής.

Ο δραγομάνος επρόντισε να ανοίξη φανερά τὸ Κατάστημα, όπου ο έλλην έμπορος είχε τες πραγματείες του, επί παρουσία του πληρεξουσίου και του γραμματέως του, των δανειστών και τινων μαρτύρων. Κατήρησαν κατάλογον με εκτίμησιν τής αξίας των πραγματειών, και κατέθεσαν τὰς πραγματείας εις τόπον εκλεγέντα από συμφώνου από τους δανειστάς και τὸν πληρεξούσιον του οφειλέτου. Άλλοι επεφορτίσθησαν κατόπιν τής εκποιήσεως των ρηθέντων αντικειμένων και βερεσιέδων, υποδεικνυμένων υπό του οφειλέτου. Καί τούτο καλιν έγινεν εκ συμφώνου μετά του πληρεξουσίου του έλληνοσ εμπόρου.

Συνέβη πραγματεία τινὲς να κλαπώσιν από τὸ πρόσωπον εις τὸ όποιον είχαν εμπιστευθής ή εκποιήσις των, και άφ' έτέρου πολλοι εκ των οφειλετών, των υποδεικνυμένων υπό του έλληνοσ εμπόρου, δὲν επλήρωσαν είτε καθόλου, είτε μόνον εν μέρει, τὸ χρέος των. Τὸ γεγονός όμως είναι ότι οι γάλλοι έμποροι επληρώθησαν, όπως και δύο άλλοι δανεισται τουρκοι, εις τὸς όποίους ήγγυήθη έ δραγομάνος τὰ οφειλόμενα, δια να εύκολύνη και δια να καλύψη τελείως τὰ οφειλόμενα εις τὸς δύο γάλλους εμπόρους.

Ήδη ο έλλην έμπορος, επανακάμφας μετά πολλῶν ετών αποδημίαν, σκέπτεται να θεωρήση υπεύθυνον τὸν δραγομάνον του γαλλικού προξενείου, (οστις από πολλοῦ έχει παραιτηθής τής θέσεώς του), και να κινήση άγωγήν εναντίον του ενώπιον αυτού τούτου του προξενείου, απαιτών ακύρωσιν παντός, οτι έγινετο οτε προεγράφη, και τήν πληρωμήν υπερβολικού ποσοῦ δι' άποζημίωσιν.

Ερώτημα.

Ζητείται εάν ο έλλην έμπορος έχει υπόθεσιν εν περιπτώσει άγωγής, και κατά ποιον τρόπον δύναται να επιβάλη τὸ δικαίόν του, ή τὰς αξιώσεις του.

Φρονῶ οτι θα εινε πολὺ εύκολον εις τὸν πρώην δραγομάνον του γαλλικού προξενείου να παράσχη τήν διαταγήν που έλαβε να ενεργήση εναντίον του έλληνοσ εμπόρου, δια να εξασφαλίση τὰ συμφέροντα των γάλλων εμπόρων. Εν πάση περιπτώσει, ή ιδιότης του δραγομάνου, οφ' ήν ενήργει οταν ειργάζετο δια τήν εν λόγω υπόθεσιν, αι δημοσία γενόμεναι πράξεις εν τή περιπτώσει ταύτη, και ή μαρτυρία των γάλλων εμπόρων οτι προέδθησαν εις διαθήματα παρά τῷ προξενείῳ δια να πληρωθώσιν, όλα αυτά εινε πλέον ή αρκετά δια να αποδείξωσιν οτι ο δραγομάνος δὲν ενήργησε, και δὲν ήδύνατο να ενεργήση ως πρὸς τούτο παρά κατόπιν τής δοθείσης εις αυτόν διαταγής.

Εξ άλλου ή επέμβασις και ή συγκατάθεσις του πληρεξουσίου του έλληνοσ εμπόρου εις ο,τι ο δραγομάνος επράξεν, άρκοῦσιν, αυτά και μόναι, να τὸν άπαλλάξωσι πάσης ευθύνης άπέναντι: του έλληνοσ εμπόρου. Δεδομένου οτι ο εντολοδότης υποχρεούται κατά τὸν νόμον να σεβασθής και εκτελέση τὰς αναληφθείσας υποχρεώσεις υπό του ενδολοδόχου (art 1990 cod. civ.); ματαιῶς θα υπεστηρίζετο οτι του δραγομάνου αι πράξεις δὲν ήσαν εις τάξιν και εις ισχόν, διότι έγινοντο χωρις τήν επέμβασιν τής αρχής, οφ' ήν διετελεί ο έλλην έμπορος. Η επέμβασις και ή παραδοχή του πληρεξουσίου του απήλλαττεν από τήν ανάγκην να προστρέξωσιν εις τὰς τουρκικὰς αρχὰς. Καί μάλιστα ήτο επικίνδυνον τόσον δια τὸν δανειστήν οσον και δια τὸν οφειλέτην να προστρέξωσιν εις αυτάς εις στιγμήμας καθ' ος επρόκειτο να κατασχεθής ή τὸ οφειλέτου ή περιουσία.

Όπως δήποτε εάν ο έλλην έμπορος υποστηρίξη σήμερον οτι έδλάθη εις τὸ δικαίόν του ή τὸ συμφέρον του επ' αφορμή τής ανχωρήσεώς του, δὲν έχει παρά να παραπονεθής κατά του πληρεξουσίου του. Διότι ο τελευταίος αυτός οφείλει να δώση λογαριασμόν τής διαχειρήσεώς του. (art 1993 cod. civ.). Ο δραγομάνος δὲν έχει να του δώση κανένα λογαριασμόν. Διότι ενεργήσας σύμφωνα με τὰς διαταγὰς του προξένου, και υπό τήν ιδιότητα του δραγομάνου του προξενείου, μόνον πρὸς αυτόν εινε υπόχρεωσ να λογοδοτήση, και οχι πρὸς τρίτον.

Εν πάση περιπτώσει μόνον εις τὸ γαλλικόν προξενειον (και

τοῦτο ἀφοῦ ἀποδείχθη καταλλήλως ὅτι ὁ πληρεξούσιός του δὲν ὑπεβοήθησε καὶ δὲν συνεφώνησεν εἰς ὅ,τι ἐνήργησεν ὁ δραγομάνος), δύναται ὁ Ἕλλην ἔμπορος νὰ ἀπευθυνθῇ διὰ νὰ ζητήσῃ λόγον διὰ τὰ πέπραγμένα ὑπὸ τοῦ δραγομάνου διὰ λογαριασμὸν του. Ἐὰν ποτὲ τὸ προξενεῖον ἠδύνατο νὰ ἐκδώσῃ ρητὴν δήλωσιν ὅτι οὐδεμία ἐξουσία ἐδόθη εἰς τὸν δραγομάνον νὰ ἐνεργήσῃ ἐναντίον τοῦ Ἕλληνος ἐμπόρου ἐν τῇ συμφέροντι τῶν γάλλων ἐμπόρων, καὶ ὅτι θεωρεῖ τούτον τελείως ξένον πρὸς τὰ γενόμενα τότε, ἀλλὰ μόνον τότε, ὁ Ἕλλην ἔμπορος δύναται νὰ ἔχῃ ὑπόθεσιν κατὰ τοῦ πρώην δραγομάνου. Ἄρκει πάντοτε νὰ ὑποδείξῃ πρῶτον τὴν μὴ συγκατάθεσιν τοῦ πληρεξουσίου εἰς τὰς πράξεις τοῦ δραγομάνου.

Εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἐπίσης, ἐπειδὴ, κατὰ τὰς συνθήκας, τὰ προξενικά δικαστήρια δὲν εἶνε ἀρμόδια νὰ ἐξετάσωσι καὶ δικάσωσιν ὑπάρχουσαν διαφορὰν μεταξὺ γάλλου καὶ ὀθωμανοῦ ὑπηκόου, ὁ Ἕλλην ἔμπορος δὲν δύναται νὰ γίνῃ δεκτὸς ὅπως ἐξετασθῇ τὸ δίκαιόν του ἢ ἡ ἀξίωσίς του, ἐνώπιον τοῦ γαλλικοῦ προξενείου, παρὰ κατόπιν ἐγγυήσεως ἀξιοχρέου ἐνὸς γάλλου ἐμπόρου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐγγυηθῇ ὅτι εἰς τὸ τέλος τῆς ἀναληφθησομένης δίκης ὁ Ἕλλην ἔμπορος δὲν θὰ ζητήσῃ νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ προξενικοῦ δικαστηρίου καὶ νὰ διαφύγῃ τοιούτῳ τρόπῳ κάθε συνέπειαν τῆς ἀποφάσεως τούτου.

Αὕτη εἶναι ἡ γνώμη ἢ εὐσυνείδητος τῶν ὑπογεγραμμένων, ἐκτὸς καλυτέρας.

Pera lez Cple le 3 Mai 1837

Ch. L. Lorschi, δικηγόρος

Ἡ γνώμη μου εἶναι ἀπολύτως ἡ αὕτη μὲ τὸν ἄνωθεν ὑπογεγραμμένον συνάδελφόν μου.

Γαλατᾶς 16 Μαΐου 1837

Av. Fr. Rizzoni

Ἐθεωρήθη ὑφ' ἡμῶν προξένου, καγκελλαρίου τῆς γαλλικῆς πρεσβείας παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, πρὸς πιστοποίησιν τῆς ἄνωθεν ὑπογραφῆς τοῦ κ. Francois Rizzoni, ὑπηκόου Ρωμαιοῦ, προστατευομένου τῆς Γαλλίας, ἐγκατεστημένου εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ τοῦ κ. Charles Louis Lorschi, ὑπηκόου Par mesan, προστατευομένου τῆς Γαλλίας, ἐπίσης ἐγκατεστημένου εἰς τὴν πόλιν ταύτην.

Ἐν Κόπλει τὴν 17 Μαΐου 1837

ἐπισημοποιεῖται ἡ ὑπογραφή

Ang. Pastagny (;

δηλοποιῶ ὁ ὑπογεγραμμένος ὅτι ἐν κειρῷ τῆς καταδρομῆς ἀναχωρήσας ὁ κύριος Κωνσταντῆς Πετσοπούλης ἀπὸ Λευκοσίαν τῆς Κύπρου καθὼς καὶ ἄλλοι πολλοὶ διὰ τὸν φόβον, εἶχεν ἀφήσῃ ἕναν κατάστιχον καταγραφῆς ἀπὸ τοὺς δσοὺς εἶχεν νὰ λάβῃ βερεσιέδια μίαν ποσότητα γροσίων γραμμένον καὶ ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν ἴδιον, τὸ ὁποῖον κατάστιχον ἐμπροσθεν τοῦ κ. καστελλάνη, ἱατροῦ τοῦ τότε ἡγεμόνος καὶ ἐπιτρόπου τοῦ ἰδίου Πετσοπούλη, μὲ ἐπρόσταξεν ἡ ἐξουσία καὶ ὁ τότε ἡγεμὼν Κουτζούκ μεχεμέτ-γας, μὲ ἕναν καθάξην, ἐπίτηδες διορισμένον, διὰ νὰ συνάξῃ αὐτὰ τὰ βερεσιέδια καὶ νὰ μετρήσῃ πρὸς τὸν κ. Λαπιέρην, τότε δραγομάνον τῆς Φράντζας, διὰ νὰ πληρωθῶσιν μερικὰ χρέη δπου ἐχρεωστοῦσεν ὁ ρηθεις Πετσοπούλης εἰς φραντζέζους καὶ εἰς τούρκους τινὰς, εἰς τοὺς ὁποίους τούρκους εἶχεν ἐγγυηθῇ ὁ κύριος Λαπιέρ.

ἀπὸ αὐτὰ τὰ βερεσιέδια δὲν ἠμπόρεσα νὰ συνάξω παρὰ γρόσια χίλια τόσα, τὰ ὁποῖα ἐμέτρησα διὰ προσταγῆς τοῦ κυρίου Λαπιέρ πρὸς τὸν κύριον Λούγην Ρέγη, ὁ ὁποῖος τὰ ἔγραψε ὀνομαστὰ εἰς ἕνα ἐδικόν του κατάστιχον, πῶθεν καὶ πόσα ἐσυναχτήκαν.

ἀπὸ δὲ τὰ ἐναπολειφθέντα βερεσιέδια δὲν εἰμπόρεσα νὰ συνάξω οὐδὲ ὀβολὸν διότι ἄλλοι μὲν ἐλείπαν διασκορπισμένοι ἀπὸ τὸν φόβον, ἄλλοι ἦτον κατατομημένοι, ἄλλοι ἐπροφασίζοντο ὅτι δὲν χρεωστοῦν, καὶ οὕτως δὲν ἔδωσαν τίποτα, ἐξὸν μόνον ἀπὸ τὸν κύριον χαπίπην παρπάρην ὅστις προφασίζόμενος ὅτι δὲν χρεωστεῖ ὅσα ἦτον εἰς τὴν καταγραφὴν ἐμέτρησεν μόνον γρόσια ὡς νομίζω 400 τόσα πρὸς τὸν κύριον Λαπιέρ καὶ τοῦ ἔδωσεν ἀπόδειξιν τῆς περιλαβῆς, καὶ ἀπὸ δλα αὐτὰ τὰ συναχθέντα χρήματα ἐπληρώθησαν οἱ κόποι τοῦ καθάξην ἀπὸ τὸν Λουγῆ Ρέγη.

τὸ δὲ κατάστιχον τῆς καταγραφῆς τῶν βερεσιέδων ὄσων ἐμειναν ἀσύνακτα παρέδωσα πρὸς τὸν κύριον Λαπιέρην εἰς τὸν Λάρνακα (ἐφθαρμένον) ἀπὸ Κύπρον διὰ Κωνσταντινουπόλιν.

ἀκολούθως μ' ἀντάμωσεν εἰς τὴν Λευκοσίαν ὁ ρηθεις κωσταντῆς πετσοπούλης, ὁ ὁποῖος μὲ ἐξέταξεν πόσα γρόσια ἐσυναχθήσαν ἀπὸ τὰ ἄνω εἰρημένα βερεσιέδια του, καὶ τοῦ τὰ ὠμολόγησα, καὶ μὲ εἶπεν ὅτι τόσα μὲ εἶπεν ὁ κ. Λαπιέρ, δταν τὸν ἀντάμωσα.

Ταῦτα εἰξέθρω καὶ ὁμολογῶ καὶ μαρτυρῶ ἐν φόβῳ θεοῦ καὶ ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, καὶ εἶμαι ἐτοιμὸς νὰ τὰ παραστήσω καὶ εἰς κάθε ἐνδεχομένην περίστασιν. διὰ τοῦτο καὶ δίδω τὸ παρόν μου πρὸς τὸν κύριον Λαπιέρην ἰδιοχείρως μου γραμμένον καὶ ὑπογεγραμμένον ἐμπροσθεν τῶν ὑποκάτωθεν ὑπογεγραμμένων ἀξιο-

πίστων μαρτύρων διὰ τὸ τοῦ χρησιμέφη ὄπου καὶ ὄπως ἀνήκει καὶ ὑποσημειοῦμαι

γαλατᾶς Κωνσταντινουπόλεως τῆ 17 Ἰαννουαρίου 1837

X'' Χαράλαμπος καραγεωργίου ὁμολογῶ τὰ ἄνωθεν.

Β. Μαθιουδάκης μάρτυς,
Φίλιππος Τριμυθοῦντας μάρτυς,
Πατινὸς Καπελλα μάρτυρας

*Αρ. 194. *Επικυροῦται τὸ γνήσιον τῶν προηγουμένων ὑπογραφῶν τοῦ Β. Μαθιουδάκη καὶ Φιλίππου Τριμυθοῦντα.

*Εν Πέρα Κωνπόλεως τῆ 7)19 Μαῖου 1837

Δικα εἰσπρχθ. ὄρχ. 3.30 ἤτοι γρόσια 13 1)2 ἄρθρ. δικατιμ. 48.

Τ. Σ. *Ο Πρόξενος Διευθυντῆς τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς Β. ἑλληνικῆς Πρεσβείας Μαντουράκης

Μαρτυρῶ ἐγὼ ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος ὅτι εἰς τοὺς χιλίους ὀκτακοσίους εἴκοσι ἕνα, ἤκουσα ἀπὸ τὸν μακαρίτην μαρτηρῶς Φουγᾶς, ὅτι τὲς πραγματεῖες ὄπου ἐβγαλεν ὁ κύριος τζῶρτζης Λαπιερ, ἀπὸ μαχαζίν τοῦ κυρίου κωσταντῆ πετσοπούλη, πρῶντος ἰατροῦ κυρίου καστελλάνη καὶ τοῦ κυρίου πουργονίου καὶ ἐπίλοιπους, κατὰ τὴν νόταν ὄπου εἶχαν κάμη οἱ ἴδιοι, ἐπαράδοσαν τοῦ ρηθέντος μακαρίτου μαρτηρῶς Φουγᾶς, ἦταν ἕως δώδεκα χιλιάδες λέγω ἕως 12.000 γροσίων πραγματεῖες, ἀπὸ τὲς ὁποῖες πραγματεῖες ζῶντος τοῦ ὁ μακαρίτης μαρτηρῶς Φουγᾶς εἶχεν πωλῆση περιπλέον τῶν ἕξη χιλιάδες γροσίων, τὰ ὁποῖα εἶχαν περᾶση εἰς τὸ ἀναμεταξύ τους λογαριασμοῦς, ἀκούστηκεν ὁ μακαρίτης Μαρτηρῶς Φουγᾶς μετὰ τὸν κύριον τζῶρτζη Λαπιερ, τὲς δὲ μένοντας πραγματεῖες περιπλέον τῶν πέντε χιλιάδων γροσίων ἐστέκονται εἰς τὸ μοναστήριον τῆς Λευκοσίας τέρρα σάντας σφραγισμένα μετὰ τὴν σφραγίδαν τοῦ κυρίου μαρτηρῶς Φουγᾶς, ἦλθεν ὁ κύριος λούγης ρέγη ἐπίτροπος τοῦ κυρίου τζῶρτζη Λαπιερ, καὶ διὰ προσταγῆς τοῦ καπουτζῆ πασῆ ἐσήκωσαν τὰς μένοντας πραγματεῖες ἀπὸ τὴν τέρραν σάνταν, αὐτὰ εἶδα καὶ ἤκουσα. διὰ τοῦτον μαρτυρῶ δίδοντας τὸ μαρτυρικὸν μου εἰς χεῖρας του, ἐν μνηί καὶ ἐν χρονίδια ὡς φαίνεται.

*Ο ἄρτινης Κιρκὸρ μαρτυρῶ τὰ ἄνωθεν

*Εν Λάρνακι τὴν 4 Μαῖου 1863

Κύριε Ὑπουργέ

Τοῦ κ. Mantovani, προξενικοῦ μας πράκτορος εἰς Λεμεσό, ἀναχωρήσαντος ἐκ Κύπρου τὸν παρελθόντα Ἀπρίλιον ἐνέμισα καθῆκόν μου, ὡς εἶχον τὴν τιμὴν νὰ πληροφορήσω τὸ τμήμα, νὰ ἐμπιστευθῶ τὸ πρακτορεῖον εἰς τὸν κ. Ἀκάμαν. Ὁ Ἕλληγν αὐτὸς, πλήρως ἐντιμος, ἐξεπαιδεύθη εἰς ἐν τῶν Λυκείων τῆς Γαλλίας. Ὅμιλεῖ καὶ γράφει τὴν γαλλικὴν ὡς τὴν ἰδίαν του γλώσσαν, καὶ τρέφει διὰ τὴν πατρίδα μας αἰσθήματα πλήρους συμπαθείας καὶ εὐγνωμοσύνης. Εἶναι ἄλλως τε ὁ πλουσιώτερος ἔμπορος τῆς Λεμεσοῦ καὶ αἱ οἰκογενειακαὶ του σχέσεις παρέχουσιν εἰς αὐτὸν ὑπερέχουσαν θέσιν. Ἀπὸ ἑνὸς ἔτους, πού εὐρίσκομαι εἰς σχέσεις μετ' αὐτοῦ, μοῦ παρέσχε σοβαρὰς ὑπηρεσίας ἀνέπτυξε ζῆλον καὶ εὐφυῖαν, καὶ τυχούσης περιπτώσεως ἐπέδειξεν ἐνεργητικότητα χαλιναγωγομένην ἀπὸ πνεῦμα συνδιαλλακτικόν. Εἶναι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως πολὺ ἀνώτερος τοῦ κ. Mantovani ὅστις ἄλλως τε, παλαιὸς ἐξόριστος τῆς Ἰταλίας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του ὑπὸ τὴν νέαν διακυβέρνησιν, μετὰ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ ἐπανέλθῃ εἰς Κύπρον.

Cte de Maricourt

Βον) *Ἄγγελος Παταρὸς

Εἶναι καὶ τοῦ Ἀγγέλου Παταρῶ ἡ οἰκογένεια ἐξ ἐκείνων πού ἐδοκίμασαν τὰς συνεπείας τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς θηριωδίας τοῦ τότε κυβερνήτου Κουτσούκ Μεχμέτ, «ὅστις ἐζήτηε μετὰ ψευδεῖς καὶ ἀνυπάρχτους αἰτιάσεις νὰ τοῦ ἀποστερήσῃ τὴν περιουσίαν του καὶ τὴν ζωὴν του».

*Ο Ἀγγελος Παταρὸς ἀνήκεν εἰς μίαν ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων οἰκογενειῶν τῆς Κύπρου. Ἦτο υἱὸς τοῦ Χ'' Ἀναστάση Παταρῶ, ἐκ τοῦ πρώτου του ὄμως γάμου, διότι ὁ Χ'' Ἀναστάσης οὗτος χηρεύσας ἐνυμφεύθη τὸ δεύτερον μετὰ τινος Μαρίας. Ὁ πατὴρ του ἀπέθανε τῷ 1828, ὅτε ὁ Ἀγγελος εὐρίσκειτο μακρὰν τῆς Κύπρου, διότι καὶ αὐτὸς εἶχεν ἐκπατρισθῆ λόγῳ τῶν κατὰ τὸ 1821 καταδιώξεων τῶν ραγιαδῶν προῦχόντων καὶ πλουσίων οὐνεπεία τῆς ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ Ἀγγελος,

δπως τὸ πλείστον μέρος τῶν ἐκπατρισθέντων Κυπρίων, κατέφυγεν εἰς Γαλλίαν, ζήσας εἰς Παρισίους ἢ καὶ ἀλλαχοῦ, πλειότερον δὲ χρόνον εἰς Μασσαλίαν ὅπου παρέμεινεν ἐπὶ μίαν συνεχῆ τετραετίαν. Φαίνεται ὅτι διὰ τι χρονικὸν διάστημα διέτριψε καὶ εἰς τὴν Σμύρνην («Κ. Χ». Ζ'. 103) κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὀλίγον χρόνον πρὸ τῆς εἰς Κύπρον ἐπανόδου του.

Μακρὰν τῆς Κύπρου διέμεινεν ἰσως περὶ τὴν μίαν δεκαετίαν, ἀσφαλῶς ὁμως πλέον τῆς ὀκταετίας. Διότι κατὰ τὸ 1828 ἀπουσίαζε τῆς Κύπρου, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατὴρ του, τῆς περιουσίας τοῦ ὁποίου, κατὰ τὸ τότε ἰσχύον κληρονομικὸν δίκαιον, ἔλαβε τὰ 14)24 ἐνῶ ἡ ἀδελφή του Δικατερίνη, συζευχθεῖσα τὸν Χριστοφῆ Στεφανῆ ἐλάμβανε τὰ 7)24 καὶ ἡ μήτηρ του τὰ 3)24. Ἐπανήλθεν εἰς Κύπρον ἰσως κατὰ τὸ 1831, πάντως ὁμως πρὸ τοῦ 1832.

Περὶ τοῦ Ἀγγέλου Παταροῦ ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ Clairambault προξένου τῆς Γαλλίας, ὑπ'. ἀρ. 5 καὶ ἡμερομηνίαν 7 Σεπτεμβρίου 1836 πρὸς τὸν εἰς Κωνσταντινούπολιν πρεσβευτὴν τῆς Γαλλίας, πληροφοροῦμεθα ὅτι ὀκταετῆς αὐτοῦ παραμονὴ εἰς Γαλλίαν ἐπέτρεψεν εἰς αὐτὸν νὰ θεωρηθῆ ὡς Naturalisé Français. Ὁ Ἀγγελος κατελθὼν εἰς Κύπρον ἐπειγόντως δὲν ἔφερε μετ' αὐτοῦ σχετικὰ διαβατήρια. Βραδύτερον ἐξεδόθησαν ἐπ' ὀνόματι του τέσσαρα πασσαπόρτια, ἕνα ἀπὸ τὸν Andrieu Dupuis, consul général τῆς Γαλλίας τὴν 20 Σεπτεμβρίου 1830, καὶ τρία ἄλλα ἐκ Γαλλίας ἐκδοθέντα ἀπὸ τοὺς 1) Le Prefet de Paris, 2) Le prefet de Marseille, 3) et le Maire de Marseille. Τὰ ἔγγραφα ὁμως αὐτὰ δὲν τοῦ ἐχρησίμευσαν εἰς τίποτε, διότι ἦτο γνωστὸν ὅτι ἐγεννήθη εἰς Κύπρον, καὶ διότι σχετικὸν φερμάνι, ἐκδοθὲν ὑπὸ τῆς Πύλης διὰ τοὺς ἐκπατρισθέντας κατὰ τὸ 1821 Κυπρίους, δὲν ἀνεγνώριζε δι' αὐτοὺς ξένην ὑπηκοότητα παρὰ ὑπὸ μεγάλους περιορισμούς, εἰς τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ἡ ἀρχίσεις τοῦ πύλου, ὅν ἐφύρουσιν οἱ ἐκπατρισθέντες, καὶ ἡ ἀντικατάστασις του ὑπὸ φροῖου. Διὰ τοῦτο τοῦ ἐδόθη καὶ ἡ συμβουλή νὰ ζήσῃ μακρὰν τῆς Κύπρου, ὅπου δὲν ἦτο γνωστὸς ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ naturalisé français.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἀγγέλου Παταροῦ ἐκτίθεται μὲ μικρὰς διαφοράς εἰς ἕνδεκα ἔγγραφα. Ἀντεγράψαμεν μόνον τὸ ἕβδομον διότι περιέχει ἀναλυτικώτερον τὴν οὐσίαν τῆς ὑποθέσεως καὶ παρέχει πληροφορίας τινὰς περὶ αὐτοῦ. Ἡ κυρία Giuseppina Uhlirsch ἦτο figlia adottiva τῆς Margherita Homsy. Ὁ Uhlirsch ἦτο αὐστριακὸς ὑπήκοος.

Ν. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

Ἐκλαμπρότατε Κύριε!...

Τὴν φίλην ἡμῶν Ἑμετέραν Ἐκλαμπρότητα χαιρετοῦμεν φιλικῶς.

Ἐλάδομεν τὸ φιλικὸν καὶ ἔκλαμπρον γράμμα σας καὶ ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς περιποθῆτου ἡμῖν ὑγείας σας. Εἶδομεν ἐν αὐτῇ καὶ τὰ περὶ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Ἑμετέρου Ἐξάρχου καὶ κ. Παταροῦ. Οὗτος, ἐκλαμπρότατε Κόνσολε, κατὰ τὸν ἀπερασμένον χρόνον εὐρῶν ἔξω εἰς τὴν περίοδον τὸν ἰδικὸν μας ἔξαρχον ἐφιλιώθη μετ' αὐτοῦ καὶ τὸν παρεκάλεσε νὰ τὸν βοηθήσῃ διὰ νὰ λάβῃ κάποια ἄσπρα τοῦ μακαρίτου πατρὸς του, καὶ ἐδικὰ του παμπάλαια, τὰ ὅποια εἶχε νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Μοναστήριον τοῦ Τοχνιοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, καὶ αὐτὸς ὡς καλοθελέτης καὶ θέλων νὰ εὐχαριστῆ πάντοτε τοὺς φίλους του τοῦ ὑπεσχέθη ὅτι ἐρχόμενος εἰς Λευκοσίαν μαζί με τὸν ἴδιον θέλουσιν ἔλθῃ κοντά μας νὰ δώσουν ἐν καλὸν τέλος εἰς τὰς ὑποθέσεις του. Κατὰ τὸν ἀπερασμένον λοιπὸν Ὀκτώβριον ἐλθόντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς Λευκοσίαν ἐφάνησαν πρὸς ἡμᾶς καὶ με τὸν τρόπον τοῦ ἡμέτερος ἔξαρχος κατῳρθωσεν τὰ ἄσπρα του νὰ τὰ δῶναι εἰς ἀσφάλειαν. Μᾶς ἐνεφάνησε δύο ὁμολογίας τοῦ Τοχνιοῦ, μίαν ἰδικήν του καὶ μίαν τοῦ πατρὸς του καὶ ἕνα κατάστιχον ξεχωριστὸν, ὅτι ἐμέτρησε διὰ τὸ ἴδιον Μοναστήρι, καὶ ἀριθμοῦντο ὅλα 7. ἐπτὰ χιλιάδες, διὰ τὰ ὅποια δώσαντες εἰς αὐτὸν πᾶσαν πίστιν δὲν ἐκάμαμεν καμμίαν ἐξέτασιν, ἀλλὰ τοῦ τὰ εἰσιγουράραμεν, ἐκ τῶν ὁποίων ἔλαβε τὰς 5 χιλ. πέντε. Διὰ δὲ τὰ τοῦ ἁγίου Ἀναστασίου, εἰς τὰ ὅποια εἶναι καὶ ἄλλοι κληρονόμοι, ἀφήσαμεν ὅλον τὸ Μοναστήριον εἰς τὴν ἐξουσίαν του νὰ τὸ οἰκονομῇ, νὰ λαμβάνῃ καὶ νὰ δίδῃ ἕως οὗ νὰ λάβῃ εἰς ἕλιγου καιροῦ διάστημα τ' ἄσπρα του, καὶ ἔμεινεν εὐχαριστημένος εἰς τὰ πάντα καὶ διὰ τὰς περιποιήσεις καὶ ἐκδουλεύσεις τὰς ὁποίας τοῦ ἔκαμεν ὁ ἡμέτερος ἔξαρχος ἀπὸ μόνον καλωσύνην του χωρὶς καμμίαν ἀπολαβήν. Ἐστερον δὲ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἔχων μερικὰ καρῦδια θαμπακίου, καὶ ἦτον ἔτοιμος ὁ ἀγοραστὴς με μετρητὰ εἰς χεῖρας εἰς τὸν ὄντα του διὰ νὰ τ' ἀγοράσῃ, τὸν παρεκάλεσεν ὁ κύριος Παταρὸς διὰ νὰ τοῦ τὰ δώσῃ λαβὼν εἰς τοῦτο μεσίτην τὸν κ. Φέλιξ Μαλαγάμπα, καὶ ἀπὸ καλωσύνην του ἀφήκε τὰ μετρητὰ καὶ τὰ ἔδωκε εἰς τὴν εὐγενίαν του, με προθεσίαν μάλιστα 61 ἡμερῶν, καὶ μετὰ 91 ἡμέρας ζήτησας τ' ἄσπρα του τοῦ ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ἔχει καὶ τέρα πεισματόνει νὰ τοῦ ἀφαιρέσῃ τὰς 2.800 τόσα, τὰ ὅποια ἔχει νὰ λαμβάνῃ ἀπὸ τὸ Τοχνίον, ἐνῶ ἔχει ὑπόσχεσιν νὰ τὰ

λάβη ὀλίγα κατ' ὀλίγα! Εἶνε δίκαιον, ἐκλαμπρότατε, νὰ τὸν ὑποχρεώσωμεν νὰ δεχθῆ αὐτὰ τὰ ἄσπρα; στοχάζομαι ὅτι δὲν εἶναι δίκαιον. Ἄλλὰ δίκαιον εἶναι νὰ υποχρεωθῆ ὁ κ. Παταρὸς νὰ τῷ μετρήσῃ τὰ χρήματά του ὡς πραγματευτῆς, καὶ πάλιν ὁ ἔξαρχος θέλει τὸν βοηθήσῃ νὰ λάβῃ τὰ ρέστα τοῦ Τοχνιοῦ, χωρὶς νὰ χάσῃ τίποτα. τὸ ἔποστον, ἂν κρίνετε ἄλογον, ἢ ἐκλαμπρότης σας θέλετε τὸν κάμῃ νὰ πληρώσῃ, λέγομεν τὸ πρὸς τὸν ἡμέτερον ἔξαρχον χρέος του καὶ νὰ τὸν ἔχει πάντοτε βοηθὸν εἰς τὰς ὑποθέσεις του.

Ταῦτα μὲν φιλικῶς καὶ πρὸς ἀπόκρισίν σας, εἶεν δὲ τὰ ἔτη σας θεόθεν πολλευδαίμονα.

Ἐν Λευκοσίᾳ τῆ 28 Ἀπριλίου 1832

τῆς Ὑμετέρας Ἐκλαμπρότητος φίλος διὰ παντὸς εἰλικρινής!

(δι' ἐρυθρᾶς)

Ὁ Κύπρου Πανάρετος

Εὐγενέστατε Κύριε καὶ περιπόθητε φίλε (Γιλλοᾶ)

Ἐν Λευκοσίᾳ τῆ 13 Αὐγούστου (; ἴσως 1831)

Ἐλάβομεν τὴν φιλικὴν σας ἐπιστολὴν καὶ ἐπὶ τῇ ἀγαθῇ πληροφορίᾳ τῆς μάλα περισπουδάστου ἡμῖν ὑγείας σας ἐχάρημεν τὰ μέγιστα. Ἐπομένως εἶδομεν ἐν αὐτῇ ὅτι ὁ κ. Παταρὸς πολιτογραμμένος γάλλος, ἔχων σκοπὸν νὰ ἀποπλεύσῃ εἰς Γαλλίαν ζητεῖ διὰ νὰ λάβῃ κάποια γρόσια, τὰ ὁποῖα τῷ χρεωστοῦνται ἀπὸ τινὰ τῆς ἐπαρχίας μας Μοναστήρια. Ἄλλ' ἐπειδὴ ταῦτα τὰ Μοναστήρια, ὡς εἶναι γνωστὸν καὶ ὡς μᾶς τὸ γράφετε καὶ ἡ εὐγενία σας, εἶναι ἐνοικιασμένα μόνον καὶ μόνον διὰ τὰ χρέη των, διὰ τοῦτο ἔπεται (;) οἱ ἐνοικιασταὶ νὰ ἀπαιτήσωσι καὶ τὰ χρέη των κατὰ τὰς συμφωνίας μας. Περὶ τούτων γνωρίζει ἀπὸ ἡμᾶς καλλίτερον ὁ ἡμέτερος ἔξαρχος, ὅστις μὲ τὸ νὰ διατρίβῃ εἰς τὰ ἔξω τοῦτο μόνον ἤδη σὰς ἀποκρινόμεθα ὡς ἐν δια ἐδρισκόμενοι, εἰς τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεώς μας εἰς τὰ ἔξω, καὶ ἐρχομένων μέσα καὶ ἡμῶν καὶ τοῦ ἡμετέρου ἔξαρχου θέλει γενῆ περὶ τούτου συνομιλία καὶ σὰς ἀποκρινόμεθα τότε πλατύτερον. Ταῦτα μὲν ἐν τοσοῦτω. εἶεν δὲ τὰ ἔτη σας θεόθεν ὡς πλεῖστα καὶ εὐδαιμονέστατα.

Τῆς εὐγενίας σας φίλος εἰλικρινέστατος

Ὁ Κύπρου Πανάρετος (δι' ἐρυθρᾶς)

..... Ὅσον ἀφορᾷ τὸν κ. Παταρὸν οὗτος, γεννηθεὶς ἐν Κύπρῳ, ἔφυγε κατὰ τὸ 1821 διὰ τὴν Γαλλίαν ὅπου διέτριψε πολὺν χρόνον. Ἀμφιβάλλω ἂν θὰ καταστῆ δυνατὸν νὰ τοῦ ἐξασφαλισθῆ χρονιώτερον ἢ γαλλικὴ προστασία, παρ' ὅλον ὅτι εἶνε ἐφοδιασμένος μὲ τέσσαρα διαβατήρια, εἰς τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζεται ὡς πολιτογραμμένος γάλλος. Εἶναι βέβαιον, ὅτι δὲν ἔχει ἔγγραφα πολιτογραφήσεως. Μὲ ἐβεβαίωσεν ὅτι τὰ ἐζήτησεν, ἀλλ' ὅτι δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰ ἀναμένῃ, διότι ὡς ἐκ τῶν ὑποθέσεων του ἠναγκάσθη νὰ ἀναχωρήσῃ πρὶν τὰ λάβῃ. Καὶ ἂν τὰ ἔπαιρνε εἶναι ζήτημα κατὰ πόσον τὸ πνεῦμα τοῦ φερμανίου, τοῦ σχετικοῦ μὲ τοὺς ραγιαδες, τοὺς γεννηθέντας εἰς τὰς χώρας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, θὰ τοῦ ἐπέτρεπε νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του, χωρὶς εἰς κάθε περίστασιν νὰ φέρῃ εἰς προστριβὴν τὸ προξενεῖον μὲ τὴν ἐγχώριον ἀρχήν. Διὰ τοῦτο τὸν συνεδούλευσα νὰ υπάγῃ νὰ ζῆσῃ παντοῦ ἄλλοῦ παρὰ ἐδῶ, ὅπου εἶναι πολὺ γνωστὸς, διὰ νὰ λησμονηθῆ ὅτι ὑπῆρξεν ὑπήκοος τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου.

No 239. Affaires Etrangères. Direction Commerciale.

No 24. Larnaca le 31 Octobre 1835. Monsieur le Duc.

(ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς)

Raybaud

Ἐνώπιον ἡμῶν, Aimé Peretié, Chancelier substitué, ἀναπληρωτοῦ προσαίρωσ τοῦ γάλλου προξενίου, ἐνεφανίσθησαν οἱ κ. κ. Simon Fortuné Mischel, γάλλος μεγαλέμπορος ἐγκατεστημένος εἰς τὸν λιμένα τοῦτον, καὶ ὁ Gabriel Bernard, ἐμπορευόμενος κάτοικος Λάρνακος, οἱ ὁποῖοι διὰ τοῦ παρόντος βεβαιοῦσιν ὅπου δεῖ ὡς ἀληθῆς καὶ βέβαιον ὅτι οἱ μόνοι κληρονόμοι τοῦ μακαρίτη X' Ἀναστάση Παταροῦ, ἀποθανόντος κατὰ τὸ 1828, εἶναι: ὁ κ. Ἄγγελος Παταρὸς, υἱὸς τοῦ θανόντος, ἢ κυρία Κατερίνα Στεφανῆ τὸ γένος Παταροῦ, θυγάτηρ τοῦ θανόντος, σύζυγος δὲ τοῦ κ. Χριστοφῆ Στεφανῆ, καὶ ἡ χήρα τοῦ ἀποθανόντος Παταροῦ, κυρία Μαρία, σύζυγός του ἐκ δευτέρου γάμου, καὶ ὅτι σύμφωνα μὲ τοὺς νόμους οἱ ὁποῖοι διέπουσι τὰ τῶν ὑπηκόων τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου, ὁ κ. Παταρὸς, υἱὸς τοῦ ἀποθανόντος, δικαιούται νὰ κληρονομήσῃ τὰ 14)24, ἢ κυρία Κατερίνα Στεφανῆ, θυγάτηρ τοῦ ἀποθανόντος, τὰ 7)24, καὶ ἡ κυρία Μαρία σύζυγός του ἐκ δευτέρου γάμου, τὰ 3)24.

Πρὸς πίστωσιν τούτου οἱ παρευρισκόμενοι κύριοι συνυπέγραψαν μεθ' ἡμῶν.

Διὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπέθεσιν, εἰς τὸν κ. Ἄγγελον Παταρόν, τὴν κυρίαν Κατερίναν Στεφανῆ καὶ τὴν κυρίαν Μαρίαν, ὅτινες ἐζήτησαν ἐπισημοποιημένη μαρτυρίαν, παραχωρεῖται διὰ τοὺς σκοποὺς καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὑποθέσεώς των.

Ἐγένετο καὶ ἐκωδικοποιήθη εἰς τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ἐν Ἀάρνακι τὴν 28 Νοεμβρίου 1833.

Gei Bernard.

S. F. Michel.

Ἐν ἀπουσίᾳ καὶ Κατ' ἐπιτροπὴν τοῦ κυρίου ἀντιπροσωπεύοντος,
Le Chancelier Substituté

A. Peretié

(Bottu)

Mr. A. Bottu, Consul de France en Chypre

Κύριε Πρόξενε,

Ὁ κάτωθεν ὑπογεγραμμένος ἰδιωτικῶς ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκθέσω ταπεινῶς εἰς τὴν ὑμετέραν εὐθύτητα, ὅτι ἀπήντησα εἰς τὴν τελευταίαν αἴτησιν τοῦ κ. Uhlirsch ἀπὸ ἐπτὰ ἤδη ἡμερῶν σχετικῶς μετὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ τῶν 608 8)100 ταλλάρων, τοῦ τόκου περιλαμβανομένου. Παρακλητικῶς λαμβάνω τὸ θάρρος νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν σοφὴν ἀντίληψίν σας τὴν κατωτέρω ἀφήγησιν.

Ὁ Παταρὸς ὁμολογεῖ ὅτι πράγματι ἔλαβεν ἄλλοτε ἀπὸ τὸν κ. Micaeli Assuard 6360 γρόσια καὶ ἀπὸ τὴν Μαργαρίταν Homsy 2240 γρόσια, ἧτοι ἐν συνόλῳ 8600 γρόσια.

Αἱ κρίσιμοι περιστάσεις τῆς πατρίδος του ἐξηνάγκασαν τὸν Παταρόν νὰ φύγῃ διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὰς πιέσεις τοῦ πάλαιου κυβερνήτου, ὁ ὁποῖος ἐζήτηε μὲ ψευδεῖς καὶ ἀνυπάρχτους αἰτιάσεις νὰ τὸν ἀποστερήσῃ τὴν περιουσίαν του καὶ τὴν ζωὴν του. Ὁ Παταρὸς λοιπὸν ἐπὶ δεκαετίαν καὶ πλέον ἀπουσιάζων τῆς πατρίδος του μανθάνει ὅτι αἱ κατὰ τῶν φυγάδων καταδιώξεις παρεγγράφησαν. Τότε ὁ Παταρὸς ἀπορροφᾷ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Φθάσας εἰς Κύπρον εὗρισκε ἀποθανόντας τοὺς δανειστάς του, δηλαδὴ τὸν Assuard καὶ τὴν Margherite Homsy, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους εἶχε δανεισθῆ τὰ χρήματα, καὶ ἐπανευρίσκει εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κ. Uhlirsch τὰς γενομένας ἀποδείξεις πρὸς ὄφελος τοῦ Assuard καὶ τῆς Margherite Homsy. Ὁ Παταρὸς ἰδὼν ὅτι ὁ κ. Uhlirsch καὶ ἡ σύζυγός του κατῶκον εἰς τὴν κατοικίαν τῆς ἀποθανούσης Margherite, ἔπου κατῶκει ἐπίσης καὶ ὁ Assuard, καὶ νομίζων ὅτι ἡ σύζυγός του ἦτο κληρονόμος τοῦ Assuard

καὶ τῆς Margherite, ὁ Παταρὸς, λέγω, τότε ἀπεφάσισε νὰ ἀνανεύσῃ τὸ γραμμάτιόν του δι' ἀποδείξεως ὑπὲρ τοῦ κ. Uhlirsch καὶ νὰ πληρώσῃ τὸ ἀντίτιμον ἐντὸς προθεσμίας δεκατριῶν μηνῶν. Ἐπληροφορήθη ὅμως ὅτι ἡ σύζυγός του Uhlirsch δὲν ἦτο καθόλου συγγενῆς, οὔτε κληρονόμος τοῦ Assuard καὶ τῆς Margherite ἐγνώρισε δὲ ὅτι εἰς τὴν Συρίαν ὑπῆρχον καὶ ἄλλοι νόμιμοι κληρονόμοι, οἱ ὅποιοι εἰδοποιήθησαν ἤδη νὰ ἔλθωσι καὶ ἀπαιτήσωσι τὰ δίκαιά των. Ὁ ἐκθέτων ἀναγνωρίζει ἐπίσης ὅτι ὁ ρηθεὶς Uhlirsch δηλώνει αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὴν αἴτησίν του, ὅτι τὸ ποσὸν τῶν 608 8)100 ταλλάρων ἀρχικῶς ὤφειλετο εἰς τοὺς ρηθέντας Assuard καὶ Margherite. Ὁ Παταρὸς ὀφείλει λοιπὸν νὰ προφυλαχθῆ ἀπὸ καταδίωξιν, τὴν ὁποίαν ἠδύνατο νὰ ἐπιδιώξωσιν οἱ ρηθέντες κληρονόμοι, διὰ τὸ ποσὸν τῶν χρημάτων ποῦ ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς θανόντας συγγενεῖς των. Ὁ Παταρὸς λοιπὸν, κ. πρόξενε, εὗρισκε ἐπίκαιρον, διὰ κάθε ἐνδεχόμενον νὰ προκύψῃ, νὰ καταθέσῃ τὸ εἰς τὸν κ. Uhlirsch ὀφειλόμενον ποσὸν, διὰ λογαριασμόν τοῦ δικαιοῦχου, εἰς τὴν καγκελλαρίαν, μέχρις ὅτου καταστῆ δυνατόν νὰ γνωσθῶσιν οἱ νόμιμοι κληρονόμοι. Πρὸς τοῦτο ὁ Παταρὸς εἶναι ἐπίσης ἔτοιμος, κ. Πρόξενε, νὰ παράσῃ une parure (:) τοῦ κ. Les Negla ἀποκατεστημένου εἰς τὴν χώραν, διὰ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς θάσις τῆς μὴ πληρωμῆς, τὴν ὁποίαν ἀρνεῖται εἰς τὸν ρηθέντα Uhlirsch, τὸ ὅποῖον οἱ νόμοι καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ παρέχουν εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Ἐν Κύπρῳ τὴν 14 Μαΐου 1832.

Ταπεινότατος καὶ εὐπειθέστατος δούλος σας

Ange Battaro

Ἐγκριθὲν πρὸς ἀποστολὴν εἰς τὴν καγκελλαρίαν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ προξενείου τῆς Αὐστρίας. (1)

Ἐν Ἀάρνακι 15 Μαΐου 1832.

Ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας

A. Bottu

1) Caprara. Ὁ Uhlirsch ἦτο αὐστριακὸς ὑπήκοος.

Ἡ προστασία τῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου

Ἵστερον ἀπὸ τὴν ἀναγνώρισιν τῆς ἐλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τῆς Τουρκίας, τὰ συμφέροντα καὶ ἡ προστασία τῶν ἐλλήνων τῶν ἐν Κύπρῳ διαβιούντων ἀνελήφθη ἀπὸ τὰς προστατίδας τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεις. Ἐκ τούτων δὲ πάλιν τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας εἶχε κυριώτερον ἐπιφορτισθῆ τὴν φροντίδα αὐτὴν, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ ἐκ τῶν ἐλλήνων περιερχόμενοι εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ προσφύγωσιν εἰς ἰσχυρὸν προστατὴν δι' ἑαυτοὺς καὶ τὰ συμφέροντά των κατὰ προτίμησιν ἐσπεύδον εἰς τὸ γαλλικὸν προξενεῖον διότι τοῦτο ἰσχυε μᾶλλον τῶν ἄλλων παρὰ τῆ τοπικῆ κυβερνήσει.

Ἐνεκα τοῦ γνωστοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐλλήνων, ἰδίᾳ τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀλλὰ πρὸ πικρῶς ἐξ ὅσων ἀναγράφονται ὡς ἐπισημνάντα εἰς τὰ κατωτέρω παρατιθέμενα ἔγγραφα, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία ὅτι δὲν εἶχεν ἀδικον ὁ Vasse Saint Ouen νὰ παραπονεῖται διὰ τὰς ἐκ τῶν ἐλλήνων ἐνοχλήσεις τοῦ καὶ τὰς προστριβὰς πρὸς τὴν τοπικὴν κυβέρνησιν, μειωτικὰς τῆς ἐπιβολῆς του, τῆς ἀνεγνωρισμένως μεγάλης.

Ἐκτὸς τούτου καὶ πολὺ μεγάλαι ἦσαν αἱ δυσχέρειαι καὶ ἐνοχλήσεις, καὶ πολὺ συχναὶ μάλιστα διὰ τὰς ὑποθέσεις τῶν ἐλλήνων, ἰδίᾳ διὰ τὴν ἀναγνώρισιν ὡς τοιούτων πολλῶν ἰθαγενῶν Κυπρίων, πρὸ παντὸς ἐνεκα τοῦ μίσους πρὸς πᾶν τὸ ἐλληνικόν, καὶ τῆς κακῆς διαθέσεως τῶν τοπικῶν ἀρχῶν, ἀποτόκου βέβαια τῆς ἐκθάσεως τοῦ ἐλληνικοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος. Οἱ λόγοι αὐτοὶ δικαιολογοῦσι βέβαια αὐτῶν καὶ μόνοι τὸ νὰ ἀποκάμῃ ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας καὶ νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν πλήρη ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν πού εἶχε διὰ τοὺς ἐν Κύπρῳ Ἕλληνας. Βέβαιον ὅμως φαίνεται ὅτι πρὸς τὴν τοιαύτην ἐπιθυμίαν τοῦ ὑπῆρχε καὶ ἄλλος ἰσχυρὸς λόγος, σπουδαιότερον συμβαλὼν, ὁ μισελληνισμὸς τοῦ γάλλου προξένου Vasse Saint Ouen, ὁ ὁποῖος διαγράφεται καταφανῆς καὶ ἀπὸ ἄλλας αὐτοῦ ἐπιστολάς. Ὁ ἄγριος φόνος, πού διέπραξεν ὁ Παπαγιάννης εἰς τὸν οἶκον τοῦ γάλλου πράκτορος Fornelly ἐν Λεμεσῷ, ἐνίσχυσε τὰς προσπάθειάς τοῦ προξένου τούτου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβευτῆς του Rossin πολὺ ὀρθῶς συνέστησε νὰ μὴ προστατεύῃ τοὺς κακοποιούς, νὰ ἐνδιαφέρηται ὅμως διὰ τοὺς τιμίους μόνον. Συγχρόνως ἄφηγεν αὐτὸν ἐλεύθερον νὰ κρίνῃ ὁ ἴδιος κατὰ πόσον ἤξιζε καὶ ὤφειλε νὰ προστατεύῃ ἢ ὄχι ἓνα Ἕλληνα. Ὁ Vasse

Saint Ouen, παρανοήσας ἴσως τὸ νόημα τῆς ἐντολῆς τὴν ὁποῖαν ἔλαβε, μᾶλλον δὲ ἐξηγήσας τοῦτο ὡς συνέφερον εἰς αὐτὸν, ἔπαυσε παρέχων εἰς τοὺς Ἕλληνας τὴν προστασίαν τῆς γαλλικῆς σημαίας ἐκδώσας συγχρόνως τὴν 12ην Ἰανουαρίου 1835 (ν.η.) καὶ σχετικὴν ἐγκύκλιον.

Τὰ πράγματα ὅμως ἤλλαξαν μὲ τὴν ἀνάληψιν, ἐν Λάρνακι, προξενικῶν τῆς Γαλλίας καθηκόντων ὑπὸ τοῦ Raybaud, ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν Ἄρταν τῆς Ἠπείρου μετετέθη εἰς Κύπρον. Ἡ διαδίωσις τούτου μεταξὺ τῶν ἐλλήνων τῆς Ἠπείρου ἐπίσης ἢ ἐκ τοῦ σύνεγγυς παράκωλοῦθης τοῦ σκληροῦ τούτων ζυγοῦ ὑπὸ τοὺς τούρκους δὲν ἠδύνατο νὰ ἀφήσῃ τοῦτον ἀμέτοχον συμπαθείας καὶ ἐνδιαφέροντος ζωνοῦ πρὸς τοὺς Ἕλληνας τῆς Κύπρου, τῶν ὁποίων τὴν προστασίαν καὶ ἀνελάμβανεν ἐν Κύπρῳ ὡς πρόξενος τῆς Γαλλίας.

Ἡ ἄρνησις τοῦ Λοῖζου Χριστοδοῦλου ὅτι ἦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ ἐλληνικοῦ προξενεῖου δὲν εἶναι ἐκπληκτικὴ, ὀφειλομένη ἄλλως τε εἰς τὸν φόβον κακῶν συνεπειῶν δι' αὐτὸν ἐκ μέρους τῶν φανατικῶν Τούρκων.

Τὴν ἐλληνικὴν ὑπερηκόνητα εἶχον ἀποκτήσῃ πολλοὶ τῶν Κυπρίων. Ἄρκετοὶ ἐκ τούτων μετέβησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα διαρκοῦντος τοῦ ἱεροῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ μετέσχον. Ἄλλοι πάλιν μετέβαινον καὶ διέμενον βραχυχρονίως εἰς Ἑλλάδα, καὶ ἄλλοι ἔφεραν ἐλληνικὰ διαβατήρια δυνάμει τοῦ περὶ μεταναστεύσεως ἄρθρου τοῦ ἐν Λονδίνῳ πρωτοκόλλου. Οἱ ὅπως δῆποτε Ἕλληνες οὗτοι ἐκλήθησαν ἀπὸ τὸν Μακκαριώτατον καὶ προετράπησαν γὰ ἀπεκδυθῆσι τὴν ἐλληνικὴν ὑπεράσπισιν, καὶ νὰ μείνωσιν εἰς Κύπρον θεωρούμενοι ἐκ νέου ραγιαδες. Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Μακκαριωτάτου κατὰ διαταγὴν τοῦ Ἡγεμόνου Κύπρου, ἔσχεν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ δηλωθῇ ὁμοφώνως ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας τῆς Κύπρου ὅτι «εἶναι ἐτοιμοὶ νὰ ἀποχωρήσωσιν ἅμα τελειώσωσι τὰς ὑποθέσεις των» ὅπως δηλοῦται εἰς ἔγγραφον πρὸς τὸν Κωνσταντῖνον Περισιτιάνην, πρόξενον τῆς Ρωσίας ἐν Λάρνακι τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1831. Ἡ δῆλωσις αὕτη, ὑπογραφομένη ἀπὸ 43 ἐκ τῶν παρευρεθέντων ἐν Λάρνακι ἐλλήνων, δὲν εἶναι κενὴ ἀπηλή. Σῶζεται, ὡς πληροφοροῦμεθα, ἐν Ἑλλάδι σπουδαίως ἐνδιαφέρουσα ἔγγραφος αἰτήσεις ὁμαδικῆς τῶν Κυπρίων ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο προσεπαθήσαμεν νὰ ἔχομεν πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰ «Κ. Χρονικά». Μέχρι σήμερον ὅμως δὲν ἐλάβομεν τοῦτο. Ν. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΠΡΟΞΕΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἐκλαμπρότατε Κύριε Κωνσταντίνε Περισιάνη, Πρόξενε διὰ τὴν Α. Μ. τὸν αὐτοκράτορα πασῶν τῶν Ρωσσιῶν,

Μανθάνομεν μὲ μεγάλην ἐκπληξιν ὅτι τὴν χθές, μετὰ τῶν βασιλικῶν φερμανίων τὴν ἀνάγνωσιν κατὰ διαταγὴν τοῦ ἡγεμόνος, ὁ Μακαριώτατος Δεσπότης, μετακαλέσας ἑλοῦς τοὺς εἰς Λευκοσίαν εὐρισκομένους Ἕλληνας, ἐπάσχισε νὰ τοὺς καταπέσῃ νὰ ἀπεκδυθῶσιν τὴν ἑλληνικὴν ὑπεράσπισιν καὶ νὰ μείνωσιν εἰς Κύπρον θεωρούμενοι ἐκ νέου ραγιάδες. Τὰ μέσον τοῦτο ἐφάνη πάντῃ ἀνίσχυρον. Διὰ ὁμοφώνως ὄλοι ἐπέμενον λέγοντες ὅτι εἶνε ἔτοιμοι νὰ ἀναχωρήσωσιν, ἅμα τελειώσωσι τὰς ὑποθέσεις των. Ἡ βία λοιπὸν ἀνεφάνη μὲ τὰ συνήθη βαρβαρικά μέσα διὰ νὰ κατορθώσῃ ὅ, τι αἱ ἀπειλαὶ δὲν ἤδυνήθησαν. Καὶ πάραυτα οἱ ἐν Λευκοσίᾳ συμπολιταὶ μας, ἀρπαζόμενοι μὲ καταισχύνῃ ἀπὸ τοὺς λυσσῶντας μισθωτοὺς δορυφόρους τῆς Διοικήσεως, ἐσύροντο εἰς τοὺς δρόμους τῆς πόλεως ραπιζόμενοι ἀνηλεῶς. Τινὲς ἐξ αὐτῶν ἐβλήθησαν εἰς φυλακὴν καὶ ἄλλοι καταφεύγοντες ἐνθεν κακεῖθεν δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι διὰ τῆς ἐκλαμπρότητός σας τὴν κραταιὰν ὑπεράσπισιν τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Αἱ ἀνήκουστοι καταχρήσεις τῶν κατὰ καιροὺς Διοικητῶν τῆς ταλαιπώρου ταύτης Νήσου ἠνάγκασαν μέρος τῶν κατοίκων νὰ δράξωσι τὴν εὐκαιρίαν, βοηθούμενοι ἀπὸ τὸ περὶ μεταναστεύσεως ἄρθρον τοῦ ἐν Λονδίῳ πρωτοκόλλου, νὰ ζητήσωσι τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τὴν ὑπεράσπισιν, ἔτοιμοι νὰ παραιτήσωσι τὴν γῆν τῆς γεννησεῶς των διὰ νὰ ἀποφύγωσι τὰς καταδυναστεύσεις καὶ ἀρπαγὰς τῆς ἀπληστοτέρας αἰσχροκερδείας, τὴν ὁποῖαν ἐκ τῶν ἀδυνάτων ἦτο πλέον νὰ ἀποφύγωσι.

Ἡ ἀπληστία τῶν ἡγεμόνων εὐρίσκουσα πάντοτε συνεργοὺς συμβούλους καὶ συμμετόχους, διὰ νὰ τὸ εἶπομεν ἐν παρόδῳ, μερικοὺς, οἵτινες εὐρισκόν τὴν ὠφέλειάν των εἰς τὰς καταχρήσεις, ἐπέφερε τὴν ἐρήμωσιν τῆς νήσου, καὶ μέχρις ὥρας ἀκολουθοῦντες τὸ αὐτὸ καταχθόνιον σύστημα δὲν μένει ἀμφιβολία ὅτι θέλον ἐπιφέρει τὴν παντελῆ ἐξόντωσίν της, ἂν τὸ ἀγρυπνὸν βλέμμα τοῦ Δεβλετίου δὲν ρίξῃ ἐγκαίρως καὶ πρὸς αὐτοὺς τὸ βλέμμα του.

Δὲν εἶναι ἀκαιρὸν ἴσως, κ. πρόξενε, νὰ σᾶς ὑπενθυμίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι, ἐκτὸς τῶν φερόντων ἑλληνικὰ διαδατήρια δυνάμει τοῦ περὶ μεταναστεύσεως προειρημένου ἁρθροῦ τοῦ ἐν Λονδίῳ πρωτοκόλλου, εἶναι καὶ τινες οἱ ὁποῖοι εὐρεθέντες εἰς τὴν Ἑλλάδα

ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος καὶ συνηγωνίσθησαν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ τινες ἐξ αὐτῶν διατελοῦντες εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας μετέβησαν ἐνταῦθα ἐπ' ἀδείᾳ τοῦ ἀρχηγοῦ των δι' ὑποθέσεις ἰδιαιτέρων των, κατὰ τῶν τοιοῦτων ἢ ἀπερίσκεπτος διαίκασις πιθανῶς θέλει κινήθῃ ἀγριώτερον, ἂν δὲν ληφθῶσιν ἐγκαίρως τὰ ἀναγκαῖα μέτρα.

Ἐν τούτῳ οἱ εὐρεθέντες σήμερον εἰς τὴν πόλιν ταύτην πολῖται Ἕλληνες, ἀναφερόμενοι ἐκ μέρους ἑλων τῶν εἰς τὴν νῆσον συμπολιτῶν μας, ἐπικαλούμεθα ἐξ ὀνόματος τῆς ἑλλ. κυβερνήσεως καὶ τῶν τριῶν σεβαστῶν συμμάχων αὐλῶν τὴν ὑπεράσπισίν σας ἐξαιτούμενοι πλήρη ἰκανοποίησιν διὰ τὰ εἰς Λευκοσίαν ταλμῆματα κατὰ τῶν συμπολιτῶν μας, καὶ διαμαρτυρούμεθα καθ' ὅλην τὴν ἑκτασίαν κατὰ τῆς τοπικῆς διοικήσεως, ἥτις διὰ τῆς τοιαύτης διαγωγῆς της, θέτει εἰς κίνδυνον τὴν ἀτομικὴν ἀσφάλειάν μας, τὴν ἰδιοκτησίαν μας καὶ τὴν τιμὴν μας.

Παρακαλοῦμεν ἀντίγραφον τῆς παρούσης μας νὰ διευθύνετε εἰς τὰ λοιπὰ δύο σεβαστὰ προξενεῖα τῶν συμμάχων αὐλῶν, τῶν ὁποίων ἐπικαλούμεθα ἐπίσης τὴν ὑπεράσπισιν εἰς τὴν παρούσαν περίστασιν. Μένομεν μὲ ἄλλον τὸ σέβας.

Ἐν Σκάλᾳ τῇ 3 Δεκεμβρίου 1831

Οἱ ταπεινοὶ δούλοι σας. Πολῖται Ἕλληνες. (43 τὸν ἀριθμὸν.)

A. S. E. Mgr 1° Evêque de Citty, Metropolitte de Larnaca.

Ἐν Λάρνακι τὴν 22 Δεκεμβρίου 1834.

Πανιερώτατε,

Ἐλαβον ἐπιστολὴν, τὴν ὁποῖαν ἡ Ὑμετέρα Πανιερότης μοῦ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ μοῦ ἀπευθύνῃ τὴν 20 τοῦ μηνὸς τούτου, σχετικὴν μὲ τὸν ὀνομαζόμενον Χατζηγιάννη Λαουτάρην, προστατευόμενον τῆς Γαλλίας, ἐν τῇ ιδιότητι τοῦ τοῦ Ἕλληνος, οὔτινος ἢ διαγωγῆ, σκανδαλώδης καὶ αὐθάδης, διηγείρει τὴν δικαίαν της ἀγανάκτησιν.

Τὴν πρωτὴν αὐτὴν ἐκάλεσα τὸ ἄτομον τοῦτο εἰς τὸ προξενεῖον. Ἡρνήθη, ὡς ἦτο ἐπόμενο, ὅτι ἐπέτρεψεν εἰς ἑαυτὸν ὕβρεις ἢ ἀπειλὰς κατὰ τῆς Ὑμ. Πανιερότητος καὶ δὲν ἀρνεῖται τὴν σκανδαλώδη διαγωγὴν του ἀπέναντι τοῦ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας σημειομένου ἀτόμου, τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται ὅτι θὰ ὑπανδρευθῇ κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον.

Τοῦ ἔδωκα νὰ ἐννοήσῃ, ὅτι δὲν ἐκαλοῦμην νὰ προστατεύσω πα-

ρά τὰ ἀγαθὰ ὑποκείμενα, τὰ ἀδίκως ἐνοχλούμενα ἢ βλαπτόμενα, καὶ ὄχι ἐκείνους, οἱ ὅποιοι, ἐπαιρόμενοι διὰ τὴν τόσον καλοθέλητον καὶ ἀνιδιοτελεῖ προστάσιαν ὡς τὴν τῆς Γαλλίας, παραφέρονται καὶ ὑβρίζουσι καὶ δὲν εἶναι πουθενὰ ἀνεκτοί, ἔτι ὄφειλον ἱκανοποιήσιν εἰς τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα ἣν καὶ θὰ προσέφερον, καὶ συνεπῶς ἔτι ἔπρεπε νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς τὴν πατρίδα του καὶ νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν νῆσον ταύτην ἐντὸς προθεσμίας δύο μηνῶν. Τοῦ ἐπέστησα τὴν προσοχὴν του ὅτι ἂν κατὰ τοῦτο τὸ ἀναμεταξὺ ἀπετόλμα πράξιν ὁμοίαν ἐκείνης τῆς κατὰ τὴν παρελθούσαν Τετάρτην εἰς τὸ ἐπισκοπικὸν μέγαρον, ἐνώπιον τῆς Ὑμετέρας Πανιερότητος, ὅταν ὠμίλει πρὸς ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ ἀρχιμανδριτοῦ σας, ὡς καὶ τῶν διακόνων σας, ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας θὰ τὸν ἡγνῶει, καὶ θὰ τὸν ἐγκατέλειπεν εἰς τὴν τοπικὴν δικαιοσύνην.

Θεωρῶ καθήκον μου νὰ πληροφορήσω τὴν Ὑμετέραν Πανιερότητα περὶ ὧν τούτων διὰ νὰ σᾶς ἀποδείξω τὴν ἐπιθυμίαν μου νὰ σᾶς παράσχω τὴν πλήρη ἱκανοποίησιν τὴν ὁποίαν ἀπὸ ἐμὲ ἐζητήσατε. Ἀπὸ τοῦδε δὲ ἡ Ὑμ. Πανιερότης εἶναι ἐλευθέρω νὰ ἐνεργήσῃ, ἐὰν ὁ ρηθεὶς Χατζηγιάννης Λαουτάρης ἀπετόλμα ἀκόμη καὶ τὴν ἐλαχίστην ὑβρίν κατὰ τῆς ὑμετέρας Πανιερότητος.

Μετὰ πολλῆς τῆς εὐλαβείας πρὸς τὴν Ὑμ. Σεβασμιότητα
Vasse St Ouen

A Mr l' ambassadeur du Roi à Cple

Ἐν Λάρνακι τὴν 23 Ἰουνίου 1835

Σοβαρὰ γεγονότα καὶ πληθυνόμεθα, μαρτυροῦντα τὴν ἀπειθαρχίαν, τὴν βαρβαρότητα, τὴν σκληρότητα ἀκόμη τῶν ὑπηκόων ἑλλήνων, εὐρίσκομένων ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας, με ὑποχρεοῦσι νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐξουχότητα ἐλπίζων ἔτι, ἐν τῇ συνέσει σας θὰ εὕρητε ἕνα τρόπον νὰ τὰ καταστείλητε, ἢ νὰ ἀπαλλάξῃτε τὸ προξενεῖον τοῦτο ἀπὸ προστασίαν πολὺ ἀπέχουσαν ἀπὸ τὸ νὰ τιμᾶ τὸν προστατεύοντα.

Ἀπὸ τῆς εἰς τὴν προξενικὴν ταύτην θέσιν ἀφίξεώς μου με ἐβεβαίουν ὅτι ἑλλην πρόξενος ἀναμένεται ἀπὸ τῆς μίαις εἰς τὴν ἄλλην στιγμὴν, τὸ ὄνομά του ἐγνωρίζετο, ἔλεγον ὅτι εὐρίσκατο καθ' ὅδον, καὶ με συνεχαίροντο ἕνεκα τῶν παντὸς εἶδους δυσαρρεσκειῶν τὰς ὁποίας παρέχουσιν οἱ ὑπήκοοι τοῦ ἔθνους τούτου εἰς τὸ προξενεῖον πρὸς τοὺς προστατεύει. Ἀπὸ ὀκτὼ μηνῶν, πού ἀναμῆνω τὴν

ἀφίξιν τοῦ ἑλληνος τούτου προξένου, μοῦ ἔτυχον πολλὰ ἐνοχλήσεις, ἀλλὰ τὰ δύο τελευταῖα γεγονότα ἐξεχείλισαν τὸ ποτήρι.

Διὰ τοὺς κατοικοῦντας εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἑλλήνας, οἱ καθημερινοὶ καυγάδες, τὰ ξυλοκοπήματα, τὰ μαχαιρώματα, δὲν εἶναι παρὰ παιγνίδια, γλέντι, πού δημιουργοῦν σχεδὸν καθ' ἡμέραν παράπονα, εὐκολα, ἀλήθεια, καταπνιγόμενα με ὀλιγόωρον φυλακὴν εἰς τὸ προξενεῖον, ὅταν οἱ ἔνοχοι δὲν μᾶς φέρουσι δυσκολίας, πρᾶγμα πού δὲν συμβαίνει πάντοτε, εἰς τὴν τελευταίαν μάλιστα ταύτην περίστασιν αἱ διδόμεναι εἰς τοὺς Jannissaires διαταγαὶ σπανίως ἐκτελοῦνται διὰ τὸν φόβον πού ἔχουσι νὰ μὴ πέσωσι θύματα τοῦ ζήλου καὶ τῆς σφοδρότητος τοῦ μίσους ἐκείνων, πού εἶναι ἐπιφορτισμένοι νὰ συλλάβωσι. Καὶ ξεύρομεν κάλλιστα πού φέρει ἡ ἀτιμωρησία

Ἄλλοι ἑλλήνες πέρνουσι τὸ μέρος φίλων των γυναικῶν, πού ἰσχυρίζονται ὅτι προστατεύουσι κατὰ τῶν διώξεων τῆς τοπικῆς ἀρχῆς ἢ τῆς καγκελαρίας τῶν προξενείων, διὰ πληρωμῆν χρεῶν, φόρους, ἐνοίκια οἰκιῶν, γραμμᾶτια λήγοντα, οἱ ὅποιοι μάλιστα τολμῶσι νὰ ἀπειλήσωσι τοὺς ἀνθρώπους τῆς δικαιοσύνης, ἀποσυρομένους καὶ παραπονομένους εἰς ἡμᾶς.

Ἄλλοι πάλιν πού τοὺς ἐρχεται ἡ ἰδιοτροπία νὰ ὑπανδρευθῶσι γυναῖκα τινὰ ἤδη ὑπανδρευμένην καίτοι εἶναι ἐγγαμιοὶ καὶ οἱ ἴδιοι, καίτοι εἶναι τὸ τοιοῦτο εἰς ὄλους γνωστὸν, πηγαίνουσι κατ' εὐθείαν εἰς τὸν ἐπίσκοπον, καὶ ἀξιοῦσι παρ' αὐτοῦ με ἕνα λόγον νὰ τελειώσῃ ὄλα, νὰ διαλύσῃ δύο γάμους, διὰ νὰ τοὺς παράσχῃ τὸ ἀντικείμενον τοῦ πόθου των. Ὁ ἐπίσκοπος ἀνθίσταται, τοὺς νοθετεῖ, ζητεῖ νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν σωφροσύνην τῶν χριστιανικῶν ἡθῶν. Τὸν κοροϊδεοῦν, ἢ τὸν ὑβρίζουν, ἢ τὸν ἀπειλοῦν, καὶ τοῦ ἐπισκόπου τὸ παράπονον με ἀναγκάζει νὰ ἐξορίσω τὸν ἀνόητον ἢ νὰ τὸν ἀφήσω εἰς τὴν δικαίαν ὀργὴν τοῦ δεσπότη. Τοῦ ἀφῆνω ἐλευθέρω τὴν ἐκλογὴν. Ἀποφασίζει. Θὰ ἀναχωρήσῃ, λέγει, καὶ δὲν ζητεῖ παρὰ ἕνα μῆνα διὰ νὰ ἐκκαθαρίσῃ τὰς ὑποθέσεις του. Ἀλλὰ δὲν κάμνει τίποτε. Ὁ ἐπίσκοπος ἐπαναλαμβάνει τὴν κατηγορίαν του, ζητεῖ ἱκανοποιήσιν. Τοῦ τὸν ἐγκαταλείπω. Τὶ κάμνει ὁ δεσπότης; Τίποτε. Μένει ἡσυχος, φοβούμενος μήπως ἢ ἀπειλή, πού τοῦ ἔκαμε, τεθῇ εἰς πράξιν.

Τέσσαρες ἑλλήνες, αὐτοκαλούμενοι πλοίαρχοι πλοίων, παρουσιάσθησαν μίαν ἡμέραν σ' ἐμένα, καὶ με ἠρώτησαν με αὐθάδειαν διατι εἰζήτησαν νὰ συλλάβω ἕνα δικόν τους καὶ νὰ τὸν θάλω σὲ φυλακὴν. Διότι, ἀπήντησα, ἐξῆλσε καὶ κτεσκότωσε, ἐνώπιον τῶν

καβάξηδων μου, οι οποίοι πιστοποιούσι τὸ γεγονός, ἕνα ἀκίνδυνον ὑποκειμενον, τὸ ὁποῖον μοῦ παρεπονέθη. Ἐάν, διότι τὸν ἐξύλισε, τὸν φιλακίζετε, τί θὰ τοῦ ἐκάννατε λοιπὸν ἂν τον εἶχε φονεύσει; ἠρώτησαν με αὐθάδειαν. Ἐάν τὸν ἐφόνευε! Ἐάν τὸν ἐφόνευε, ἐπανελάθον με ἔμφασιν. Μὰ θὰ τὸν ἐκρέμαζα ἐδῶ πῆγω καὶ τοὺς ἔδειξα μίαν δοκὸν τῆς σάλας ὅπου εὕρισκόμεθα. Ἀπεσῦρθησαν, ἀλλ' οἱ καβάξηδες δὲν ἐτόλμησαν νὰ φυλακίσωσι τὸν πταίστην. Ἠρκέσθησαν νὰ τὸν ἔχωσι περιόρισμένον ἐντὸς τοῦ φυλακίου των.

Μία γυναίκα ἐπαρουσιάσθη, πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν, ἐνώπιόν μου, μετὰ τὸ χέρι της αἱματωμένον ἀπὸ πληγὴν ποῦ εἶχε λάβῃ. Εἶναι ἕνας Ἕλληνας, ὑπὸ τὴν προστασίαν σας, εἶπε, ποῦ με ἔκαμε ἔτσι. Τὸ ἀνέχεσθε; Ἀπέστειλα ἀμέσως μετ' αὐτῆς ἕνα καβάξην διὰ νὰ τοῦ δείξῃ τὸν ἀνθρωπὸν ποῦ τὴν ἐπλήγωσε. Μοῦ τὸν φέρουσι συνοδευμένον ἀπὸ δύο ἄλλους. Πληροφοροῦμαι περὶ τοῦ συμβάντος. Εἶμεθα τρεῖς ἀδελφοί, λέγει ὁ ἕνας, ὁ μεγαλύτερος τῶν τριῶν καὶ οἱ τρεῖς τέκνα τῶν αὐτῶν γονέων. Φθάνω κατόπιν ἀπουσίας δεκατριῶν χρόνων. Οἱ δύο μου ἀδελφοί, αὐτοὶ ἐδῶ, ἠθέλησαν νὰ ἐορτάσουν τὴν ἐπάγγελσίν μου, καὶ μοῦ ἔκαμαν τραπέζι σπιτί τους. Ἀφοῦ ἐφάγαμεν, ὠμιλήσαμεν δι' ὑποθέσεις καὶ συμφέροντα, παρεφέρθημεν, εἶχαμεν πιτὴ καὶ λίγο, ἐτραβήξαμεν τὰ μαχαίρια μας. Ἡ γυναίκα αὐτῆ, γυναικαδέλφη τοῦ ἀδελφοῦ μου, ἐρρίχθηκε στὸ μέσο μας διὰ νὰ μᾶς χωρίσῃ, καὶ ἐπληγώθη, χωρὶς ἡμεῖς νὰ θέλομεν νὰ τῆς κάμομεν κανένα κακόν. Οἱ δύο ἄλλοι καὶ αὐτὴ ἡ γυναίκα παρεδέχθησαν ὅτι τὸ πρᾶγμα συνέβη τοιοῦτοτρόπως. Προσέθεσαν μερικὸς λόγους συγγνώμης, καὶ ἐζήτησαν χάριν διὰ τὴν φορὰν αὐτὴν, ὑποσχόμενοι ὅτι δὲν θὰ συμβῇ τοιοῦτο ἄλλοτε. Ἠρκέσθησαν νὰ τοὺς κάμω νὰ ἐννοήσωσιν εἰς ποῖα κακὰ τοὺς ἐξέθετε τὸ ποτόν, καὶ πῶς τρεῖς ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τὸσον εὐτυχισμένοι διότι ἐπανιδώθησαν μετὰ τῶσαν χρόνων χωρισμόν, ἠδυνήθησαν νὰ τραβήξωσι μαχαίρι ὁ ἕνας ἐναντίον τοῦ ἄλλου. Εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἡ τελευταία φορὰ εἶπον. Συγχωρεῖστε μας, δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ ἄλλην φορὰν. Τοὺς ἀπέπεμψα. Ἀλλὰ τί λύσσα, τί βαρβαρότης! Ἐκεῖνο ποῦ ἀκολουθεῖ ὅμως εἶναι περισσότερο τρεμερόν.

Τὴν 9 τοῦ μηνὸς τούτου, ὁ ὀνομαζόμενος Ἀντωνῆς Δημήτηρ, ὕδραϊος, διευθύνων ταξέρναν ἢ καμπὰρὲ εἰς τὴν Σκάλαν, ἀπέθανεν ἀπὸ πανοῦκλαν. Ἐσφράγισα τὴν πόρταν τοῦ μαγαζιοῦ, ἕως ὅτου ὁ υἱὸς του, ὁ ὁποῖος εὕρισκετο εἰς τὸ ἐσωτερικόν τῆς χώρας,

παρουσιασθῆ, διὰ νὰ τοῦ παραδώσω ὄλα κατόπιν καταγραφῆς. Ὁ νεαρὸς φθάνει τὴν 17 καὶ ζητεῖ τὴν ἀποσφράγισιν. Ἀνοίγομεν, καταγράφομεν, καὶ εὕρισκομεν ἕνα σακουλι περιέχον περίπου 500 κομμάτια τῶν 100 παράδων, καὶ τρία πεσλίκια, ὄλα ψεύτικα, χαλκὸν (étamé) γανωμένον, τελείως νέα, καὶ καλῶς παραχαραγμένα. Διατάττω νὰ κατασχεθῶσι καὶ φυλάττω ὄλα εἰς τὸ σπιτί μου, ἀναμένων ὡς πρὸς τοῦτο τὰς διαταγὰς τῆς Ἰμετέρας Ἐξοχότητος, μὴ θέλων κατ' οὐδένα τρόπον νὰ πράξω τι χωρὶς ρητὴν ἐντολὴν τῆς Ἰμ. Ἐξοχότητος, ἧτις κολακεύομαι νὰ ἐλπίζω θὰ εὐδοκήσῃ νὰ μοῦ δώσῃ μίαν κατεύθυνσιν εἰς τὸ τόσον λεπτόν ζητήμα.

Ἀλλὰ τὸ ποτήρι ἐξεχείλισε μετὰ τὸ γεγονός ποῦ μοῦ ἀναγγέλλει ὁ κ. Fornelly, ὁ ἐν Λεμεσῷ πράκτωρ μας, δι' ἀγγελιαφόρου χθὲς φθάσαντος. Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν τῆς Ἰμ. Ἐξοχότητος ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς του καὶ τοῦ συνταχθέντος πρακτικοῦ καθὼς καὶ τῆς ἀπαντήσεώς μου πρὸς τὸν πράκτορα τοῦτον. Δὲν δύναται τις νὰ ἀρνηθῇ, μελετῶν τὸ πρακτικόν, ὅτι ὁ ἀπαίσιος φονεὺς, συνδυάζων τὴν πονηρίαν μετὰ τὴν ἀγριότητα, μετεχειρίσθη ὡς ὄργανόν του τὸν κ. Fornelly διὰ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ θῆμα του καὶ τοῦ εὐκολύνη τὸ κακούργημα, ποῦ διεκρίετο νὰ διαπράξῃ. Εἶναι κακούργημα φρικτόν, ποῦ ζητεῖ ἱκανοποίησιν διὰ τὸ χυθὲν αἷμα, καθὼς καὶ διὰ τὴν γενομένην προσβολὴν εἰς τὴν γαλλικὴν σημαίαν. Διότι εἶναι εἰς τὸ ζωπόρτι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ προξενικοῦ πρακτορείου, ὑπὸ τὴν σκιάν προστατίδος σημαίας καὶ ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ πράκτορος τῆς Γαλλίας ποῦ διεπράχθη τὸ ἐγκλημα, καὶ ὑπὸ ὄρους τῶσαν ψυχρῶς, τῶσαν λεπτολόγως ὑπολογισθέντας, ποῦ ἡ παγὶς δὲν ἠδύνατο παρὰ νὰ ἐπιτύχῃ.

Τολμῶ νὰ ἐπαναλάβω τὴν παράκλησίν μου νὰ ληφθῇ πρόνοια, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ἐπιτετραμένου τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὰ μέσα τῆς περιστολῆς τῶσης ληστείας, ἢ τοῦλάχιστον νὰ ἀπαλλοχθῇ τὸ προξενεῖον τῆς Γαλλίας ἀπὸ προστασίαν, ἢ ὁποῖα δὲν εἶναι ἀμέτοχος κινδύνων προσωπικῶν καὶ ἢ ὁποῖα δύναται νὰ ἐκθέσῃ τὴν ὑπόληψίν του, τὴν ἐπήρειάν του ἐπὶ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς. Παρακαλῶ ἐπίσης νὰ μοῦ μεταδιδοθῶσι διαταγαὶ διὰ τὸ σακουλι μετὰ τὰ κίβδηλα νομίσματα, περὶ τοῦ ὁποῦ ἀνωτέρω ἔκαμα μνειαν ὡς καὶ νὰ μοῦ γνωρισθῇ ἂν ἡ κατεύθυνσις, ἣν ἐχάραξα διὰ τὸν κ. Fornelly, πράκτορά μας εἰς Λεμεσόν, τυγχάνει τῆς ἐπίδοκίμοσας τῆς Ἰμετέρας Ἐξοχότητος.

Διατελῶ βαθυσθεάστως πρὸς τὴν Ἰμετέραν Ἐξοχότητος κ.

πρεσβευτά.

Υ. Γ. Είς τήν ἐπιστολήν αὐτήν ἐπεσυνάρθη ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ κ. Fornelly τῆς 19 Ἰουνίου, τοῦ γενομένου πρακτικοῦ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν, καθὼς καὶ τῆς ἐπιστολῆς μου τῆς 22 τοῦ μηνὸς τούτου, καταγραφείσης εἰς τὸν κώδικα ὑπ' ἀρ. 128.

Vasse Saint Ouen

No 128 Mr Fornelly, πράκτορα ἐν Λεμεσῷ

Ἐν Λάρνακι τὴν 22 Ἰουνίου 1835

Κύριε,

Σπεύδω νὰ ἀπαντήσω εἰς ἣν μοῦ ἀπηυθύνετε τὴν 19ην ἐπιστολήν, πού τώρα λαμβάνω, ἀκολουθουμένην ἀπὸ ἀντίγραφον συνταχθέντος πρακτικοῦ τῆς αὐτῆς ἡμέρας, πιστοποιούντος τὸ ἀκατανόμαστον ἔγκλημα, πού διεπράχθη ἀπὸ τὸν Γεώργιον Παπαγιάννην, Ἕλληνα, εἰς θάρος τῆς συζύγου του, μετὰ τὴν ὁποίαν διελάλει πῶς ἤθελε νὰ συμφιλιωθῇ ἐπὶ παρουσία σας, διὰ τὸν ὁπῆλον λόγον ἀπεφασίσατε νὰ καλέσητε τὸ ἀτυχὲς θῦμα, πού ἐπερίμενεν ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτί σας καὶ ἐφόνευσε εἰς τὴν μανίαν του διὰ τὴν εἶδε κοντά του. Ἐὰν αἱ πληγαὶ πού κατέπερε ἐφ' ἑαυτοῦ, μετὰ τὸ ἔγκλημα, εἶναι ἐπικίνδυναι καὶ ἀποθάνη, εἰς τὸν θεὸν ἐναπόκειται νὰ τιμωρήσῃ τὸ ἔγκλημά του. Ἄλλ' ἂν ξεφύγῃ τὸν θάνατον, καθήκόν σας, κύριε, εἶναι νὰ τὸν φυλάξετε μέχρις ὅτου θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποσταλῇ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ εἴτε εἰς Σμύρνην, εἴτε εἰς Κπολιν, εἴτε ἀλλαχοῦ ὅπου ὑπάρχει προξενεῖον τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους, μετ' ἀντιγράφου τοῦ πρακτικοῦ, τοῦ πιστοποιούντος τὸ ἔγκλημα, καθὼς καὶ ἄλλων σχετικῶν ἐγγράφων, ἵνα διὰ τοῦ Ἑλληνοῦ προξένου ἢ τοῦ Ἐπιτετραμμένου τῆς Ἑλλάδος, ἂν κατευθυνθῇ εἰς Κπολιν, γίνῃ σύμφωνα μετὰ τοὺς νόμους τοῦ ἔθνους τοῦ ἢ ποινικῆ κατ' αὐτοῦ δίκου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα φαρμάκων, ἐπιδέσμων, ἰατρικῶν ἐπισκέψεων τόσον διὰ τὸ θῦμα ὅσον καὶ διὰ τὸν φονέα, ὡς καὶ δι' ἄλλα τὰ ἄλλα ἔξοδα φυλάκων, δικαιοσύνης, ταχυδρόμου, μεταφορῶν, ταξιδίων, πού ἀπῆρτησε τὸ ἀτυχὲς τοῦτο συμβάν ἢ θὰ ἀπαιτήσῃ, ἐξουσιοδοτεῖσθε, κύριε, νὰ κἀμητε προκαταβολὰς μετὰ φειδοῦς καὶ διακρίσεως, καὶ, διὰ νὰ ἀσφαλίσετε τὴν πληρωμὴν, νὰ καταλάβητε καὶ ὑποθηκεύσητε ἀπὸ τώρα ἄλλην τὴν περιουσίαν του, ἐπιπλα καὶ ἀκίνητα, ἀνήκοντα εἰς τὸν Γεώργιον Παπαγιάννην.

καὶ νὰ τὰ κρατήσητε ἐνυπόθηκα, ἕως ὅτου πληρωθῇ ἢ προκαταβολὴ σας ἀπὸ τοὺς κληρονόμους του, ἂν ἔχη εἰς τὴν Κύπρον, ἢ ἀλλαχοῦ. Ἐὰν δὲν ἔχη θὰ μετὰ πληροφόρησθε ἐπισήμως διὰ νὰ ἐνεργηθῶσι βραδύτερον τὰ δεόντα γενέσθαι.

Δεχθῆτε, κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν τῶν αἰσθημάτων μου.

Υ. Γ. Ἡ ἐπιστολὴ σας μοῦ ἐδόθη τὴν πρωτὴν τῆς σήμερον τὴν 10ην ὥραν. Παραδίδω εἰς τὸν ταχυδρόμον τὴν ἐπιστολήν μου εἰς τὰς 2 μ.μ.

Vasse Saint Ouen

Ἐν Λάρνακι τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1835

Κύριε Ὑπουργέ,

Ἐχω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω πρὸς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὴν κίνησιν τῶν γαλλικῶν ἐμπορικῶν πλοίων, τῶν ἐπισκεφθέντων τὸν λιμένα μας κατὰ τὸ λῆξαν τρίμηνον.

Ἐν μόνον βασιλικὸν πλοῖον, τὸ βρικόιον Dupelit Thouan, ἐνεφανίσθη εἰς Λάρνακα κατὰ τὸ τρίμηνον, κατὰ τὴν 7ην Σεπτεμβρίου, προερχόμενον ἐκ Λαοδικείας. Ἐπειδὴ ἡ ἀποστολὴ του ἦτο ἢ ἐπίδειξις τῆς σημαίας του εἰς διαφόρους λιμένας, ἐγὼ δὲ ἦτο ἀνάγκη νὰ μεταβῶ εἰς Λεμεσὸν δι' ἐργασίαν πολὺ ἐπείγουσαν, παρεκάλεσα τὸν κ. Larocque de Chaufray, κυβερνήτην τοῦ βρικόιου τούτου, νὰ με ὠδηγήσῃ ἐκεῖ. Τοῦτο καὶ ἐπραξε. Τὸ εἰς Λεμεσὸν ταξεῖδι μας δὲν ἐκράτησε παρὰ τρεῖς ἡμέρας, καίτοι δὲ ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ ταξιδίου μου δὲν ἐπέτυχεν ἢ παρουσία τοῦ βρικόιου εἰς τὰ νερά ἐκεῖνα καὶ ὁ σκοπὸς πού τὸ ἔφερεν ἐκεῖ, δὲν παρήγαγον παρὰ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐκδηλώσεων θαρραρότητος, πού διακρίνει τοὺς Ἕλληνας τῆς ἐποχῆς, ἐκδηλώσεων πού ὑπεχρεοῦμαι νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν τοῦ κ. πρεσβευτοῦ τοῦ βασιλέως εἰς Κωνσταντινούλιν, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ με ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ προστατεύσω παρομοίους ὑπηκόους, θὰ ἀναφέρω ἐν, τὸ ὁποῖον θὰ ἐξηγήσῃ εἰς τὴν Ὑμετέραν Ἐξοχότητα τὸ αἷτιον τοῦ ταξιδίου μου εἰς Λεμεσὸν.

Τὴν 29 παρελθόντος Ἰουνίου, εἰς Ἕλληνα, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Γαλλίας, ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ ἐν Λεμεσῷ προξενικοῦ πράκτορός μας, καὶ τὸν παρεκάλεσε μετ' ἐπιμονῆς νὰ μεσολαβήσῃ διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν ἀρμονίαν καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὴν οἰκογένειάν του. Ὁ κ. Fornelly, ὁ πράκτωρ μας, ἔσπευσε νὰ με-

τακαλέση τὴν σύζυγον τοῦ Ἑλληνοῦ τούτου. Μὲ πρόσχημά τι ἐ-
 χάθη αὐτὸς, ἀνέμενε τὴν γυναῖκα του παρὰ τὴν θύραν τοῦ πρά-
 κτορος καὶ μόλις τὴν εἶδε νὰ ἀναφανεῖ ὠρμηθε θηριώδης κατ' αὐτῆς
 καὶ τῆς ἔδωκε τρεῖς μαχαίριές. Ἡ ἀτυχεῖς γυναῖκα ἔτρεξε νὰ προ-
 φυλαχθῆ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ πράκτορος μας. Ἡκολούθηθη ὁμοῦς
 κατὰ πόδας ἀπὸ τὸν σύζυγόν της, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸν φονέα της,
 καὶ ἔλαβεν ἀκόμη 4 μαχαίριές, πρὶν προφθάσῃ νὰ χωρῖσῃ
 τὸ θυμὸν ἀπὸ τὸν φονέα. Ὁ κακοῦργος τότε ἔστρεψε τὸ μαχαίρι
 κατὰ τοῦ στήθους του, καὶ ἐκτυπήθη δις, ὡς λέγουσι, καὶ ἐπέ-
 σέ. Αἱ πληγαὶ του εἶναι ἐλαφραὶ. Αἱ τῆς γυναικὸς του τὴν ὠδή-
 γησαν εἰς τὸν τάφον. Εἰς τὴν ἐκθεσίῳ μου πού ἐστρεψα νὰ ἀπο-
 στείλω εἰς τὸν κ. πρεσβευτὴν, ἢ Α. Ἐξοχότης ἐπιδοκιμάζουσα
 ἔλα ἔσχα παρήγγειλα εἰς τὸν προξενικὸν μας πράκτορα, μ' ἐκά-
 λει νὰ ἀποστείλω τὸν φονέα ὑπὸ φύλαξιν μετὰ τῆς δικογραφίας
 εἰς Ἑλλάδα ἢ εἰς λιμένα ὅπου θὰ ἤδρευε Ἕλληνα πρόξενος. Ἄλλ'
 οὐδὲν ἐμπορικὸν πλοῖον ἤθελε νὰ φορτωθῆ τέτοιο φορτίον, καὶ
 διὰ νὰ ἐκπληρῶσω τὰς παραγγελίας τοῦ κ. πρεσβευτοῦ, ἐβίασα
 καὶ παρεκάλεσα τὸν κ. Larocque de Chaufray, κυβερνήτην τοῦ
 Dupelit Thouan, νὰ μού παράσχῃ τὴν βοήθειάν του, τὴν ὑπο-
 στήριξίν του.

Ὁ κύριος σκοπὸς τῆς εἰς Λεμεσὸν μεταβάσεώς μου δὲν ἐπε-
 τεύχθη, διότι κατὰ τὴν εἰς Λεμεσὸν ἀφιξίν μας ἐμάθαμεν ὅτι ὁ
 φονεὺς, τρεῖς ἡμέρας πρότερον, ἐπεβιβάσθη πλοίου κατευθυνο-
 μένου εἰς Σύρον. Δὲν δύναμαι νὰ παραλείψω νὰ γνωρίσω εἰς τὴν
 Ἰμ. Ἐξοχότητα πόσον ὑποχρεώθη ἀπὸ τὸν κ. Larocque de
 Chaufray κατὰ τὴν μικρὰν ἐκδρομὴν πού ἐκάμαμεν.

Διατελῶ μετὰ θαθέως σεβασμοῦ κ. πρεσβευτῆ D.V.E.
 Vasse Saint Ouen

Διάταγμα

Ἡμεῖς, Antoine Louis Vasse Saint Ouen, πρώτης τάξεως
 πρόξενος τῆς Γαλλίας ὑπογεγραμμένος,
 λαβόντες ὑπ' ἑσπιν τὴν εἰς ἡμᾶς δοθεῖσαν ἐξουσιοδότησιν διὰ
 γράμματος τῆς Αὐτοῦ Ἐξοχότητος τοῦ πρεσβευτοῦ τοῦ βασιλέως
 ἐν Κωνσταντινουπόλει, χρονολογουμένου ἀπὸ τῆς 11 Αὐγούστου
 ἡΐξαντος, γὰ ἀρνήθωμεν προστασίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας

Διατάσσομεν τὰ ἀκόλουθα :

Ἰον Ἀπὸ τῆς σήμερον 12 Ἰανουαρίου 1836 (31 Δεκεμβρίου

1835) ἢ προστασία τοῦ προξενείου τούτου τῆς Γαλλίας αἰρεται
 καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ μὴ διδομένη εἰς τοὺς Ἕλληνας.

2ον Ναυτιλιακὰ ἔγγραφα, διαβατήρια ἢ ἄλλα ἔγγραφα, τὰ
 ἐποῖα τοὺς ἀφανῶσι καὶ τὰ ὅποια τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὐρίσκονται
 εἰς τὴν καγκελαρίαν ταύτην, θὰ τοὺς ἐπιστραφῶσιν ἐντὸς τριῶν
 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σημερινῆς ἡμέρας, χωρὶς visa ἢ ἄλλην δια-
 τύπωσιν.

3ον Ἀντίγραφον τοῦ παρόντος θὰ ἀποσταλῆ εἰς τὸν προξενικὸν
 ἐν Λεμεσῷ πράκτορα τῆς Γαλλίας πρὸς σχετικὴν συμφέρω-
 σίν του.

4ον Ὁ καγκελάριος τοῦ προξενείου τούτου τῆς Γαλλίας ἐπι-
 πορτίζεται τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος.

Ἐν Λάρνακι Κύπρου τὴν 12 Ἰανουαρίου 1836 (31 Δεκεμ-
 βρίου 1835 ἔ. π.)

Ὁ πρόξενος τῆς Γαλλίας

A. L. Vasse Saint Ouen

Ἀντίγραφον τοῦ παρόντος διατάγματος ἀπεστάλη τὴν αὐτὴν
 ἡμέραν εἰς τὸν κ. J. Bte Fornelly, προξενικὸν τῆς Γαλλίας πρά-
 κτορα ἐν Λεμεσῷ καὶ τοιχοκολλήσεις τούτου ἔδωσαν τὴν δημο-
 σιότητα τὴν ὅποιαν ἀπαιτεῖ ἢ ἐκτέλεσίν του.

Ὁ καγκελάριος A. Guillois

V. S. Ouen

Mr Santy, Consul de Hollande et Russie à Larnaca

Ἐν Λάρνακι τὴν 12 Ἰανουαρίου 1836

Κύριε,

Πράγματι ἔλαβον σήμερον τὴν πρωτὴν τὸ γράμμα πού μου
 διηυθύνετε ἀνοικτὸν, εἰς ἀπάντησιν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ πλοιάρχου
 Καλογόρου, Ἕλληνοῦ, κατὰ τοῦ πλοιάρχου Puglia, Ρώσου,
 τὴν ἐπέστρεψα δὲ μετὰ τὴν παράκλησιν πρὸς τὸν ἐπιφέροντα νὰ σᾶς
 εἴπῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες δὲν ἦσαν πλέον ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ
 προξενείου τούτου τῆς Γαλλίας.

Ὡς γεγονός, πληρεξουσιοδοτηθεὶς ἀπὸ τὸν παρελθόντα μὴνα
 Αὐγούστου παρὰ τοῦ κ. πρεσβευτοῦ νὰ ἀρνηθῶ προστασίαν εἰς
 τοὺς Ἕλληνας, ἐξέδωσα σήμερον ὡς πρὸς τοῦτο σχετικὴν διατα-
 γὴν, λόγῳ τῆς ὁποίας καὶ ἐπέστρεψα τὴν ἐπιστολήν σας.

Λεχθῆτε, κύριε, τὴν διαβεβαίωσιν τῶν αἰσθημάτων μου.

Vasse Saint Ouen

Κον Caprara, πρόξενον Αυστρίας.

Ἐν Λάρνακι τὴν 14 Ἰανουαρίου 1836.

Κύριε,

Πληρεξουσιοδοτηθεὶς ἀπὸ τοῦ λήξαντος Αὐγούστου, ὑπὸ τοῦ κ. πρέσβευτοῦ, νὰ ἀρνηθῶ προστασίαν εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐκδοὺς ὑπὸ χρονολογίαν 12 τοῦ μηνὸς τούτου (31 Δεκεμβρίου 1835 ἔ.π.) διαταγὴν σχετικὴν, διακόπτουσιν τὰς σχέσεις τούτων μετὰ τῆς Γαλλίας, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σὰς ἐπιστρέψω ὡδε τὰ μόλις ληφθέντα δύο σας γράμματα, ὡς μὴ ἔχων λόγον νὰ ἀναμιχθῶ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς Ἕλληνας.

Σὰς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὴν διαβεβαίωσιν τῶν αἰσθημάτων μου.

Vasse Saint Ouen

Ἑλλ. Προξείον

Ἐν Λάρνακι Κύπρου 10 Νοεμβρίου 1846

Φίλε κ. συνάδελφε,

Ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς μου δὲν ἔπαυσα ἔχων ἀπὸ τὴν τοπικὴν κυβερνήσιν σοβαρὰς δυσκολίας ὡς πρὸς τοὺς Ἕλληνας τοὺς ἐγκατεστημένους ἢ διαμένοντας εἰς τὴν χώραν αὐτὴν. Παρὰ τὰς πομπῶδεις ὑποσχέσεις φιλίας, παρὰ τὰς γενομένας συμβάσεις, τὴν ἐπαύριον εἶδον τὰς ὑποσχέσεις αὐτὰς ἀπαρνούμενας, τὰς συμβάσεις αὐτὰς παραδιαζομένας. Σήμερον ὁ κυβερνήτης συλλαμβάνει πάντα Ἕλληνα ἔγγεγραμμένον εἰς τὸν κατάλογόν μου, καὶ αὐτοὺς ἐκείνους τῶν ὁποίων οἱ τίτλοι καὶ ἡ ἐθνικότης εἶναι ἀδιαφιλοεικητοὶ, αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἐσεβάσθη ὑπὸ τὴν σημαίαν τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ρωσίας. Ἄξιόν νὰ παρουσιασθῶν πρὸ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ ἀθαιρέτως διὰ τὴν ἐθνικότητά των. Δὲν εἶπα εἰς τοῦτο παρὰ προσβολὴν κατ' ἐμοῦ, τῶν ἐξουσιῶν ἃς ἔχω, κατὰ τοῦ τίτλου δι' οὗ περιβάλλομαι. Ἄφ' ἐνός δὲν δύναμαι νὰ ἀφήσω τὴν θέσιν μου ἄνευ ἐγκρίσεως, ἐξ ἄλλου πάλιν δὲν δύναμαι πλέον νὰ τοὺς ὑπερασπίζω. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ καταφύγω εἰς τὰ ἔσχατα νὰ τοὺς προτρέψω νὰ καταφύγωσιν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἀντιπρόσωπων τῶν προστατιδῶν τῆς Ἑλλάδος Δυνάμεων, τῆς ὁποίας ἀδιαμαρτυρητῶς ἀπελάμβανον πρὸ τοῦ ἐρχομοῦ μου. Τὴν προστασίαν αὐτὴν, ἐλπίζω, δὲν θὰ τοὺς ἀρνηθῆτε, καὶ τότε ὁ κυβερνήτης καλούμενος νὰ συζητήσῃ τοὺς τίτλους ἐκάστου αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένειαν, ἀφοῦ θὰ

τοὺς ἔχει ἀναγνωρίσῃ, θὰ φυλαχθῆ νὰ τοὺς ἐνοχλήσῃ.

Ὡς πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κατ' ἀποδοχὴν σας ἐπὶ τῶν ἐνοστάσεων τοῦ κυβερνήτου θὰ διαγραφῶσιν ἀπὸ τὸν ἐν λόγῳ κατάλογον, θὰ φροντίσω νὰ στείλω τὰς ἐνοστάσεις των εἰς τὴν κυβέρνησίν μου, ἥτις καὶ θὰ ἀποφασίσῃ. Τοῦλάχιστον θὰ ἔχω τὴν ἱκανοποίησιν ὅτι θὰ εἶναι σέβαστοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναγνωρισθῶσιν Ἕλληνες καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα θὰ ἀναγραφῶσιν ὑφ' ὀμῶν. Μετὰ τὴν πρόθεσιν αὐτὴν κάμνω ἔκκλησιν εἰς τὰ αἰσθητά συμπαθείας καὶ δικαιοσύνης διεθνούς.

Δεχθῆτε, φίλε κ. συνάδελφε, τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐξαιρέτου ὑπολήψεώς μου.

Ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλ. Βασ. Μεγαλειότητος
Δ. Μαργαρίτης

Κον Goerrp πρόξενον Γαλλίας ἐν Λάρνακι Κύπρου.

Ἐν Λευκωσίᾳ Κύπρου 2 Σεπτεμβρίου 1846.

Κύριε Πρόξενε

Ἐπέδωκα σήμερον τὴν πρωτὴν τὴν ἐπιστολὴν σας εἰς τὸν πασᾶν, ὅστις πολὺ ἀπέχει νὰ μετανοήσῃ διὰ τὴν πρὸς τὸν Ἕλληνα πρόξενον προσβολὴν. Πολὺ ἐδυσκολεύθηκα νὰ ἐπιτύχω τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δύο ἢ τριῶν προστατευομένων πού εἶνε φυλακισμένοι. Μοῦ ὑπεσχέθη νὰ τοὺς ἀπελευθέρωσῃ. Ἄγνοῶ ἂν θὰ κρατήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του. Νομίζει ὅτι ὁ πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἤδη ἐκτεθῆ παρὰ πολὺ. Ἦλθεν ἐδῶ, λέγει, νὰ προσηλυτήσῃ καὶ περιλάβῃ ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν τοὺς ὑπηκόους τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου. Ἀναγράφει εἰς τὸν κατάλογον τῶν προστατευομένων ἑλλήνων ραγιαδες, οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦσι τελείως τὴν παραδοχὴν των ὡς ἑλλήνων προστατευομένων. Ἀναφέρει εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἰσχυρισμοῦ τοῦ ἐπιστολὴν τοῦ κ. Λοῖζου Χριστοδοῦλου, δηλοῦντος ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ του ἀναφέρεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν προστατευομένων ἑλλήνων καὶ ὀρκιζομένου ὅτι οὐδέποτε ἔθεσε τὸ ποδᾶρι του εἰς τοῦ ἑλλήνος προξένου. Ὁ πασᾶς ἔδωσε τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν εἰς τὸν κ. Γιάγκον διὰ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ εἰς τὸν κ. Μαργαρίτην. Σὰς προειδοποιῶ περὶ τούτου διότι ὁ κ. Γιάγκος χάριν τοῦ κ. Χριστοδοῦλου δυνατὸν νὰ ἀποκρύψῃ τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν. Ἡ διαγωγή τοῦ Χριστοδοῦλου τούτου εἶνε ἓνα δείγμα τῆς εὐγνωμοσύνης, τὴν ὁποίαν ὁ κ. Μαργαρίτης ἔχει νὰ περιμένῃ ἀπὸ τοὺς προστατευομένους Κυπρίους. Ὁ κ. Βαγγέλης ἀπηλευθέρω-

θη πρὸ 5 ἡμερῶν. Ὄφειλε νὰ ἀναχωρήσῃ σήμερον διὰ Λεμεσό. Τὸν ἠμπόδισα μέχρι νεωτέρας διαταγῆς. Ἀφοῦ δὲν εὐρίσκετε, κ. πρόξενε, κανὲν ἠμπόδιον νὰ γίνω προξενικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἀποδεχθῶ τοῦτο μετὰ πολλῆς τῆς εὐχαριστήσεως, καθόσον θεωρῶ τὴν Ἑλλάδα ὡς θετὴν κόρην τῆς Γαλλίας. Ἡ ἐπιστολὴ ἔχει εἰς, μεθ' ἧς σὰς γράφω. Πλειστάκις διεκόπην διὰ νὰ μεταβῶ εἰς τὸ Σαράγι διὰ νὰ ἐπισπεύσω τὴν ἀπάντησιν τοῦ πασᾶ, διὰ τὴν ἀποστολὴν μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κυρατζῆ. Δὲν τὸ κατώρθωσα. Ὁ πασᾶς θὰ ἀποστείλῃ ἀπόψε ἓνα ταχυδρόμον νὰ σὰς τὴν φέρῃ. Οἱ Τοῦρκοι τοῦ Σεραγιού, ποὺ μ' ἀγαποῦν πολὺ ὡς ἱατρὸν, δὲν εἶναι πολὺ εὐχαριστημένοι μ' ἐμένα ὡς πράκτορα. Εὐρίσκουσιν ἔτι δὲν ἔχω καθόλου ὑπομονήν.

Δεχθῆτε, Κύριε πρόξενε, τὴν διαβεβαίωσιν τῶν αἰσθημάτων σεβασμοῦ τοῦ ταπεινοῦ καὶ εὐπειθοῦς σας δούλου

Adolphe Laffon

Ἄγωνιώδεις ἡμέραι τῆς ἐν Λάρνακι Εὐρωπαϊκῆς Παροικίας.

Καίτοι καὶ εἰς τὰς ἄλλας τῆς Κύπρου πόλεις ὑπῆρχον καὶ ἐμπορεύοντο εὐρωπαῖοι, μόνον ἐν Λάρνακι δύναται νὰ λεχθῆ ἔτι ὑπῆρχεν ἀξιόλογος καὶ μάλιστα ἀνθοῦσα οἰκονομικῶς εὐρωπαϊκὴ παροικία. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν παρουσίαν τῶν προξένων τῶν διαφόρων κρατῶν τῆς Εὐρώπης ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ὁποίων καὶ συνηλλάττοντο οἱ εὐρωπαῖοι, τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ὁποίων ἀπετέλουν κατὰ τὴν πρὸ ἡμῶν ἑκατονταετηρίδα οἱ γάλλοι ὑπήκοοι.

Ἡ παροικία αὕτη δὲν ἀπέφυγε τὰς κακὰς ἡμέρας κατὰ τὰς ταραχὰς τοῦ 1821, δοκιμάσασα, ἴδια κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας, ζωηρὰν ἀγωνίαν, ἣ ὁποία εἶχε διαρκέσῃ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διάστημα δι' ὅσους δὲν ἠδυνήθησαν διὰ τὸν ἓνα ἢ ἄλλον λόγον νὰ φύγῃ μακρὰν τῆς Κύπρου, διότι ἔχι μόνον ἰδιωτῶν οἰκογενεῖαι ἀλλὰ τοιαῦται καὶ τῶν προξένων ἀκόμη ἐπεβιάσθησαν πλοίων καὶ ἀπομακρύνθησαν τῆς Κύπρου. Ἄλλ' οὐτ' αὐτὰ τὰ προξενεῖα ἠτύχησαν νὰ διέλθωσι καλυτέρας ἡμέρας. Διέτρεξαν

σοβαροὺς κινδύνους, ἀντιμετώπισαν κρίσιμους στιγμὰς, καὶ ἐξήντησαν ἅλα τὰ δυνατὰ μέσα νὰ κατορθώσωσι νὰ ἀπομακρύνωσι κάθε κίνδυνον ἀπειλοῦντα αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ἢ ἐκείνους ποὺ εἶχον καθήκον νὰ προστατεύωσι.

Τὴν κατάστασιν αὐτὴν ἀπεικονίζει θαυμασίως ἡ ἀλληλογραφία τοῦ γάλλου προξένου, θαρῶς φέροντος τὴν προσβολὴν ποὺ ἐγένετο κατὰ τῆς Γαλλίας, πυροβοληθείσης καὶ διατρυπηθείσης τῆς σημαίας τῆς ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν τῶν ἑλθόντων εἰς Λάρνακα ὑπὸ προσχήματα πράγματι δὲ διὰ νὰ ἐπιτεθῶσι κατὰ τῶν εὐρωπαϊῶν καὶ λεηλατήσωσι τοὺς πλουσίους οἴκους τῶν γάλλων ἰδία.

Ν. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΠΡΟΞΕΝΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Σήμερον 27 Μαΐου 1821, ἡμέραν Κυριακὴν, τῆς γαλλικῆς παροικίας συγκληθείσης εἰς τὴν προξενικὴν τῆς Γαλλίας κατοικίαν, ὁ κ. πρόξενος ὠμίλησε πρὸς αὐτὴν ὡς ἑξῆς.

Κύριοι. Ἐχετε ὄλοι γνῶσιν τῆς προσβολῆς, τῆς γενομένης σήμερον 27 Μαΐου, περὶ τὴν 10 τῆς πρωίας ὥραν κατὰ τῆς σημαίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας. Προσεκλήθητε εἰς ἐθνικὴν συνέλευσιν διὰ νὰ ἐξελέγξετε τὰ γεγονότα καὶ νὰ συντάξετε πρακτικόν. Ἡ βασιλικὴ σημαία, ἀναπετασθεῖσα ἐπὶ τοῦ προξενικοῦ ἴστοῦ, προσεβλήθη μὲ πολλοὺς πυροβολισμοὺς τυφεκίου, τοὺς ὁποίους ἔρριψεν ἓνα ἀπόσπασμα στρατοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ κυβερνήτου τῆς νήσου Κύπρου, παρόντος τοῦ ἰδίου προσωπικῶς ἐν Λάρνακι.

Ἴδου ἡ σημαία τὴν ὁποῖαν θέτω πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σας. Θὰ ἀναγνωρίσητε ὅτι ἔχει διατρυπηθῆ ἀπὸ τρεῖς σφαίρας. Θὰ παρατηρήσητε εἰς ἐκάστην τρύπαν τὴν μαύρην γραμμὴν ποὺ ὁ μόνυδος ἐχάραξε κατὰ τὴν ὥραν τοῦ τολμήματος. Αἰσθάνομαι τὴν ὁσμὴν τῆς πυρίτιδος. Πιστοποιήσετε τὰ γεγονότα καὶ ὑπογράψετε μετ' ἐμοῦ τὸ πρακτικόν.

Τόσον μεγάλη προσβολὴ τοῦ ἐμβλήματος τῆς βασιλικῆς ἀντιπροσωπεύει. Ὑβρις γενομένη πρὸς ὄλον τὸ γαλλικὸν ἔθνος, ἀπαιτεῖ περιφανῆ ἐπανόρθωσιν. Τὴν ἐζήτησα, κύριοι, καὶ μέχρις ὅτου τὴν λάβω ἀνέστειλα τὴν ἐξάσκησιν τῶν καθηκόντων μου. Ὅλοι

γνωρίζομεν τὰς διαθέσεις τοῦ ἐνδόξου Σουλτάνου Μαχμουτ πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ ὅλας τὰς συμμάχους δυνάμεις. Αἱ θανατάσιαι διαθέσεις τοῦ Σουλτάνου, ἡ ἀσφάλεια ζωῆς καὶ περιουσίας μας ἐπετεύχθησαν μὲ συνθήκας ἱερὰς καὶ ἐπιβεβαιωμένας δι' αὐστηρῶν διαταγῶν, τὰς ὁποίας ἔδωσαν εἰς τοὺς πασάδες, μουσελίμες, ζαπίτες, καὶ γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς ἀξιωματούχους του. Δὲν ἐφείλω νὰ ἀποκρύψω, κύριοι, ὅτι προηγούμενα κάμνουσι νὰ πιστεύσωμεν ὅτι αἱ ἀνώτεροι ἀρχαὶ δὲν ἀντελήφθησαν τὴν ἔκτασιν τῶν καθηκόντων των. Ἡ προσωπικὴ σας ἀσφάλεια, τῆς οἰκογενείας σας, τῶν ἐμπορικῶν σας ὑποθέσεων ἀπειλεῖται ἀπὸ συνέχειαν ὑπερβολῶν ἀχαλιναγωγῆτων. Εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς, κοινὰς εἰς ὅλους τοὺς εὐρωπαϊοὺς, ἐνήργησα ἀπὸ συμφώνου μὲ τοὺς κ. προξένους, ἐν Λάρνακι ἐδρεύοντας. Τὰ διαβήματά μας πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἀσφάλειαν ἡμῶν καὶ τῆς περιουσίας μας ἐμειναν ἄνευ ἀποτελέσματος, μάλιστα ἄνευ ἀπαντήσεως. Ἄντι τῆς ἀσφάλειας, ἡ βασιλικὴ ἀντιπρόσωπος, ὁ φύλαξ ὄλων μας προσεβλήθη. Ἐὰν, παρὰ τὰς ἐλπίδας μου, δὲν ἐπιτύχω ἱκανοποιητικὴν ἐπανόρθωσιν καὶ καθυστατικὴν διὰ τὸ μέλλον, θὰ σὰς καλέσω, κ. γάλλοι, νὰ τακτοποιήσητε τὰς ὑποθέσεις σας καὶ νὰ εἰσθε παρὰσκευασμένοι νὰ ἐγκαταλείψητε τὸν τόπον, μέχρις ὅτου ὁ βασιλεὺς μας λάβῃ ἐκδίκασιν καὶ τὸ κύρος τοῦ Μ. Αὐθέντου ἀποκατασταθῇ εἰς τὴν Νῆσον.

Ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνησυχιῶν αὐτῶν μοῦ εἶναι πολὺ εὐχάριστον νὰ σὰς ὁμιλήσω διὰ τὰς ἐνδείξεις ἐνδιαφέροντος ποῦ ἐπεδείχθησαν διὰ τὸν ἀντιπρόσωπόν σας καὶ διὰ τὸ γαλλικὸν ἔθνος ἀπὸ τοὺς κ. προξένους. Εἰς τὴν πρώτην εἶδῃσιν τοῦ πταίσματος, οἱ κύριοι αὐτοὶ αὐτοπροαιρέτως ἔσπευσαν εἰς τὸ προξενεῖον, καὶ μετ' ἀνακάλυψιν τῶν ἰχνῶν τῶν σφαιρῶν εἰς τὴν σημαίαν, ἐξεδήλωσαν τὴν ἀγανάκτησίν των καὶ προσέφερον τὴν συνδρομὴν των πρὸς ἐπίτευξιν ἱκανοποιήσεως διὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐγγυήσεως διὰ τὸ μέλλον. Οἱ κύριοι αὐτοὶ τέλος παρέσχον δημοσίως ἀπόδειξιν τῶν αἰσθημάτων των μεταφέροντες ἐδῶ τὴν σημαίαν τοῦ Κυρίου των. Θὰ φέρω εἰς τοὺς κυρίους τούτους τὴν ἱεράν μας σημαίαν καὶ τὸ παρὸν πρακτικόν, παρακαλῶν αὐτοὺς νὰ πιστοποιήσωσιν καθ' ὃν τρόπον ἕκαστος προτιμᾷ. Σκέπτομαι νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην μέγαν ἀριθμὸν ἀφιλονεικῆτων μαρτυριῶν, ὥστε ὁ πρεσβευτὴς τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος, ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν κ. πρεσβευτῶν τῶν συμμάχων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης Δυνάμεων, νὰ δυνηθῇ νὰ ἐπιτύχῃ διὰ τοὺς ἐν τῇ νήσῳ Κύπρῳ εὐρωπαϊοὺς

τὴν ἀπολαβὴν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων, τὴν διεξαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου μας, καὶ τὴν παραδειγματικὴν τέλος τιμωρίαν ἐκείνων ποῦ παραγνωρίζουσι τὰς συνθήκας τόσοσιν μεγάλων Δυνάμεων

Ὁ πρόξενος Mechain.

Καὶ ἀμέσως ἡ βασιλικὴ σημαία ἐξετέθη. Ὁ κ. Deputé de la Nation καὶ πάντες οἱ γάλλοι εἶδον τὰς τρεῖς ὄπας, προελθούσας ἀπὸ τρεῖς σφαίρας τυφεκίου, καὶ ὑπέγραψαν τὸ παρὸν πρακτικόν μετ' ἐμοῦ καγκελαρίου.

S. Michel, député, Vincent Rey, André Carpany, J. Bernard, Francesco Grollo, Cristoforo Castellany, Jean Batiſte Jourdain, V. S. Amand, J. S. Amand, C. Rey, G. B. Fornelly, Fleury Rouland, Bd Sébe, Jh Villecrosse, Ant. Guilbiotte, C. Dupont, Louis Contariny, Ene Rey, Gno Agoub, André Agoub, André Sébe, Bte Bourgne, Panagin Tano, Gaspard Carpany, Ant. Beraud, Luigi Campy, G. Bernard, Vincent Accáme, G. Lemerre.

Mechain

Ἐν Λάρνακι τὴν 28 Μαΐου 1821.

Mr Ruffin, consul à St Jean d' Acre.

Ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῶν στρατευμάτων, τῶν ἀποσταλέντων εἰς Κύπρον ἀπὸ τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν πασάν τῆς Ἀκρης, διάφορα γεγανότα ἀνυποταξίας, ὕβρεων, κλοπῶν εἰς τὰ καταστήματα καὶ καθημερινῶν ἀπειλῶν, διευθυνομένων ἰδιαιτέρως κατὰ τῶν εὐρωπαϊῶν, τοὺς εἶχον ζωηρῶς ἀνησυχῆση, καὶ μὲ ἔφεραν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Μουσελίμην τῆς Νήσου τὴν καταστολὴν τῶν ἀταξιῶν αὐτῶν, καὶ ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῶν ἐμπορευομένων, τῶν οἰκογενειῶν των καὶ τῶν κτημάτων των συμφώνως πρὸς τὰς ὑφισταμένας συνθήκας μεταξὺ τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ἐπειδὴ ὅλοι οἱ εὐρωπαῖοι ἐδέχθησαν τὰς αὐτάς ὕβρεις καὶ ἐγένοντο ὁ στόχος τῶν αὐτῶν ἀπειλῶν, οἱ πρόξενοι ὄλων τῶν Δυνάμεων τῶν συμμάχων τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, ἔκαμον τὰς ἰδίαις πρὸς τὰς ἰδικὰς μου παραστάσεις πρὸς τὸν Musselim, ὅστις εἶναι κάποιος νεαρὸς, ἐλάχιστα συνηθεισμένος εἰς τὰς ὑποθέσεις τῶν κυβερνήσεων, ὁ ὁποῖος μὴ ἔντι:λαμβανόμενος τὰς συνεπείας δὲν μᾶς ἔδωκεν ἱκανοποιητικὰς ἀπαντήσεις, καὶ δὲν ἔλαβε μέτρα διὰ τὴν ἀσφάλειάν μας. Συνεπεῖα τούτου ἐπεσυνέβη χθὲς 27 Μαΐου κατὰ

της σημαίας του βασιλέως της Γαλλίας επίθεσις άνευ προηγουμένου εις τας ύποτεταγμένας υπό την κυριαρχίαν του Μεγάλου Αδθέντου χώρας. Ένα τμήμα του στρατού της Αύτου Έξοχότητος έρριξε, διερχόμενον, πολλές βολάς τουφεκίου και διέτρησε την βασιλικήν σημαίαν δια τριών σφαιρών. Δέν θα κατέλθω, κ. πρόξενε, εις λεπτομερείας επί του συμβεβηκότος τούτου. Θα ίδητε τοιαύτας αναπτυσσομένας εις την έκθεσιν της γαλλικής παροικίας την όποιαν συνεχάλεσα εις συνεδρίαν προς πιστοποίησιν των γεγονότων. Αποστέλλω αντίγραφον της έκθέσεως αυτής εις τον πρεσβευτήν του βασιλέως, δια να επιτύχη από τον Μεγάλο Αδθέντην λαμπράν επανόρθωσιν και φερμάν:α δια να είναι εις το μέλλον σεβαστοί οι γάλλοι. Έν αναμονή του θεδαίου αποτελέσματος της ευμενείας της Αύτου Έψηλότητος, και προς τον σκοπόν να προφυλάξωμεν ταχέως το γαλλικόν εμπόριον από τας απειλούσας αυτό δλάδας προστρέχω εις την επέμβασίν σας, κ. πρόξενε; και σας παρακαλώ να υποβάλετε εις την Αύτου Έξοχότητα τον Abdullah πασάν, από τον όποιον εξαρτάται ο στρατός, βραχύλογον έκθεσιν περί των διαπραχθέντων έν Κύπρω, άνυπερθέτως ένα bouyouirdis ότι οι στρατιώται λέγουσι μεγαλοφώνως ότι ο πασάς τους έστειλε να κέμωσι yama, να ληστεύσωσι και κατασφάζωσι τους γάλλους. Ο άρχηγός των άρναούτηδων είπεν ότι έπυροδόγησε την γαλλικήν σημαίαν δια να προκαλέση yama. Ευδοκήσατε θθεν να ζητήσητε από τον πασάν παραδειγματικήν ικανοποίησιν δια την προσβολήν την γενομένην εις την σημαίαν της Γαλλίας, ήτοι την τιμωρίαν των ύπευθύνων. Ο Musselim και ο Bim-bachi δέν έχουν εις την δύναμιν να τιμωρήσωσι τους επαναστάτας αυτούς. Δια τουτο μη δυνάμενος παρά να επικαλεσθώ την δικαιοσύνην του Abdullah πασά καθιστώ αυτόν ύπεύθυνον δια το πάν έν αναμονή άπαντήσεως εκ Κωνσταντινουπόλεως. Παρακαλώ επίσης την Αύτου Έξοχότητα να γνωρίση εις τον στρατόν της με bouyouirdis ότι ώπλίσθησαν έναντίον των έχθρών του Μεγάλου Αδθέντου, και ότι οφείλουσι να σέβονται τους προξένους και τους ύπηκόους των συμμάχων του Σουλτάνου Δυνάμεων, ιδίως τους γάλλους, οι όποιοι είναι οι άρχαιότεροι φίλοι της Έψηλής Πύλης. Η Αύτου Έξοχότης θα θελήση να δώση πολυ άσστηράς διαταγάς εις τον Bim-bachi του δια να συγκρατήση την τάξιν εις τον στρατόν του και να τιμωρήση εκείνους που θα έδεικνύοντο άνυπότακτοι.

Αναμένω μετ' έμπιστοσύνης την ζητουμένην επανόρθωσιν και

την ασφάλειαν της ήσυχίας μας εις το μέλλον από την μεγαθυμίαν της Αύτου Έξοχότητος του Abdullah πασά, οστις, ως Βεζύρης γνωρίζει τας ειρηνικάς διαθέσεις της Έψηλής Πύλης προς τας Α. Μεγαλειότητας τους αυτοκράτορας της Γαλλίας, Αυστρίας, Άγγλίας, Ρωσίας και προς όλους τους άλλους βασιλείς.

Θα παρατηρήσητε άκόμη εις την Αύτου Έξοχότητα ότι όλοι οι πρόξενοι έκαμαν εις Κωνσταντινούπολιν τα αυτά με έμε παράπονα και ότι ζητούμεν επίσης από την Αύτου Έξοχότητα ασφάλειαν και προστασίαν των ύπηκόων μας.

Δια να σας άποστείλω την επιστολήν αυτήν έπωφελοῦμαι της καλωσύνης του καπετάνου της φελούκας του πασά ο όποιος μου έδωσε άκριβώς την επιστολήν σας. Θα διευθύνω τας δύο επιστολάς, που ήσαν έγκλειστοι, και δύνασθε να βασίξεσθε εις την άκριθειάν μου οπως και εις την προθυμίαν μου να σας ύπηρετήσω εις κάθε περίστασιν.

Mechain

Έν Λάρνακι την 1ην Ιουνίου 1821

Mr Ruffin, πρόξενον Γαλλίας, εις Άκρην.

Είχον την τιμήν να σας γράψω την 28 Μαΐου παρακαλών να κάμητε διάδημα παρά τη Αύτου Έξοχότητι τῷ πασά της Άκρης δια να επιτύχητε άσστηράς διαταγάς προς καταστολήν των υπερβασιών τας όποιας ο στρατός του κάμνει εις θάρος των γάλλων και των ευρωπαίων. Σας έστειλα έκθεσιν περι της γενομένης προσβολής κατά της προξενικής σημαίας, ή όποιά διετρήθη από τρεις σφαίρας. Τέλος ή επίσημος επιστολή μου περιείχε περίληψιν των λαβόντων χώραν, και αίτησιν ενός πουγιουρτή, άσστηροῦ τουλάχιστον, και προληπτικοῦ, μέχρις ότου ή Έψηλή Πύλη, ή όποιά εντός ελίγου θα πληροφορηθῇ, διατάξη την άνάλογον επανόρθωσιν εις παρομοίαν προσβολήν. Την επιστολήν μου είχαν έμπιστευθῇ εις τον Bach-chaouch του πασά, ή μάλλον εις τον κύριον της Φελούκας, εκείνον ο όποιος μου είχε δώσει την επιστολήν σας της 19 Μαΐου. Εάν ή επιστολή αυτή δέν ληφθῇ, φροντίσετε να την ζητήσετε από τον ίδιον τον πασάν, και ενεργήσατε ζωηρώς.

Πλήρης άρμονία βασιλεύει μεταξύ έμου και των κ. προξένων, οι όποιοι έγραψαν επίσης εις τους συναδέλφους των της Άκρης. Αναμένομεν εκ του όμοφώνου διαδήματός μας παρά τῷ πασά

ἄμεσον βοήθειαν δι' ἡμᾶς καὶ τὰ ἐμπορικά μας συμφέροντα. Ἡ γενομένη ἀπὸ τὸν στρατὸν του ἀνησυχία ἦτο πολὺ μεγάλη.

Τουρκοὶ καὶ Ἕλληνες φεύγουσι ἐξ ὧλων τῶν μερῶν, ἐγκαταλείποντες τὰ σπαρτά τῶν εἰς τὰ χωράφια. Ἐὰν ὁ πασσάς δὲν ἐπιφέρει τὴν τάξιν, οἱ εὐρωπαῖοι ὄλοι εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ ἀναχωρήσωσι, τὸ μίρι τοῦ Μεγάλου Αὐθέντου δὲν θὰ εἰσπράττεται ἀπὸ τὰ ἐρημωμένα χωριά, καὶ εἶναι ἐνδεχόμενον τὸ λάθος νὰ ἐπιρριφθῆ ἐπὶ τοῦ πασσά.

Mechain

Ἐν Λάρνακι τὴν 2 Ἰουνίου 1821.

Mr David, Consul Genl de France à Smyrne.

Ἡ νῆσος Κύπρος, ἣ ὁποία θὰ ἦτο τόσον ἥσυχος καὶ τόσον ὑποταγμένη, ἐὰν ἀφήνετο ἥσυχος, εὐρίσκειται εἰς ἀναστάτωσιν ἀπὸ τῆς ἀφίξεως μεγάλου ἀριθμοῦ στρατευμάτων τὰ ὁποῖα κατέπεισαν διὰ δὲν ἦλθον παρὰ διὰ νὰ πολεμήσωσι τοὺς γάλλους. Ὁ κυβερνήτης μας καὶ ὁ φρούραρχος μας τοὺς ἐνισχύει τὴν ἰδέαν αὐτήν, καὶ παρὰ τὰς ζωηράς μου παραστάσεις δὲν ἔλαβον κανὲν μέτρον διὰ νὰ ἐξασφαλισθῆ ἡ ζωὴ μας καὶ τὰ ἐμπορικά μας συμφέροντα. Τὸ ἀνωφελὲς τῶν διαβημάτων μου ὡς καὶ τῶν ἄλλων προξένων ἀπεθράσυνε τοὺς στρατιώτας, οἱ ὁποῖοι δὲν ἀρκοῦνται πλέον ὑβρίζοντες τοὺς πολίτας. Τὴν Κυριακὴν 27 Μαΐου ἐπυροβόλησαν ἐναντίον τῶν σημαίων διαφόρων προξενείων, καὶ ἰδιαιτέραν λύσσαν ἐπέδειξαν κατὰ τῆς σημαίας τῆς Γαλλίας, ἣ ὁποία διετρήθη ἀπὸ τρεῖς σφαίρας. Διὰ νὰ ὑπεκφύγῃ ὁ κυβερνήτης τὴν ἱκανοποίησιν τὴν ὁποῖαν ἐζήτησα ἐσήκωσε τὰ στρατεύματά του ποὺ εἶχον ἀπειλήσῃ ἔναρξιν σφαγῶν τῶν εὐρωπαϊῶν καὶ τῶν χριστιανῶν. Ἐπειδὴ αἱ ἀπειλαὶ αὐταὶ ἔφερον τὴν σφαιρίδα τῆς πραγματικότητος ὑπεχρεώθη νὰ ἀρκεσθῶ μὲ προσωρινὴν καὶ ἀσήμενον ἐπαγόρθωσιν, ἀναμένων βοήθειαν ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Ἄλλ' ἡ δυσκολία ἐγκτεται εἰς τὴν μέχρις ἐκεῖ ἀποστολὴν τῶν ἐπιστολῶν μας. Ἄγνοοῦμεν τὰ συμβαίνοντα ἀπὸ τῆς 20 Ἀπριλίου. Ἡ ἐπιστολή σας τῆς 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἶναι τοιοῦτοτρόπως τὸ τελευταῖον νέον ποὺ ἔχομεν ἐκ Σμύρνης ἢ ἐξ Ἀρχιπελάγους. Ἡ θέσις ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀποβαίνει περισσότερον κριτική. Εἰς μάτην ἐπικαλοῦμαι τὰς συνθήκας. Τὸ ἔμβλημα τῆς βασιλικῆς παραστάσεως ὑβρίσθη, οὐδεμίαν ἀσφάλεια διὰ τοὺς ὑπηκόους τοῦ βασιλέως, οὔτε διὰ τὰς περιουσίας των. Ὁ κίνδυνος αὐτὸς εἶναι κοινὸς δι' ὄλους τοὺς εὐρωπαϊούς. Ἐδοκίμασα διὰ

διαφόρων ὁδῶν νὰ ἀποστείλω εἰς Κωνσταντινούπολιν τὰς ἐπιστολάς μου. Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος ὅτι θὰ κατακρατηθῶσι. Διὰ τοῦτο ἀπεφάσισα νὰ προσπαθῆσω νὰ ἀποστείλω ἓνα κορσικὸν ψαρὰδικον, τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸν καλούμενον Jean Scarpellini. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἐναυλώθη κοινῇ δαπάνῃ ἀπὸ ἐμὲ καὶ ὄλους τοὺς προξένους, Ἐὰν ὁ πλοιοκτήτης δυνήθῃ νὰ φθάσῃ μέχρις ὧμῶν, θὰ σοῦ ἐγγχειρήσῃ ἓνα δέμα περιέχον ἔλας τὰς ἐπιστολάς. Ἀφοῦ ἀποσπάσετε ἐκείνην ποὺ διευθύνεται εἰς ἐσᾶς, φροντίσατε νὰ περάσῃ ὁ ρηθεις Jean ἀπὸ ἕκαστον πρόξενον καὶ νὰ λάβῃ παρ' αὐτῶν τὰς ἀπαντήσεις. Θὰ ἰδῆτε ἀπὸ τὸ ἀντίγραφον τοῦ συμβολαίου ναυλώσεως ὅτι δύνασθε νὰ κρατήσητε ὀλίγας ἡμέρας τὸ καράβι. Ἐν τούτοις ἐλπίζω, καὶ ἐλπίζομεν ὄλοι μας, ὅτι θὰ μᾶς τὸ ἀποστείλητε τὸ ταχύτερον μὲ λεπτομερείας τινὰς ἐπὶ τῶν γεγονότων, καὶ μὲ περιλήψιν τῶν ἐλπίδων ἢ τῶν φόβων τοὺς ὁποίους τὸ μέλλον δύναται νὰ ἐμπνέῃ. Ἐκτὸς τοῦ ἰδιαιτέρου ζητήματος τῆς σημαίας ζητῶ, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι πρόξενοι, φερμάνια διὰ τῶν ὁποίων ὁ Μέγας Αὐθέντης, ἀφοῦ δηλώσῃ ὅτι εὐρίσκειται ἐν εἰρήνῃ μὲ ὄλους τοὺς βασιλεῖς, νὰ διατάσῃ τοὺς πασσάδες, μουσελίμας, καὶ ἄλλους τιτλοῦχος τοῦ νὰ τηρήσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν συνθηκῶν, νὰ σέβονται τοὺς προξένους, νὰ ἀγρυπνῶσιν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειάν των καὶ τὴν τῶν πρεσβευτῶν δύναμιν, νὰ μᾶς ἐλθῶσι κατ' εὐθείαν διὰ ξηρᾶς ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἢ δώδεκα τὸ βραδύτερον, θὰ εἶναι ἀνωφελὲς νὰ κρατήσητε τὸ πλοῖον εἰς Σμύρνην μέχρις ὅτου ἐπιτύχητε τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐπιστολῶν μας εἰς Κωνσταντινούπολιν. Ἀνησυχοῦμεν πολὺ νὰ μάθωμεν τί συμβαίνει εἰς ἐσᾶς, ἐὰν ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις σᾶς προστατεύει, ἐὰν αἱ συγκατονωσίαι σας μὲ τὴν πρεσβείαν εἶναι ἀσφαλισμέναι καὶ πυκναὶ κλπ. Ὁ πλοίαρχος Jean Scarpellini ἔχει τρεῖς ἀνδρας πλήρωμα, καὶ αὐτὸς τέσσαρες. Τοῦ ἔδωσα διὰ τὸ ταξεῖδι αὐτὸ πατέντα ὑγείας, καὶ ὁ πρόξενος τῆς Ρωσσίας τοῦ δίδει ἐπίσης, διὰ κάθε ἐνδεχόμενον διαβατήριον ἑλληνιστῶν. Ἐπρομηθεύσαμεν ἐδῶ τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὸ πλήρωμα. Διὰ τὰς προμηθείας τοῦ διὰ τὴν ἐπιστροφὴν θὰ λάβῃ εἰς Σμύρνην 100 γρόσια (Lettre d'ordre) διὰ διατακτικῆς ἐπιστολῆς ἐπὶ τοῦ οἴκου Hayes et Lafontaine, τὴν ὁποῖαν ἐκδίδω εἰς διαταγὴν σας, καὶ τὴν ὁποῖαν θὰ ἐκδώσῃτε ἐπ' ὀνόματι τοῦ Jean Scarpellini, καθ' ἣν περίπτωσιν θὰ εἶναι εὐδιάθετος νὰ ἐπιχειρήσῃ πιστῶς τὴν εἰς Λάρνακα ἐπιστροφὴν του μὲ τὰς ἀπαντήσεις δι' ὄλους τοὺς συνδραμόντας

προξένους (1). Ἐάν τυχόν φοβεῖσθε μήπως ἡ ἐπιστολή μου παραπέση ἀπὸ σᾶς μέχρι Κωνσταντινουπόλεως φροντίσατε δι' ἄλλης εὐκαιρίας νὰ γνωρίσητε εἰς τὴν πρεσβείαν μας τὸ κρίσιμον τῆς θέσεώς μας, καὶ τὸ ἐπεῖγον τῆς ἀποστολῆς ἐγκαίρως φερμανίων εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς Κύπρου.

Ἄπὸ εἴκοσιν ἡμερῶν ἐζήτησα ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν ναυτικῶν καὶ ἀπὸ τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν ἓνα βασιλικὸν πλοῖον διὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς ἐμπορικοὺς μας οἴκους εἰς Κύπρον καὶ εἰς Συρίαν. Συμπεραίνω ὅτι τὰ τρία πλοῖα τῆς μοίρας τῆς Ἀνατολῆς εἶναι πολὺ ἀπασχολημένα. Ἐν τούτοις συνανοηθῆτε παρακαλῶ με τὸν κυβερνήτην καὶ προσπαθήσατε τοῦλάχιστον νὰ στείλῃ ἓνα νὰ μᾶς ἐπισκεφθῇ. Ἐλπίζω, ἀγαπητέ μου συνάδελφε, πῶς δὲν εἶχατε διὰ τὴν οἰκογένειάν σας τὰς ἀνησυχίας τὰς ὁποίας εἶχα ἐγὼ διὰ τὴν ἰδικήν μου. Ἡ σύζυγός μου σὰς εὐχαριστεῖ θερμῶς, σὰς καὶ τὴν κυρίαν David, διὰ τὰς περιποιήσεις ποὺ προσεφέρατε εἰς τὴν νύμφην τῆς. Σὰς παρακαλῶ νὰ εἰδοποιήσητε τὴν κακομοῖραν αὐτὴν χήρα καὶ τὸν Didier, διὰ νὰ μᾶς δώσωσι νέα των.

Τὸ Χαλέπι εἶναι ἥσυχον, καθὼς καὶ ὅλες οἱ σκάλες τῆς Συρίας, καὶ τὸ Ἰάφα ἀκόμη, ἀπὸ τῆς φυγῆς τοῦ προξένου τῆς Ρωσσίας. Ὁ κ. Guys παραπονεῖται μόνον ὅτι ὅλαι αἱ ἐπιστολαὶ του κατακρατοῦνται.

Ἐάν κανένα βασιλικὸν πλοῖον ἔλθῃ εἰς Κύπρον, θὰ κάμῃ καλὰ νὰ μὴ προσεγγίσῃ παρὰ εἰς Λάρνακα. Ὅλα τὰ ἄλλα σημεῖα τῆς παραλίας εἶναι πλημμυρισμένα ἀπὸ στρατιώτας ἀπειθαρχήτους, οἱ ὅποιοι δὲν σέβονται καμμίαν σημαίαν, καμμίαν ἀρχήν.

Εἶθε ἔ θεός, ἀγαπητέ μου συνάδελφε, νὰ μὲ διαφυλάξῃ.

Mechain

Ἐν Λάρνακι τὴν 3 Νοεμβρίου 1823

Πρεσβευτὴν Γαλλίας Κωνσταντινουπόλιν

Ἐπειδὴ ὁ Ἕλλην ἀρχιεπίσκοπος δὲν εὕρισκετο εἰς Λευκοσίαν κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν τοῦ δραγομάνου μου ἢ ποιμαντορικῆ ἐπι-

1) Τὸ πλοῖον ἐπιστρέφον με τὰς ἀπαντήσεις συνητηθῆ ἀπὸ πλοῖα ὕδραϊκά, ἅτινα κατέσχον τὴν ἀλληλογραφίαν, ἡ ὁποία σουνεπῶς δὲν περιῆλθεν εἰς χεῖρας τῶν προξένων.

στολή τοῦ πατριάρχου Κπόλεως(1) δὲν τοῦ ἐδόθη ἀλλὰ τοῦ τὴν ἀπέστειλα συνοδεύσας αὐτὴν με πολὺ εὐγενικὴν ἐπιστολήν δι' αὐτὸν καὶ διὰ τὸν ἐπίσκοπον Κερηνείας, εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου εὕρισκονται οἱ Μαρωνῖται.

Ὁ πρόξενος, ὅστις πρέλαθεν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του τὸν κ. Lapiere ὡς δραγομάνον εἶναι ὁ κ. Περισιτιάνης Ἕλλην τὴν ἐθνικότητα, πρόξενος τῆς Ρωσσίας, καὶ ἐμπιστευμένος ἤδη τὸ προξενεῖον τῆς Σουηδίας.

Ὁ Mehemet Ali πασᾶς ἐνεπιστεύθη τὴν ἀρχηγίαν τῶν ἐν Κύπρῳ στρατευμάτων του εἰς ἓνα τῶν ἀξιωματικῶν του, καλούμενον Mehemet bey. Ὁ ἀρχηγὸς αὐτὸς ἐφθασεν εἰς Λάρνακα με πέντε ἐξοπλισμένα πλοῖα, τὰ ὁποῖα ἀνεχώρησαν τὴν ἐπαύριον δι' Ἀλεξάνδρειαν, διότι ἐθεάθησαν ἀνιχνευτικὰ τινὰ πλοῖα τῶν ἑλλήνων.

Τὰ αἰγυπτιακὰ στρατεύματα ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀπελπίζωσι τοὺς κατοίκους τῆς Νήσου, καὶ νὰ ἀνησυχῶσι ζωηρῶς τοὺς εὐρωπαϊούς. Ὁ νέος ἀρχηγὸς των, φαίνεται νὰ εἶναι βάρβαρος καὶ νὰ τοὺς ἐνθαρρύνῃ εἰς ταραχὰς ἀντὶ νὰ τοὺς περιστέλλῃ καὶ ὅτι δὲν θὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν του τὰς παραστάσεις τῶν προξένων. Ἐνα φιλήσυχον αὐστριακὸν ὑπήκοον ἐκλεψαν τὴν νύκτα καὶ τὸν μετεχειρίσθησαν με τρόπον σκληρόν. Ὁ πρόξενος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιτύχῃ οὔτε ἱκανοποίησιν οὔτε ἀποζημίωσιν διὰ τὴν κλοπὴν. Μερικὰ δέματα τσόχας, ἀνήκοντα εἰς γάλλους ἐμπόρους, ἀνευρέθησαν εὐτυχῶς ἀκέραια, καὶ ἀποφεύγω διαδήματα, τὰ ὁποῖα ἠδύναντο νὰ μοῦ ἀποβῶσι δυσάρεστα. Θὰ φροντίσω νὰ ἀποφύγω κάθε ἀφορμὴν φιλονεικίας με τοὺς ἀπειθαρχήτους αὐτοὺς παλιοστρατιώτας (soldatesque) εἴτε με τὸν ἀρχηγόν τους.

Mechain

Ἐν Λάρνακι τὴν 12 Αὐγούστου 1833.

Mr le contre Amiral Bon Hugue Commandant les forces naval (Levant)

Τὴν 23 τοῦ παρελθόντος μηνὸς σὰς ἔγραψα ἐν βία με τὸ κόν-

1) Ἡ ἐπιστολή αὕτη ἐζητήθη ἀπὸ τὸν γάλλον πρόξενον τῆς Λάρνακος διὰ γράμματός του πρὸς τὸν ἐν Κπόλει πρεσβευτὴν Maugepaire ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5 Ἀπριλίου 1823 ὑπὲρ τῶν καταπιεζομένων Μαρωνιτῶν.

τερον Lejura παρακαλών να αποστείλῃτε εἰς τὴν θάλασσαν μας βασιλικὸν πλοῖον, τὸ ὁποῖον να δύναται να παραμείνητε χρόνον τινὰ εἰς τὸν λιμένα Λάρνακος. Ἡ αἴτησίς μου, ὡς ὁ κ. Allain ἠθέλησε να ἀναλάβῃ να σᾶς ἐξηγήσῃ, εἶχεν αἰτίαν τὴν ταραχώδη κατάστασιν ἢ ὁποία ἐβασίλευεν εἰς ἑλὴν τὴν Νήσον καὶ τὴν ἀνησυχίαν ποῦ εἶχομεν μήπως ἀποβῇ ἢ Λάρναξ τὸ θέατρον σοβαρῶν γεγονότων. Ἀπὸ τότε ἡ κατάστασις μετέλλαξε πολὺ, ἀλλ' ἡμεθα ἀκόμη μακρὰν ἀπὸ τὸ να κρίνομεν βεβαίαν τὴν δημόσιον ἡσυχίαν. Ἡ ἐπαρχία Πάφου πρὸς δυσμάς, τῇ μεσολαθήσει κάποιου προξένου καὶ ἐμοῦ, ἔχει εἰρηνεύσῃ προσωρινῶς, ἐφόσον τοῦλάχιστον ἢ κυβέρνησις θὰ εἶνε καλῆς πίστεως. Ἡ ἐπαρχία Καρπασίας πρὸς ἀνατολάς, τῆς ὁποίας τὴν ἐξέγερσιν ἐφοβοῦντο, κατεκλύσθη αἰφνυδίως ἀπὸ στρατεύματα τοῦ κυβερνήτου, ποῦ διέπραξαν παντὸς εἶδους σκληρότητας, φόνους καὶ λεηλασίας, καὶ περιήχθη εἰς τοιοῦτο σημεῖον ποῦ θὰ τῆς εἶναι πολὺ δύσκολον να ἀντιτάξῃ διὰ πολὺν χρόνον καὶ τὴν ἐλαχίστην ἀντίστασιν εἰς τοὺς τυράννους τῆς. Ἐπὶ πλέον ὁ κυβερνήτης ἐζήτησε στρατεύματα ἀπὸ τὴν Καραμανίαν. Τοῦ ἐδόθησαν καμμιά χιλιάδα ἀνδρῶν ὁσονούπω ἀφικνουμένων, καὶ μελλόντων να κατανεμηθῶσιν εἰς τὰ διάφορα διαμερίσματα. Ἀπὸ ὅσα μοῦ εἶπεν ὁ ἴδιος ὁ κυβερνήτης ἢ Λάρναξ θὰ ἔχῃ ἕνα δυνατὸν ἀπόσπασμα. Αὐτὰ ἰδίως τὰ εἶδη ἀστυνομίας εἶναι ἐπίφοβα. Ἡ διαγωγὴ των ἕως τώρα ὑπῆρξεν ἀκριβῶς τοιαύτη ὥστε να παρέχῃ σοβαροὺς φόβους καὶ ἢ Λάρναξ ἰδιαιτέρως αἰσθάνεται θασίμους τοιούτους. Ὑπάρχουν ἐπίσης φόβοι διὰ τὰ σχέδια πιέσεων, ποῦ σχεδιάζουν, ὡς ὑποτίθεται ἴσως δικαίως, αἱ τοπικαὶ ἀρχαί, θὰ ὀδηγήσῃ τὸν λαὸν εἰς ἀπελπισίαν καὶ διὰ τὸ ἐπακλουθήσῃσι σοβαρὰ ταραχαί.

Οἱ λόγοι αὐτοὶ, κ. ναύαρχε, θὰ σᾶς φανῶσιν ἀναμφιδόλως ἱκανοὶ ὥστε να ἀποδεχθῆτε τὴν αἴτησίν μου. Εἶναι θετικῶς βέβαιον διὰ τὴν Κύπρον τὴν στιγμὴν αὐτὴν εἶναι ἤδη τὸ μᾶλλον συνταραγμένον τμῆμα τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας.

Ἐμπιστεύομαι εἰς τὸν κ. Herail (:) ὅστις βέβαια θὰ σᾶς τὰ διακοινώσῃ, λεπτομερείας τινὰς φρικτῆς πειρατείας γενομένης πρὸ εἴκοσιν ἡμερῶν ὑπὸ ὀδραιώτικου πληρώματος κατὰ τοῦ τούρκου πλοιάρχου του καὶ κατὰ διαφόρων ταξειδιωτῶν. Εἶναι λυπηρὸν να σκέπτομαι διὰ τὸσον φρικτὸν κακούργημα θὰ παραμείνῃ ἀτιμώρητον. Καὶ πράγματι ἢ σύλληψις τοῦ ἐνόχου μοῦ φαίνεται ἀδύνατος.

Bottu

Ἐν Λάρνακι τὴν 22 Μαΐου 1839

Κε Πρεσβευτὰ

Εἶχον προειδοποίησιν τὴν Ὑμ. Ἐξοχότητα διὰ διεξήγητο στρατολογία ἐνταῦθα, τῶν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀποσταλέντων κατὰ Φεβρουάριον ἐπανακαμψάντων ἐν μέρει ἐνταῦθα. Ὁ Ὀσμὰν πασᾶς, ὁ κυβερνήτης μας, ἐπελήφθη τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς γὰ καθάρισιν τὴν νῆσον ἀπὸ τὰ κακὰ ὑποκείμενα καὶ τοὺς ἀέργους. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκετο ἀριθμὸς τις ἀναπήρων, συνεπεῖα ρήξεων, οἱ ὁποῖοι ἀπηλλάγησαν ὡς ἀνάπηροι. Σήμερον διεξάγεται νέα ἀποστολὴ 800 ἀνδρῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου, διὰ τοὺς ὁποίους ἢ στρατολογία εἶναι νεωτερισμὸς, εἶναι ἀπηλπισμένοι. Πολλοὶ τούτων κρύπτονται εἰς τὰ δάση, εἰς τὰ βουνὰ, εἰς τὰς οἰκίας τῶν εὐρωπαϊκῶν, βέβαιοι διὰ τὸ ἀπολαμβάνωσιν τὴν ἐλευθερίαν των ὅταν ὁ ἀπαιτούμενος ἀπὸ τὴν Πύλῃν ἀριθμὸς ἀνδρῶν συμπληρωθῇ καὶ ὀδεύῃ πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν. Οἱ ἄνδρες αὐτοὶ συλλαμβανόμενοι εἰς τὰ χωρία δεσμεύονται καὶ ἐγκλείονται εἰς τὸ φρούριον τῆς Λάρνακος, ὅπου λαμβάνωσιν ἐλαχίστην μερίδα ἄρτου μὴ ἐπαρκοῦντος εἰς συντήρησίν των. Οἱ νεοσύλλεκτοι αὐτοὶ ἐντὸς ἑλίγων ἡμερῶν ἀναχωροῦσι διὰ Κπολιν. Ἐξακολουθεῖ ἢ ἐνταῦθα διοργανώσις σώματος πυροβολητῶν, ἵππικου, ἀποτελαμμένου ἀπὸ σπαχήδες τῆς Νήσου, καὶ σώματος πεζικοῦ, ὄλων ἀφιερωμένων εἰς τὴν φύλαξιν καὶ τὴν ἀμυναν τῆς Νήσου. Διεδόθη ἐνταῦθα ἢ φήμη προσεχοῦς ἀφίξεως 4.000 ἀνδρῶν, ἀλλ' οὐδὲν τὸ θετικὸν ἐγνώσθη ἀκόμη. Ἐνας capidgibachi ἀφίκετο ἐνταῦθα ἀπὸ τῶν σάρων ἡμερῶν. Βεβαιουσιν διὰ σκοπὸς τῆς ἀποστολῆς τοῦ προσώπου τούτου εἶναι γὰ βεβαιωθῆ διὰ τὴν κατάστασιν τῆς Νήσου, γὰ ἐλέγξῃ τὰς πράξεις τοῦ πασᾶ, τῶν προκρίτων καὶ τῶν ἐλλήνων ἐπισκόπων.

Raybaud

Ἐν Λάρνακι 10 Ἰουνίου 1853

Κε Πρεσβευτὰ.

Τὰ πολιτικὰ νεώτερα Κπόλεως, ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ φέροντος αὐτὰ αὐστριακοῦ πλοίου, ἐπέφεραν πραγματικὸν πανικὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ἐπίστευσαν διὰ ἐπαναβλέπουσιν ἤδη τὰς σφαγὰς τοῦ 1821. Διὰ τοῦτο προὔχοντές τινες παρεσκευάζοντο διὰ ταξίδι, ὅτε ὁ πασᾶς μαθὼν τοὺς σκοποὺς των ἀπηγόρευσε γὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν κατοικίαν των. Ποία αἰφνῆδιος μεταλλαγὴ ἐπῆλθεν εἰ

τους ραγιάδες. "Όταν ἤρχισαν αἱ διαπραγματεύσεις ὑπὸ τοῦ ἀπεσταλμένου τῆς Ρωσσίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, οἱ Ἕλληνες ἀλαζονεύοντο καὶ ἀπειλοῦσαν τοὺς τούρκους. Σήμερον ἔγιναν ταπεινοὶ καὶ εὐάγωγοι διαπραγματούμενοι διὰ τὴν πρὸς τὴν κυβέρνησιν τοῦ Σουλτάνου ἀφοσίωσίν των.

Τὸ ὀθωμανικὸν θρῖκιον Ακταρ ἀνεχώρησε διὰ Πάφον τὴν παρελθούσαν Κυριακῆν. Λέγεται ὅτι ἐπῆγε νὰ παράλαβῃ εἰς τὸν λιμένα ἐκεῖνον τὰ μουλάρια ποῦ ἀγόρασεν ὁ Turkaly bey. Ὑποθέτω πῶς ἢ εἰδησις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀκριβής.

Μετὰ τὸ προπερασμένον πλοῖον τῆς γραμμῆς ἔφθασεν εἰς Κύπρον ἓνας καθάκτης τοῦ Michir τοῦ Ἀρχιεπελάγου, κομιστῆς φερμανίου καταδικάζοντος εἰς περιορισμὸν εἰς Ρόδον τὸν Mufti Zadé καὶ ἓνα Δερβίσην ἐκ Κπόλεως, πρωταίτιον ὀχλαγωγίας ἐν Λευκωσίᾳ κατὰ τὸν παρελθόντα Inhet κατὰ τοῦ Ἐτεν Πασᾶ. Ὁ Χατζή Ὅσμὰν ἐφένδης καὶ πέντε ἄλλοι φανατικοὶ, ὀλιγώτερον ἐκτεθέντες, ἀπεστάλησαν εἰς Λεμεσόν
Doazan

Ἐν Λάρνακι 4 Μαΐου 1854

General Baragay d' Hilliers, vice president du Senat
ambassadeur Cple.

Οἱ ἐν Κύπρῳ ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες διετάχθησαν νὰ ἐγκαταλείπωσι τὴν Κύπρον ἐντὸς δεκαπενθημέρου. Ἡ προθεσμία αὕτη ἐκπνέει σήμερον. Δὲν ὑπολείπεται παρὰ νὰ γίνουν ραγιάδες ἢ νὰ περιμένουν κλεισμένοι εἰς τὸ φρούριον μέχρις ὅτου τοὺς δοθῇ εὐκαιρία νὰ διαπραγματευθῶν. Τὸ πλεῖστον τῶν ἑλλήνων εἶναι ἰθαγενεῖς. Ταξειδοὶ ὀλιγόμηνον εἰς τὴν Σύρον ἢ τὰς Ἀθήνας, τοὺς ἐπρομήθευσε διαδοχικῶς τῶν ἑλληνικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐπέστρεψαν νὰ ζήσωσιν ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς νέας των ἐθνικότητος. Ἡ ἀνευκτότης τῆς κυβερνήσεως τῆς Νήσου τοὺς ἐπέτρεψε νὰ χαιρῶσι προνομίῶν παρεχομένων εἰς ἄλλοδαπούς, χωρὶς ποτὲ νὰ γίνηται σκέψις διαμρισηθείσεως τοῦ τρόπου τῆς πολιτογραφησεως των. Τὰ πράγματα ὁμως ἤλλαξαν. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἦτο πρὶν ἐρευγέτημα σήμερον εἶναι ἐνόχλησις. Ἐν τούτοις, οἱ ραγιάδες αὐτοὶ ἀποθάντες Ἕλληνες, δὲν θέλουσι νὰ ὑπαισέλθωσιν εἰς τὴν προτέραν των κατάστασιν. Τρέχουσιν εἰς ἕλα τὰ προξενεῖα ἐκλιπαροῦντες νῆαν προστασίαν, καὶ οἱ πλούσιοι ἔμποροι θὰ ἠδύχαριστοῦντο νὰ θεωρηθῶσιν δοῦλοι τοῦ ταπεινοτέρου πρίκτορος. Σχεδὸν ὅλοι ἤλθον ἀπευθυγόμενοι εἰς ἐμὲ, ἀλλὰ, δυνάμει τῶν ὁδη-

γιῶν ποῦ μοῦ ἀπηρῶνυατε, ἤρνηθην τελείως νὰ ἐπέμβω ἐπισήμως. Ἐδῆλωσα μόνον εἰς τοὺς ραγιάδες-Ἕλληνας, ὅτι ἂν ἐπιανήρχοντο εἰς τὴν νόμιμον ὑπηκοότητά των, θὰ ἐδικαιούοντο τῶν προνομίων ποῦ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία ἐπέτυχον διὰ τοὺς ὑπηκόους τῆς Ὑψηλῆς Πύλης. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἡ βελτίωσις τῆς θέσεως των ποῦ τοὺς ὑπομειδιά. Θέλουσι θέρυβον, ταραχάς, ἐπαγάστειν. Φαίνεται ὅτι τὸ κακοπαῖον πνεῦμα τῶν ἐπαναστατῶν τῆς Ἡπείρου ἐπέπνευσεν ἐπὶ τῶν συμπατριωτῶν των τῆς Κύπρου. Ὁ πληθυσμὸς μας ἤρμει, ἐν τούτοις τὸ σάρακι τοῦ φανατισμοῦ ταράσσει τοὺς τούρκους καὶ Ἕλληνας. Οἱ πρῶτοι εἶναι δυσηρεστήμενοι διότι οἱ οὐλεμάδες τους διαλαλοῦσι φανερὰ πῶς αἱ γενόμεναι εἰς τοὺς χριστιανοὺς παραχωρήσεις εἶναι τὸ τέλος τοῦ ἰσλαμισμού. Ὁ ὄχλος θλίβεται ἀπὸ τὸν κακὸν αὐτὸν οἰωνόν. Οἱ μᾶλλον μορφωμένοι πληγρόνται εἰς τὸν ἐγώισμὸν τους. Διότι κατ' αὐτοὺς οἱ ἠττημένοι ἐξωμοιώθησαν πρὸς τοὺς νικητάς. Ἐν τούτοις κατ' ἐπιφάνειαν ὅλα εἶναι εὐνοϊκά διὰ τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν Ἀγγλίαν, καίτοι ὁ ἐνθουσιασμὸς, ποῦ ἐνεψύχου τοὺς μουσουλμάνους πρὸ τῆς εἰδήσεως τῶν εἰς τοὺς χριστιανοὺς παραχωρηθέντων προνομίων, ἐξητμήσθη. Ἡλιζον μὲ τὴν πρώτην νίκην τῶν συμμάχων νὰ δυνηθῶν νὰ ἐκδικηθῶν διὰ τὴν ἀλαζονείαν τῶν χριστιανῶν, καὶ ἡ ἱκανοποίησις αὐτὴ τοὺς κατέθειλγεν. Οἱ πλούσιοι καὶ ἰσχυροὶ ἐκ τῶν ἑλλήνων δὲν εἶναι οὐτ' αὐτοὶ εὐχαριστήμενοι. Αἱ συνθήκαι δουλείας, ὑπ' ἧς εὐρίσκονται, δὲν εἶναι δι' αὐτοὺς ἐνόχλησις. Ἐχουσι τὰ μέσα νὰ κυριαρχήσωσι τῶν ὀμοθρήσκων των καὶ νὰ τοὺς ὑποτάξωσιν. Ὁ κλῆρος ἰδίᾳ διαπνέεται ἀπὸ τὰ αἰσθηματα αὐτά. Οἱ ἐπίσκοποι καὶ ὁ κλῆρος θὰ ἠδύχοντο ἐπιτυχίαν εἰς τὰς διαπραγματεύσεις τῆς Ρωσσίας, διότι τότε ὑπὸ τὴν ἰσχυρὰν αὐτῆν προστασίαν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐκμεταλευθῶσιν ἐλευθερώτερον τὸ ποίμνιόν των. Ἀλλ' ὁ λαὸς χειραφετηθεὶς γίνεται δυσκολομεταχειρίστος, καὶ ὁ φόβος καταδιώξεων δὲν θὰ εἶναι πλέον μέσον χρηματισμοῦ, τὸν ὅποιον ἢ πίστις δὲν δύναται πλέον νὰ τοὺς ἐξασφαλίσῃ. Ὁ ὄχλος λοιπὸν μόνος θὰ ἀπολαύσῃ τὰ πλεονεκτήματα τὰ παραχωρηθέντα ἀπὸ τὴν φιλελευθέραν κυβέρνησιν τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, καὶ ἐπειδὴ ὁ ὄχλος εἶναι φανατικὸς καὶ ἐξυπνος, δὲν βλέπει, πλὴν τοῦ χρηματικῆς ζητήματος, παρὰ διὰ μέσον τοῦ κλήρου καὶ τῶν προκρίτων. Ἐλπίζω ἐν τούτοις ὅτι τοῦ ἐγώισμοῦ τὸ αἶσθημα θὰ ἐκλείψῃ, καὶ οἱ Ἕλληνες θὰ ἐννοήσωσιν ὅτι ἡ ἐπέμβασις τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἀγγλίας ἐν Τουρκίᾳ εἶναι δημιουργὸς νέας ἐποχῆς διὰ τοὺς χριστιανοὺς.

Ἡ γνώμη τῶν κατοίκων τῆς Νήσου μας εἶναι ὅποια ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἐκθέσω. Διὰ τοῦτο ἐνόμισα ἐπιβαλλόμενον νὰ ἀνέλθω εἰς Λευκοσίαν διὰ νὰ ἐξαλείψω τὰς ἐσφαλμένας αὐτὰς δοξασίας τὸσον μεταξύ τῶν τούρκων ὅσον καὶ μεταξύ τῶν χριστιανῶν. Μόλις ἐφθασα ὁ πασᾶς μὲ ἐπεσκέφθη πρὶν νὰ μὲ δεχθῆ. Τοῦτο οὐδέποτε ἄλλοτε ἐγένετο εἰς τὴν Κύπρον. Ὁ Ἕλληνας ἀρχιεπίσκοπος καὶ αὐτὸς ἦλθε χωρὶς ἀργοπορίαν, κατόπιν ὄλοι οἱ τούρκοι προὔχοντες, Ἕλληνες, ἀρμένιοι. Μὲ ἄλλους λόγους ἐπὶ τῆς σαράς ἡμέρας, τὰς ὁποίας διήλθον ἐν Λευκοσίᾳ, ἡ οἰκία μου ἦτο κατὰ μέτρον κόσμου, καὶ ἐγεγόνην τὸ ἀντικείμενον φιλοφρονήσεων ἀδελφῶν. Προσεπάθησα νὰ καθησυχάσω τὰ πνεύματα καὶ φέρω εἰς τὴν εὐθείαν, καὶ ἐὰν δὲν ἐπέτυχον νὰ τοὺς πείσω τελείως, νομίζω ὅτι τοὺς ἔδωσα τὰς ἀναγκαίας ἐξηγήσεις διὰ νὰ ἀντιληφθῶσιν τὴν ἀληθῆ θέσιν τῶν πραγμάτων καὶ τὰς φιλελευθέρας διαθέσεις τοῦ Σουλτάνου καὶ τῶν συμμάχων Δυνάμεων. Δὲν ὀφείλω νὰ σᾶς ἀφήσω ἀγνοοῦντα, κ. πρεσβευτᾶ, ὅτι ἐκανόνισα χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν κάθε ἐκκρεμὴς ζήτημα μεταξύ τοῦ προξενείου τούτου καὶ τῆς ἐν Λευκοσίᾳ κυβερνήσεως. Ὁ πασᾶς ἐδείχθη ἐπιτήδειος εἰς τὰς ὑποθέσεις ὅσον καὶ εἰς τὰ ζήτηματα ἐθιμοτυπίας. Μὲ παρεκάλεσε συγχρόνως νὰ σᾶς συστήσω τὴν διαμαρτυρίαν, ἣν ἀπηύθυνε εἰς τὸν Βεζύρη κατὰ τοῦ προξενικοῦ πράκτορος τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας, (1) τοῦ κ. Ἀντωνίου Βονιτσιάνου, ἀδελφοῦ τοῦ ὑποπροξένου τῆς Ρωσσίας ἐνταῦθα. Ἡ οἰκία τοῦ ὀρθοδόξου αὐτοῦ Ἕλληνος εἶναι τὸ ἐντευκτήριον ὄλων τῶν ἐξημμένων ἀπαδῶν τῆς ρωσικῆς ἐπιδράσεως. Ἐδῶ ἀναγινώσκονται ὄλοι αἱ παλιοεφημερίδες, αἱ εἰς τὰς Ἀθήνας ἐκτυπούμεναι καὶ εἰσαγόμεναι ἀναμφιβόλως ἐντὸς τοῦ προξενικοῦ φακέλλου. Ἀπ' ἐδῶ ἐξέρχονται αἱ δυσάρεστοι εἰδήσεις. Οἱ συχνάζοντες εἰς τὴν λέσχην αὐτὴν εἶναι ὄλοι προστατευόμενοι, καὶ ὅσοι δὲν εἶχον προστασίαν ἐπέτυχον τὴν προστασίαν τῆς Σουηδίας, ὅπερ ἀνεβίβασεν εἰς ἑπτὰ τοὺς δραγματικούς τοῦ ὑποπροξενίου τούτου. Μὲ τὸν ὀρθόδοξόν του οἶστρον προχωρεῖ μέχρι τοῦ νὰ λέγῃ ὅτι, ἡ Σουηδία καὶ ἡ Νορβηγία ἐξεδηλώθησαν ὑπὲρ τῆς Ρωσσίας, καὶ χιλίους ἄλλους γελοίους θρύλους, οἵτινες προερχόμενοι ἀπὸ δημόσιον ἄνδρα, ἔχουσι δυσάρεστους συνεπείας. Ὁ κ. Ἀντωνίου Βονιτσιάνος εἶναι προξενικὸς πράκτωρ ἀπὸ ἐνὸς ἔτους. Λέγεται ὅτι ἡ ἔδρα αὐτῆ τοῦ ἐστοίχισε 3.000 φράγκα. Πρέπει νὰ ὑπάρχη καὶ κάποιος

1) Ἴδε «Κ. Χ.» Η. 21, καὶ Η. Luke, Cyprus under the Turks p. 201

ἄλλος λόγος, ἐκτὸς τοῦ τῆς ὑπηρεσίας. Διότι πρότερον δὲν ὑφίστατο πρακτορεῖον τοῦ ἔθνους τούτου ἐν Κύπρῳ, καὶ ἀπὸ τότε οὐδεὶς σουηδὸς ἢ νορβηγὸς ἦλθε νὰ ἀποκατασταθῆ. Νομίζω ὅτι μόνον ἓνα πλοῖον τῆς ἐθνότητος αὐτῆς, ἐντὸς 50 ἐτῶν, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα μας. Ὁ κ. Ἀντωνίου Βονιτσιάνος δὲν εἶχεν ἄλλον λόγον ζητῶν νὰ γίνῃ πράκτωρ παρὰ νὰ ἀποφύγῃ τὴν φυσικὴν του δικαιοδοσίαν, καὶ νὰ καταχρασθῆ τῆς ἀουλίας του. Γράφων εἰς ὑμᾶς περὶ τούτου, κ. πρεσβευτᾶ, νομίζω ὅτι κάμνω χρήσιμον διάδημα διὰ τὴν εἰρήνην τοῦ τόπου καὶ ἐλπίζω ὅτι, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐνδιαφερόμενοι, θὰ ὑποστηρίξητε τὴν ἐκθεσιν τὴν ὁποίαν ὁ πασᾶς τῆς Κύπρου ἀπηύθυνεν εἰς τὴν κυβέρνησιν του.

Doazan

Λευκοσίᾳ 18 Αὐγούστου 1860.

Τὴν 25 παρελθόντος Μαΐου, ἡμέραν Τετάρτην, πολεμικὸν ἀτμόπλοιον, ἑλληνικόν, ἐρχόμενον ἐκ Βηρυτοῦ καὶ κατευθυνόμενον εἰς Ἀθήνας, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Σκάλας καὶ ἀνεχώρησε τὸ Σάββατον. Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὁ μουδῖρης, μαθὼν ὅτι τὸ ἀτμόπλοιον ἐδέχθη χωρὶς τεσκερὲν ἐν τάξει τρία ὑποκείμενα ἑλληνικῆς ἰθαγενείας διὰ νὰ τοὺς φυγαδεύσῃ, σᾶς ἐπληροφόρησε περὶ τούτου. Τὴν αὐτὴν ἡμέραν, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τοῦ ἀτμοπλοίου, ἀνθρωπὸς τις ἀπὸ τὰ Λειβάδια ἐπαρουσιάσθη ἐνώπιόν σας ζητῶν νὰ ἐμιλήσῃ πρὸς τὸν κυβερνήτην. Ὑμεῖς ἀπεπέμφσατε αὐτὸν καὶ τὸν ἠμποδίσατε νὰ ἴδῃ τὸν πλοίαρχον, εἰς τὸν ὁποῖον παρηγγεῖλατε νὰ μὴ δεχθῆ εἰς τὸ πλοῖον του τοιαῦτα ὑποκείμενα, καὶ πρὸς τοῦτο τοῦ ἐκάμετε ζωηρὰς παρατηρήσεις. Ἄλλ' ὁ ἀξιωματικὸς αὐτὸς, καταφρονῶν τὰς διαταγὰς σας καὶ μὴ εὐλαβούμενος τὰς συνθήκας καὶ τὰς ὑπαρχούσας συμβάσεις, τοὺς ἐφυγάδευσεν ἀπὸ τὸν τόπον τους. Τοιαύτη ἀναφορά μᾶς ἐγένετο ἀπὸ τὸν μουδῖρη Λάρνικος. Ὁρεῖλομεν νὰ σᾶς ἐκφράσωμεν τὰς εὐχαριστίας μας καὶ νὰ σᾶς συγχαρῶμεν διὰ τὸν ζῆλον καὶ τὰ εὐλικρινῆ αἰσθήματα φιλίας τὰ ὁποῖα ἐπεδείξατε. Ἡ διαγωγή τοῦ πλοίαρχου εἶναι ἀναξία ἐκ μέρους ἀξιωματικοῦ τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, διότι πλοίαρχοι τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ ἢ ἐταιρειῶν πού σέβοντ' αὐτοὺς δὲν θὰ ἐφέροντο οὕτω. Ἐδώσαμεν διαταγὰς ὅπως εἰς τὸ μέλλον ἐξασκεῖται πλήρως ἐπίβλεψις ἀπὸ τὸν μουδῖρη τῆς Λάρνικος καὶ σᾶς παρακαλοῦμεν, ἐπαναδιαβεβαιῶντες

υμᾶς τὴν πλήρη μας ἀφοσίωσιν, νὰ μᾶς γνωρίσητε τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου καὶ τοῦ πλοιάρχου, ὅστις διευθύνει αὐτό.

Mohamet Hairoullah, κυβερνήτης.

Ἐν Λεμεσῷ τὴν 25 Αὐγούστου 1876.

Κον Dubreuil, ἐν Λάρνακι

Τὸ ἀτιμῆρες ἀγγελιοφόρον «Torch» τοῦ ἀγγλικοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἠγκυροβόλησε ἐνταῦθα τὴν παρελθούσαν Τρίτην καὶ ἀνεχώρησε τὴν νύκτα τῆς αὐτῆς ἡμέρας διὰ Λάρνακα καὶ Φαμαγούσταν. Ὁ κυβερνήτης εἶχεν ἀπαντήσῃ εἰς τὸν καδῆν, ὅστις ἐνόμισεν ὅτι ὤφειλε νὰ τοῦ ἐκφράσῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ὑποστήριξιν, τὴν ὁποίαν ἡ Ἄγγλία δὲν καταπαύει προσφέρουσα εἰς τὴν Τουρκίαν, ὅτι κάθε προστασία ἔχει τὰ ὄριά της, καὶ ὅτι ἂν ἡ Τουρκία δὲν μετεχειρίζετο τελείως ἐπὶ ἴσοις ὅροις τοὺς χριστιανοὺς ὑπηκόους της, ἂν ἐξηκολούθει ἐπιτρέπουσα ἐκβιασμοὺς γυναικῶν χριστιανῶν, τὰς ὑπερβολὰς καὶ τὰς ἀδικίας αἱ ὁποῖαι διαπράττονται ὑπὸ τῶν ὀθωμανῶν, οὗτοι θὰ ἐγκαταληφθῶσιν εἰς τὴν τύχην τῶν ἀπὸ τὴν Μεγάλῃν Βρετανίαν. Οἱ λόγοι αὐτοὶ ἐγένοντο πολὺ σωτήριοι ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις, διότι ἰσχυρὰν αἰσθησὶν ἕκαμαν εἰς τὰς ἀρχὰς τὰς τοπικὰς, αἵτινες ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης φέρονται καλύτερα πρὸς τοὺς χριστιανούς.

Γ. Ἀκάμας

Mr Benedette, 1e secretaire d' ambassade, chargé d' affaires à Cple.

Ἐν Λάρνακι τὴν 25 Μαρτίου 1853.

Ἡ αἰγυπτιακὴ κορβέτα Pervas Bahry, 220 ἵππων, διευθυνομένη ἀπὸ τὸν lieutenant de vaisseau Saleh, ὀπλισμένη μὲ 4 κανόνια καὶ 108 ἀνθρώπους πληρώματος, ἀναχωρήσασα ἐξ Ἀλεξανδρείας τὴν 21 τοῦ μηνὸς τούτου, ἠγκυροβόλησεν εἰς τὸν λιμένα μας, ἀφοῦ προσήγγισεν εἰς Βηρυτὸν χωρὶς νὰ ἐλευθεροκοινωνήσῃ. Ὁδήγησεν εἰς Κύπρον τὸν αἰγύπτιον κολονέλλον Turk ali bey, τὸν ὁποῖον ἔχαιρέτησε μὲ 11 κανονιοβολισμοὺς κατὰ τὴν ἀποβίβασίν του. Διὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ αὐτοῦ τούτου ἐγένοντο χίλια ὑπόθεσις. Φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἦλθε νὰ ἀγοράσῃ ἄλογα καὶ μουλάρια διὰ τὸν στρατὸν τοῦ Abbas πασᾶ.

(Ambassade—Marine No 2)

Doazan

Ἐν Λάρνακι τὴν 1 Μαΐου 1853.

Κον Benedette 1e secretaire d' ambassade, chargé d' affaires à Cple.

Τὸ ὀθωμανικὸν πολεμικὸν δρῆκιον Aktar, 14 κανόνια μὲ 116 ναύτας πλήρωμα, διοικούμενον ἀπὸ τὸν Hassan, lieutenant de fregate, κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα μας τὴν 27 παρελθόντος Ἀπριλίου προερχομένη ἐξ Ἀλεξανδρέτιος καὶ Βηρυτοῦ. Τῆς ἐπετραπῆ νὰ ἐλευθεροκοινωνήσῃ σήμερον, καὶ προτίθεται ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν νὰ κάμῃ πανιὰ διὰ τὴν Πάφον, ὅπου θὰ φορτώσῃ τὰ φορτηγὰ μουλάρια ποῦ ἠγόρασεν ὁ Turk ali bey, καὶ θὰ κατευθυνθῇ κατόπιν εἰς Ἀλεξανδρέτιον δι' ἐκφόρτωσιν. Προχθὲς τὴν πρωίαν ἐθεάτο εἰς τὸν ὀρίζοντα πέραν τοῦ λιμένος μας μία ὀθωμανικὴ φρεγάτα, ἡ ὁποία ἔκκινε βόλτες, χωρὶς νὰ ἀπομακρυνεῖται, μέχρι τῆς νυκτός. Ἀντήλλαξε σήματα μὲ τὸ Aktar καὶ ἀπεμακρύνθη εἰς τὰς 6 ὥρας. Κατὰ τὰς πληροφορίας ποῦ ἔλαβα ἡ φρεγάτα αὐτὴ ἦτο ἡ Χαϊριέ, 50 κανονίων, μὲ 480 πλήρωμα, ὀδηγούμενη ἀπὸ τὸν Hassan bey, capitain de vaisseau. Τὸ πλοῖον τοῦτο ἤρχετο ἀπὸ τὴν Βηρυτὸν, ὅπου παρέλαβε ἐξ προυχόντας Δρούσσους, ἀρχηγούς τῆς τελευταίας ἐπαναστάσεως, διὰ νὰ τοὺς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν Ρόδον καὶ ἴσως εἰς Κπολιν, ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη εὐκαιρία διὰ τὸν λιμένα τοῦτον.

Ἡ παρουσία τοῦ δρῆκιου Aktar εἰς τὸν λιμένα τοῦτον προὔξενσε ζῶηράν αἰσθησὶν εἰς τὸν ἑλληνικὸν πληθυσμὸν. Ὁ φόβος κατέλαβε τὴν ὑπαιθρον. Ἡ φρεγάτα Χαϊριέ, ποῦ ἐβολτέζαρε εἰς τὰ παράλια μας, ἐπηύξησε τοὺς φόβους των. Ἐπίστευσαν ὅτι τὸ πλοῖον τοῦτο θὰ ἔμενεν εἰς ἀπόστασιν διὰ νὰ ἀποβιβάσῃ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι ναύτας.

Doazan

Ἐν Λάρνακι τὴν 16 Σεπτεμβρίου 1853

Ὁ πρόξενος τῆς Ὀλλανδίας μοῦ ἀνεκοίνωσε διακοίνωσιν τῆς πρεσβείας, ἡ ὁποία τοῦ ἀναγγέλλει ὅτι κατὰ πάσαν πιθανότητα ὀλλανδικὴ μοῖρα θὰ κατευθυνθῇ εἰς Κύπρον.

(: ἀπόσπασμα ἐπιστολῆς).

Doazan

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

1ου) Παλαιοί ναοί και παραδόσεις.

α) Ἡ Τρασειά.

Ἡ τοποθεσία Τρασειά (1) ὡς νὰ θέλη νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐπωνυμίαν τῆς εἶναι σήμερον μία τραχεῖα ἐκτασις γῆς ἐνὸς ἢ καὶ περισσότερον τετραγωνικοῦ ἀγγλικοῦ μιλίου, κειμένη πρὸς τὰ νότια τῆς Ἀγκας καὶ εἰς ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν 2—2,1)2 χιλιόμετρων. Λέγομεν σήμερον διότι ἀρχαιότερον, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς λατινοκρατίας, ἡ Τρασειά δὲν ἦτο τοποθεσία ἀλλὰ συνοικισμὸς, χωρίον ὅπως δῆποτε ἀξιόλογον φέρον τὸ αὐτὸ ὄνομα, Τρασειά, καίτοι εἰς κάποιον παλαιὸν χάρτην, ἀχρονολόγητον ὅμως, σημειοῦται ὡς Trachiala. Τὸ χωρίον τοῦτο ἐνδέχεται νὰ ὑπῆρξεν ἄλλοτε σημαῖνον, ὡς δύναται τις νὰ ὑποθέσῃ ἀπὸ τὴν σωζομένην ἀκόλουθον παράδοσιν. Εἰς τὰ νότια τῆς ἐκκλησίας τῆς Παναγίας τῆς Τρασειᾶς, πού τῶνεται εἰς τὴν τοποθεσίαν αὐτήν, ὑπάρχει ἓνα λιθόστρωτον εἰς μέγεθος ἐνὸς ἀλωνιοῦ. Εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἡ παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἐλιθοβολήθη ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος ὁ Ἀλαμᾶνος, ὁ πολιούχος ἅγιος τῆς Ὁρμίδειας, κατὰ διαταγὴν τοῦ Ρωμαίου Διοικητοῦ τῆς Τρασειᾶς (2), τὸ διοικητή-

1) Εἰς τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ ἔτους τούτου (σελ. 3) τῶν «Κ. Χ.» ἐγράφομεν ὅτι καλὸν θὰ ἦτο νὰ ἐνδιεφέρετο κανεὶς διὰ τὰ ἄλλοτε ὑπάρξαντα ἐν Κύπρῳ χωρία καὶ νὰ ἐνησχολεῖτο μὲ τὴν ἔρευναν περὶ τῶν αἰτίων, τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου τῆς καταστροφῆς ἐνὸς ἐκάστου τούτων. Κατ' ἀγαθὴν τύχην ἐλαμβάνομεν πρό τινων ἡμερῶν σημείωμα σχετικόν μὲ τὸ χωρίον καὶ τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῆς Τρασειᾶς («Κ. Χ.» ΙΓ'. σ. 50 ὑποσ. 138) ὡς καὶ γραμμὰς τινὰς περὶ τοῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Τερασιώτη καὶ τοῦ Ἀγιοσπήλιου, τὸ ὁποῖον καὶ δημοσιεύομεν. Τὸ σημείωμα ἀπεστάλη μὲ τὴν παράκλησιν, πρὸς ἣν καὶ συμμορφούμεθα, νὰ δημοσιευθῇ ἀνωδύμως.

2) Ὁ Κωνσταντῖνος καὶ τρεῖς σύντροφοί του ἐλθόντες εἰς τόπον καλούμενον Τραχεῖα ἐκήρυττον τὸν Χριστὸν ὡς θεὸν ἀληθινόν. Ὁ Ἡγεμὼν Σαβῖνος διέταξε διάφορα κατ' αὐτῶν βασανιστήρια καὶ εἰς τὸ τέλος καὶ τὴν ἀποκεφάλισιν αὐτῶν. Εὐλαβεῖς χριστιανοὶ ἀπαγαγόντες ἔθαψαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς Ὁρμίδειαν. Βλέπε Hacquett—Παπαϊωάννου Ἰστ. Ὁρθ. Ἐκκλ. Κ. σελ. 286β.

ριον τοῦ ὁποίου δείκνυται, κατὰ τὴν παράδοσιν, εἰς τὰ ΒΔ τῆς Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν ἐρείπιων ὅπου ἔνα λάξιωμα. Ἡ ὑπαρξίς διοικητοῦ εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς σπουδαιότητος τοῦ συνοικισμοῦ τῆς Τρασειᾶς.

Ἡ καταστροφή τῆς Τρασειᾶς, ἡ ὁποία τὸ ἐνωρίτερον θὰ ἐπῆλθε διαρκούντος τοῦ 1στ' αἰῶνος, ἐφόσον τὸ χωρίον περιλαμβάνεται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπὶ Ἐνετοκρατίας χωρίων τῆς Κύπρου, ὑπάρχουσι τρεῖς παραδόσεις:

1) Κατεστράφηκεν ἀπὸ σεισμὸν, πρᾶγμα πιθανόν, ἀφοῦ ἀναφέρονται καὶ ἄλλαι παρόμοιαι περιπτώσεις ἐν Κύπρῳ ἐπισυμβᾶσαι.

2) Κατεστράφηκεν ἀπὸ Σαρακηνούς κουρσάρους, πρᾶγμα ὀχι ἀπίθανον, ἐφόσον πολλὰ χωρία ἐρημώθησαν καθ' ὅμοιον τρόπον καὶ

3) Ἐγκατελείφθη ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς κατὰ διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ τοῦ Ε', ὁ ὁποῖος μὴ δυνάμενος νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν νῆσον ἐναντίον τῶν Ἀράβικῶν ἐπιδρομῶν διέταξε τὴν μετοίκησιν των εἰς τὴν Κύζικον τῆς Προποντίδος, ὅπου ἀνηγέρθη ἡ Νέα Ἰουστινιανή. Μετὰ τινὰ χρόνον οἱ Κύπριοι ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των, ἀλλ' οἱ Τρασειῶτες δὲν ἐδοκίμασαν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὰς ἐστίας των, διότι ὡς ἀναφέρει ἡ παράδοσις, ἐπνίγησαν συνεπεῖα τρικυμίας ἡ ὁποία κατέλαθε τὰ Βυζαντινὰ καράβια πού μετέφερον αὐτοὺς μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν πάτριον γῆν.

Ναοί

Ἡ Παναγία τῆς Τρασειᾶς.

Εἰς τὸ μέσον περίπου τῆς τοποθεσίας τῆς Τρασειᾶς ὑφύσται ναὸς, τιμῶμενος ἐπ' ὄνοματι τῆς Παναγίας τῆς Τρασειᾶς, βυζαντινοῦ ρυθμοῦ πού συνεπληρώθη εἰς νεωτέρους χρόνους. Ἐπὶ τοῦ βορείου τοίχου καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ εἶναι ἓνα κούφωμα πλαισιωμένον μὲ μίαν καμάραν. Εἰς τὸ μέσον τοῦ κουφώματος εἶναι ζωγραφισμένη ὑπὸ ἐπιτηδείου χρωστήρος ἐπάνω σὲ μουσαμμά γυψωμένον καὶ κολλημένον εἰς τὸν τοῖχον εἰς μέγα σχῆμα, εἰς φυσικὸν σχεδὸν μέγεθος, ἡ Παναγία τῆς Τρασειᾶς. Δὲν διακρίνεται ἐπ' αὐτῆς χρονολογία, τὸ ὄνομα τοῦ ζωγράφου ἢ τι ἄλλο. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, πλησίον τοῦ κουφώματος, ὑπάρχουσιν ἐπὶ τοῦ τοίχου ἀγιογραφίαι περιστάνουσαι διαφόρους ἁγίους, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ Δαυῖδ καὶ ὁ Σολομὼν. Εἰς τὴν κόγχην τοῦ ἱεροῦ ὑπάρχει πολὺ καλὴ εἰκὼν τῆς Παναγίας, ὀφειλομένη εἰς δυνατὸν

τεχνίτην, εἰς τὸ μέσον δὲ τῆς ἐκκλησίας ὑπάρχει ἐπὶ ξύλου ἑτέρα εἰκὼν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγινώσκεται ἡ ἐπιγραφή: «Παναγία τῆς Τραχειάδος» καὶ χρονολογία: αων (1850). Τὸ ξύλον ἔχει φθορᾷ, καὶ ἀπειλεῖται περαιτέρω φθορᾷ. Εὐτυχῶς ἡ εἰκὼν δὲν εἶναι καλῆς τέχνης. Ἐπίσης δὲν εἶναι ἀξίαι λόγου τινὸς καὶ αἱ εἰκό- νες τοῦ εἰκονοστασίου.

β) Ἄϊς Γιώρκις ὁ Τερατῶνιότης.

Λέγεται Τερατῶνιότης διότι ἡ πέριξ τοῦ ναοῦ ἔκτασις εἶναι φυτευμένη με τερατῶνιές. Εἶναι ἐξωκλήσι τοῦ Αὐγόρου καὶ κεῖ- ται εἰς ἀπόστασιν ἐνάμισυ ἀγγλικῆς μιλίας ΝΑ'. μεταξὺ Ἀχ- νας καὶ Αὐγόρου. Εἶναι γνησίου Βυζαντινοῦ ρυθμοῦ ναὸς εἰς σχῆμα σταυροῦ με κ ο υ π π ἐ ν ἀπὸ πᾶν ἀντιθέτως πρὸς τὴν Τραξιάν, ἡ ὁποία ἔχει σ ὠ ρ ὶ ν μόνον, δηλαδὴ θόλον. Εἶναι ὁμοῦ μικρότερος ἐκείνου τῆς Τραξιᾶς. Τὸ μόνον εἰς αὐτὸν ἀξιοσημεί- ωτον εἶναι τὸ ἱερὸν, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν τοῖχον του γύρω-γύρω φέρει ζωγραφισμένους, σχεδὸν εἰς φυσικὸν μέγεθος, τοὺς δώδεκα ἀποστόλους, πολὺ καλῆς τέχνης.

Τὸν ναὸν λειτουργοῦσιν οἱ Αὐγορίτες εἰς τὰς 3 Νοεμβρίου καὶ 23 Ἀπριλίου.

γ) Ὁ Ἁγίοςπηλιος.

Εὑρίσκεται εἰς ἀπόστασιν πενήκοντα περίπου βημάτων πρὸς Δ'. τοῦ Παρθεναγωγείου Ἀχνας. Εἶναι ἓνα κοινότατον σπήλαι- ον, εἰς τὸ ὁποῖον κάπου κάπου κανένα κεράκι ἀνάπτεται ἀπὸ κάποιαν εὐσεβῆ γρηοῦλαν, καὶ ὅπου με προσφορὰς ἀπὸ κανένα κρεμμύδι κυλᾶνε αἱ στοργικῆς μητέρες τὰ ἄρρωστα μικρά τους, ὅταν τὰ βασανίσῃ χρόνον τινὰ ἢ κ α ρ τ ἄ ν α, ὁ ἑλώδης πυρετός.

Διατὶ τὸ κοινὸν αὐτὸ σπήλαιον εἶναι ἐν ὑπολήψει καὶ λέγεται ἁ γ ἰ ὅ σ π ῆ λ ι ο ς μᾶς διδάσκει ἢ παράδοσις.

«Ἐξεκίνησαν κάποτε ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τοὺς τρεῖς ἅγιοι, ὁ ἅγιος Κωνσταντῖνος τῆς Ὁρμιδίας, ὁ ἅγιος Κενθέας τῆς Ἀχερί- τους καὶ ὁ αἰς Μάμας τοῦ Περγάμου διὰ νὰ συναντηθῶσι, σὰν συμπατριῶται ποῦ ἦσαν—καὶ οἱ τρεῖς καταλέγονται εἰς τοὺς Ἀ- λαμάνους—καὶ νὰ ὁμιλήσωσιν ὀλίγον. Συνητήθησαν λοιπὸν ἐκεῖ εἰς τὸν ἁ γ ἰ ὅ σ π ῆ λ ι ο ν ὁ ὁποῖος, ὡς γεγονὸς, ἀπέχει ἐξ ἴσου καὶ ἀπὸ τὰ τρία ὡς ἄνω χωρία. Ἐπειδὴ ἕμως ἦτο ζέστη ἐπρο-

τίμησαν νὰ καθήρωσιν ἐκεῖ εἰς τὴν σκιάν τοῦ ἁγίουπηλιου. Ἄ- φου ἐξεκουράσθησαν, ἐσηκώθησαν καὶ ἐτραβήξεν ὁ καθένας τὴν ἄγουσαν εἰς τὸ χωρίον του».

Αὕτη εἶναι, κατὰ παράδοσιν, ἡ μικρὰ ἱστορία τοῦ Ἁγίουπη- λίου, ὁ ὁποῖος σήμερον ἡμέραν πρὸς ἡμέραν ἐκίπτει ἀπὸ τὴν ἀγίωσύνην του, ὡς φοβούμεθα, διότι τελευταίως ἐθεάθη ἐκεῖ μέσα νὰ κορνιάζουσιν ὄρνιθες, κουνέλια καὶ ἓνα εὐτραφέστατον γου- ρουνόπουλον. Ἄλλοτε, εἰς παλαιότερους χρόνους, ὅπως ἀναφέ- ρεται ὑπὸ πολλῶν γερόντων, εἶχον εἰς μεγάλην ὑπόληψιν τὸν Ἀ- γίοςπηλιον, εἰς τὸν ὅποιον μάλιστα ἤναπτον τακτικά καὶ μίαν κανδήλα.

2ον) Μονὴ Κύκκου

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Μονὴ Κύκκου κατέχει τὴν πρῶ- τὴν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐν Κύπρῳ Μονῶν εἰς τὴν ἐκτίμησιν τῶν χριστιανῶν, πρὸ παντὸς δὲ ὅτι ἡ ἱστορία αὐτῆς, συνυφανθεῖσα μάλιστα πολλάκις μετὰ τὴν τοιαύτην τῆς Νήσου, ἐκδιδομένη θὰ ἦτο πολὺ ἐνδιαφέρουσα. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἕνεκα πυρκαϊῶν, ὑπὸ τῶν ὀ- ποίων οὐχὶ ἀπαξ κατεκῆτε τελείως, ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλας ἀφορ- μὰς συνεχῶς καὶ ἐξετυπώθη ἡ ἱστορία τῆς Μονῆς, πρὸ παντὸς συμφώνως πρὸς τὴν παράδοσιν, σωζομένην ὑπὸ τῶν γερωντέρων μοναχῶν, τῶν πρὸ δύο περίπου αἰώνων. Ἡ ἱστορία ἕμως αὕτη τῆς Μονῆς εἰς διαφόρους ἐκδόσεις δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς συγχρό- νους ἀπαιτήσεις καὶ εἶναι πράγματι λυπηρὸν ὅτι μέχρι σήμερον νεωτέρα τοιαύτη ἀξία λόγου δὲν εἶδε τὸ φῶς.

Καθόσον γνωρίζομεν σώζονται εἰς τὴν Μονὴν διάφορα χειρό- γραφα, τῶν ὁποίων ἡ μελέτη ἐλπίζεται νὰ διαφωτίσῃ πληρέστε- ρον τὴν ἱστορίαν τῆς, δὲν εἶναι δὲ ἀπίθανον περαιτέρω ἔρευνα νὰ ἀποδώσῃ εὐχαρίστους ἐκπλήξεις. Ἐκτὸς τῶν χειρογράφων σώζονται καὶ διάφορα ἔργα τέχνης. Βυζαντινὰ πρὸ παντὸς, χρυ- σοχόας ἢ ὑφαντικῆς, τῶν ὁποίων ἡ μελέτη νὰ δύναται νὰ πλου- τίσῃ τὴν ἱστορίαν. Εἶναι λυπηρὸν, διὰ πολλοὺς λόγους, ὅτι ἐνῶ ἄλλαι Μοναὶ ἔχουσιν ἤδη τὴν ἱστορίαν των, ἐτοίμην δὲ, ὡς νο- μίζομεν καὶ ἡ τῆς Προοδιτίσεως Μονῆ, ἀνέκδοτον ὁμοῦς ἐλλεῖπει τῆς ἀπαιτουμένης πρὸς ἐκδοσὶν δαπάνης: μόνη δ' ἡ Μονὴ Κύ- κκου, ἢ ὑπὲρ τὰς ἄλλας ἐνδιαφέρουσα, δὲν ἔχει ἀκόμη τοιαύτην.

Τοῦτο ἴσως ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν ἀσθένειαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ καθηγητοῦ Σπ. Μενάρδου, ὁ ὁποῖος ἐνδεχόμενον

ήτο να αναλάμβανε τὸ ἔργον, ἐνδιαφερθεὶς καὶ πολλὰ μελετήσας κατὰ τὴν εἰς τὴν Μονὴν ὀλιγοχρόνιον διαμονήν του. Σήμερον ποῦ ὅπως δήποτε αἰθριαὶ ἡμέραι ἐπὶ τὴν Μονὴν ἐπιβάλλεται οἱ ἐν αὐτῇ πατέρες νὰ σκεφθῶσι σοβαρῶς καὶ ἀποφασίσωσι τὴν ἐκδοσὶν τῆς ἱστορίας τῆς Μονῆς, κατόπιν ἀρτίως μελέτης ὄλων τῶν στοιχείων, τὰ ὅποια ἀφθονα ὑφίστανται ἀκόμη εἰς τὴν Μονὴν ἢ καὶ ἀλλαχοῦ διασώζονται.

Ἐπιγραφαὶ

Α'. Ἐκτὸς τοῦ ναοῦ

1) Εἰς τὸ ὑπέρθυρον τῆς λεγομένης Πόρτας τῆς Πάφου.

A Ψ
(1)
Π ΣΤ (1786)

Ὅρας, θεατὰ, τὸν σεπτὸν δόμον τόνδε
Φέριστον, λαμπρὸν, ὠραῖον ἐν τῷ κάλλει
Σπουδῆ, δαπάνῃ τοῦ οἰκτροῦ Μελετίου προῖσταμένου
τῆς ἐνθάδε Μονῆς τε τῆς Θεοτόκου καὶ Παρθένου Μαρίας
Πυρὶ τεφρωθεὶς ὠκοδόμηται αὐθις κάλλει καὶ μήκει
ὑπερτερῶν τοῦ πάλαι, ὅπερ κύριος ὁ υἱὸς αὐτῆς
δώσει μισθὸν τῶν πόνων, καὶ συνδρομητῶν τούτου
ἐπουράνιον δόμον εἰς κατοικίαν

M Λ
T Σ

**

2) Ἐπὶ τοῦ τοίχου, δεξιὰ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸ Συνοδικόν.

IC XP
NI KA

Κάλλος, ὃ εἰσοράεις νῦν τῆσδε Μονῆς ἐπὶ πρῶτον ἤγαγεν ἄνζηλος

1) Μέλισσα ἀπεικονίζεται πρὸς διάκοσμον.

καὶ πόνος ἰδμοσύνης, * * * τοῦ γὰρ ἔτους χιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ καὶ πρώτου χωρὶ πόθεν πῦρ ἐξαφθὲν ἔκαυσε ναὸν περίοικα τε πάντα

σωθέντων πατέρων θεσπεσίῃ χάριτι εἰκόνας
εὐαγέος θεομήτορος ἦν τε

φέροντες ὠκησαν πρῶτον βασιλικὴν διετὲς εἰτα Μονὴν ἁγίαν
ἐνιαυτὸν καὶ μετὰ τοῦτον

πάντα καλῶς αὐθις δείματο ἡγούμενος Παρθένος νῦν δ' ἐπι-
κοδομήσας ὁ ταπεινὸς

Μελέτιος

*
**

3) Ἐπὶ μαρμαρίνης πλακῆς, δεξιὰ τῷ εἰσερχομένῳ εἰς τὸν ναὸν
καὶ ἄνωθεν θέσεως διὰ τὴν ἁγίαν εἰκόνα.

Ἐν χιλιοστῷ ἔτει καὶ ὀκτακοσιοστῷ δεκάτῳ
τρίτῳ ἐν μηνὶ Ἰουλίῳ, ἡμέρα τρίτη καὶ ὀγδόῃ τοῦ παρόν-
τος τρίτη φυλακῆ τῆς νυκτὸς ἀποφράδος συνέβη τρίτον

Ἐμπρησμὸς πάνυ μέγας, ταύτης τῆς Μονῆς
ὑπέρτερος τῶν πάλαι οὐ γὰρ ἄ-

φήκεν ἀβλαβὲς ἀπρηστον τε ἐκτὸς τεμέ-
νους ἱεροῦ καὶ τῶν ἔνδον καὶ τῶν πατέρων θεσπε-
σίῃ προνοίᾳ. Ἐπειτα πάλιν δυνάμει τῆς Παρθένου

ἦκεν εἰς τοῦτο κάλλος ὡς νῦν ὁρᾶται
ἀλλ' ὡ Παρθένε ἰκεσίαις σῶν δούλων, προσφερομένης
σῶ τεμένει προσδέχου, καὶ διδ' εὐσπλάγγως ἐκάστῳ τὸ συμ-
φῆρον, τοὺς προσκυνητὰς σῆς πανσέπτου εἰκόνας ρύου πει-
ρασμῶν παντοίων τε κινδύνων ἐξαιρέτως δὲ τὴν σὴν Μονὴν
Κυρία, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀεὶ σκέπε καὶ φρούρει, δὸς δὲ
σὴν χάριν ἔχοιεν διὰ βίου προῖσταμένῳ, ὑπηκόοις καὶ

πάσιν. Ἀμήν.

**

4) Ἐπὶ μαρμάρου εἰς τὸ ὑπέρθυρον τῆς τοῦ Μεγάλου Ξε-
νῶνος θύρας :

Τὸ οἶκημα τοῦτο, ὅ θεατὰ,
σὺν τοῖς δυοῖ πρὸς εὐώνυμόν σου

ὠκοδόμηται ἐκ βάρων δαπάνῃ Μονῆς τῆσδε
καὶ χορηγία τοῦ ἀρχιμανδρίτου αὐτῆς Ἀγαθαγγέλου

παρασχόντος λίρας Ἀγγλίας τετρακοσίας.

Ἡ ἀνοικοδόμησις ἤρξατο κατὰ Μάϊον τοῦ 1890 καὶ ἀπε-
περατώθη σὺν τῇ περικοσμήσει κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1892

* *

5) Ἐπὶ μαρμάρου ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς μεγάλης
στερνας.

Ἐγένετο αὕτη ἡ φύλαξις τοῦ ὕδατος ἐν τοῖς χρόνοις τοῦ πα-
ροσιωτάτου Καθηγουμένου Κυρίου Σωφρονίου

ἔτος ΧΥ. ΑΨΛΔ. ὀκτωβρίου στ'.

Χριστόδουλος Μοναχὸς

Μαῖστρω.

Β'. Ἐντὸς τοῦ ναοῦ.

1) Ἐπὶ τῆς ἀγίας εἰκόνας.

Τῶν τριῶν ἢ μία σείπτων κ' αὕτη εἰκόνων
τῶν παρ' Ἀποστόλου Λουκᾶ κελεύσει τῆς Παρθένου

ἔττειν ἑπτὰ τῇ τοῦ Κυρίου Ἀναλήψει

ἢ γ' ἔλεοῦσα κέκληται, πηγὴ ἑλέους οὔσα

ἤχθη δ' ὡδ' ἐν τοῖς τοῦ Κομνην. Ἀλεξίου

Κοσμήθη μὲν πάλαι Γρηγορίῳ Ἠγουμένῳ αφοστ

νῦν δὲ κοσμεῖται ὡς δρᾶται Μελετίῳ

τῆς αὐτῆς Μονῆς ἐλαχίστω, καθηγέτη αφ' τε (1795)

Δέξ' ὄν καὶ σὺ τόδ' ὡς λεπτὰ σὸς υἱὸς χήρας

οὐ δόξης τύχοιμι διὰ σοῦ τῆς ἀλήστου.

* *

II) Ἐπὶ εἰκόνας Χριστοῦ, εἰς τὸν δεσποτικὸν θρόνον.

Φιλοκίτρμων, δέσποτα Κύριε, τοῦ ἑλέους οἰκτιρὸν με τὸν
δούλον σου ἀπάτω σὴ ἑλέει τὸν ξένον Μελετίον τῆς Κύκκου
καθηγέτην, ἐγκλημάτων μου λύσιν δούς, εἶτα σὴν βασιλείαν

Διὰ χειρὸς Μιχαὴλ Θεσσαλονικέως Αφξστ (1766)

* *

III) Ἐπὶ τῆς ἐπιχρῶσου εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ ὁ ψαλμὸς τοῦ
Δαυὶδ :

Δεξιὰ Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, δεξιὰ Κυρίου ὕψωσε με, δεξιὰ
Κυρίου ἐποίησε δύναμιν, οὐκ ἀποθανοῦμαι ἀλλὰ ζήσομαι καὶ
διηγῆσομαι τὰ ἔργα Κυρίου. παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος
καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με αὐ'.

IV) Ἐπὶ τῆς δεξιᾶς χειρὸς (τῆς εἰκόνας) τοῦ Χριστοῦ.

α.) Οὐχ ὡς ἕτερον τῇ μορφῇ, ἀλλ' ὡς αὐτὸν ἐνα κύριον ἐν μιᾷ
μορφῇ ὄντα, καθ' ὃν καὶ χαρακτήρ εἰς πεφυκὼς τῆς τοῦ
πατρὸς ὑποστάσεως, καὶ σαρκὸς σώματος εἰς τε ἦν καὶ ἐν
σαρκὶ εἰς ἐστὶ καὶ ἐν εἰκόνι ὁ αὐτὸς εἰς ὑπάρχει.

β.) θαυμαστὸν ἐστὶ καὶ γέμον θυμηδίας ἐν οὐρανοῖς γὰρ
τὸν μόλις χωρούμενον γραφαῖς ἔδειξεν αὐτὸν ἱστορούμενον.

γ.) Οὐκοῦν ἐκεῖ κατὰ ἀναφορὰν αὐτὸν δείκνυσι τὸν
χαρακτήρα αὐτὸν Χριστὸν προσκυνούμεν καὶ οὐ τῇ
ὑλῆν τεχνικῶς ἐσχηματιζομένην ἐν τῇ εἰκόνι

ΑΨϛ (1790)

* *

V) Ἐπὶ τῆς εἰκόνας τῆς καλουμένης Βλαχερνῶν.

Μελετίος τῆσδε Μονῆς Καθηγέτης.

Λύσιν αἰτούμενος δεινῶν ἀμπλακημάτων κόσμῳ κοσμεῖ
τὴν ὑπὲρ κόσμον

ἧς διὰ σοῦ τύχοιε, Πάναγνε Θεοτόκε.

* *

VI) Ἐπὶ εἰκόνας τῶν Ἠλιακῶν, κοινῶς Ἐλικῶν, πρὸς Β'. το-
ποθεσία παρὰ τὴν Μονὴν, ἀφ' ὅθεν ἤχθη ἡ εἰκὼν.

Ἡ τὸν Θεὸν τέξασα ἀνερμηνεύτως

πάρεχε λύσιν ἐπταικότι ἀμέτρως

Μελετίῳ Ξένῳ ὡς μήτηρ Κυρίου

Ἠγουμένῳ πέλοντι τῆς Μονῆς Κύκκου.

* *

VII) Ἐπὶ τοῦ προσκυνηταρίου.

Τιμαλφέστερον τέμενος, ἀστραπήφόρον ἄρμα

λυχνία πολύφωτε, χαῖρε θεοτόκε,

δωδεκάτειχε πόλις καὶ πύλη χρυσήλατε.

* *

VIII) Ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς ἀγίας εἰκόνας.

Ἰψιμέδων κιδιστὸς παμφαῆς λόγος

ἦκεν εἰς κόσμον πρὸς πατρὸς ὕπερ θρόνος

ἐτέθη Μήτηρ ἀγνή, Μαρία κόρη

ἔμφυχος πασῶν ἐκλελεγμένη μόνη

ὡς οὔσα τοῖνον ἀγλαόμορφος θῶκος

καθέδρα χρυσοῦ προφητικὸς τε πόκος

δέξαι προσηγῶς, ὦ θεοτόκε, θρόνον

ὃν χεῖρ ἐκ δρυὸς ἐσκεύασε τεκτόνων

δι' ἑμοῦ οἰκτροῦ δούλου σου Μελετίου
οὐ μνησθείης νῦν κ' ἂν ἐν τῷ τέλει βίου
πέρας δ' εἴληφεν ὀγδοηκοστῷ πέμπτω πρὸς
χιλιοστῷ ἔτει καὶ ἑπτακοσίῳ.

ΙΧ) Ἐπὶ τοῦ συνθρόνου (ἐναντι δεσποτικοῦ). ΑΩΑ'.

Εἰ ὠραίαν, εἰ καλὴν οὖσαν ποῦγραφε πνεῦμα θεῖον θεία βίβλω
τίς κεν ζωγράφων μιμηθεῖ τὸ κάλλος οὐδεὶς περ ὅσον ἀλλὰ τῇ
τέχνῃ ὅσον καὶ δυνάμει ἢ, πάντως γε δεῖ φροντίζειν. Μητρόθεε
δέσποινα δέξαι δεήσεις λιτάς οἰκέτου σου, θύτου Αὐξεντίῳ πρω-
τοσυγγέλλῳ Μονῆς Κύκκου τῆς σεβασμίας καὶ λύτρωσιν δὸς τῶν
αὐτοῦ ἐγκλημάτων, χεῖρ ἦν ζωγράφου Κορνάρου Κρητὸς 1801.
Ὁ ταπεινὸς καὶ ἀμαρτωλὸς Αὐξέντιος γέννημα μὲν ἐστὶ Σίμου
(1) ἐκ τῆς Παφίας, πατὴρ δὲ Γεωργίου καὶ μητὴρ Μαρίας, διὰ
πρεσβειῶν δὲ τῆς Θεοτόκου μνησθείη Κύριος αὐτῶν.

Χρονολογίαί.

1755. Ἐγένετο ἡ πρὸς νότον κειμένη θύρα τῆς ἐκκλησίας.

1767. Ἐκτίσθη ἡ ἀνατολικὴ θύρα τῆς Μονῆς ἢ κοινῶς
κάτω Καμάρα.

1781. Ἐγίνε θαῦμα, ὡς μᾶς δεικνύει ἡ κατωτέρω ἐπιγραφή
γεγραμμένη ἀργυρέοις γράμμασιν ἐπὶ τῆς γλώττης τοῦ ξιφίου:
«Κατὰ τὸ χιλιοστὸν ἑπτακοσιοστὸν ὀγδοηκοστὸν πρῶτον ἔτος
κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην Ὀκτωβρίου μηνὸς, ἡ ἀνάμνησις τοῦ
γενομένου θυμακτοῦ ὑπὸ τῆς ὑπερχίας Θεοτόκου τοῦ Κύκκου.
Πλέοντες κατευθυνόμενοι πρὸς τὸν ἀπόστολον Ἀνδρέα ἀπὸ ταῖς
Ἀλικίαις, πρὸς τὸ μέσον τῆς νυκτὸς κῆτος ἐβάνη μέγα λεγόμενον
ξιφίαις καὶ κτυπῶνται τὸ πλοῖον κατὰ τὴν πλόραν τὸ ἐπλήγησε
καὶ εὐθὺς ἐχύθη μέσα ἡ θάλασσα ὥστε ὁπρῶ σχεδὸν ἐγέμησεν
ὄλον τὸ πλοῖον καὶ ἐκόντευε νὰ ἀρχνισθῇ. Οἱ δὲ εὐρισκόμενοι
βλέποντες τὸ γενόμενον φοβηθέντες καὶ ἀρέντες μεγάλην φωνὴν
μὲ πόθον «Παναχία τοῦ Κύκκου βοήθησον ἡμῖν» καὶ ὦ τοῦ θαύ-
ματος. Διὰ ταῦτα ἀφιερῶθη τὸ παρὸν μέρος τοῦ εἰρημένου ὀ-
ψαρίου εἰς τὴν ἱερὰν ἡμῶν Μονὴν καὶ ἐτέθη ἔμπροσθεν εἰς τὴν
ἀγίαν εἰκόνα διὰ πιστοποίησιν τοῦ εἰρημένου θαύματος».

1795 Ἐγένετο ἡ θύρα τοῦ Νάρθηκος.

1801. Ἐγένοντο αἱ ἀργυραὶ λαμπάδες τῶν μανουαλίων ἐπὶ
τοῦ ἡγουμένου Μελετίου.

1) Χωρίον τῆς Πάφου πλησίον τῆς Φοίτης.

1815. Ἐγένοντο αἱ θύραι τοῦ Συνοδικοῦ ὑπὸ Χ' Στεφάνου.
1821. Ἐπὶ ἡγουμένου Ἰωσήφ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, εὐρισκο-
μένη νῦν ἐν τῷ Συνοδικῷ, ἐχρυσώθη δαπάναις τοῦ Μι-
χαὴλ πατρὸς καὶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ Ἰωάννου καὶ Γεωρ-
γίου προσκνητῶν.
1822. 10 Ὀκτωβρίου ἐγένετο τὸ κωδωνοστάσιον δαπάνῃ τῆς
Μονῆς καὶ συνδρομῇ Ἀθανασίου ἱερομονάχου καὶ Γεωρ-
γίου Μοναχοῦ.
1882. Ἐπὶ Σωφρονίου ἡγουμένου τὸ κωδωνοστάσιον ἀνεκαι-
νίσθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Χ' Κωνσταντίνου Χ' Νι-
κόλα ἐκ Καϊμακλίου.
1889. Κατὰ ἀπρίλιον μῆνα ἐγένετο ἡ ἀγία Τράπεζα δι' ἐξόδων
τοῦ ἀρχιμανδρίτου τῆς Μονῆς Ἀγαθαγγέλου ἀντὶ τιμή-
ματος 130 λιρῶν διὰ χειρὸς Λουκά Α. Ταλλιαδῶρου
Λευκοσιάτου.

Ἐκκλησία Παραδεισιοῦ (1)

Ἐπιγραφή ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου

«Ἀνωκοδομήθη ὁ πάνσεπτος οὗτος ναὸς διὰ συνδρομῆς τοῦ πα-
νωσιωτάτου καθηγουμένου τῆς Σεβασμίας καὶ βασιλικῆς Μονῆς
Κύκκου κυρίου Μελετίου τοῦ ἔτους 1700 καὶ ἱστορήθη διὰ χειρὸς
ἑμοῦ Γερασίμου Ἱερομονάχου ἔτους 1703 Μαΐου 18.

Ἐπὶ τοῦ εἰκονοστασίου, κάτωθεν τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ.

«Βασίλειος Μοσκοβορῶσος» 1735 (2)

Ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Χριστοῦ 1792

«Γὴν ἀνακαίνησιν τῆς γ' ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐκ κάλλους γραφὴν
μορφῆς ἀγίας οἶον τι δῶρον δέξαι ἐκ Μελετίου καθηγέτου τοῦ
Κύκκου μηθητὰ Κυρίου ὁ πρωτόκλητε Ἀνδρέα καὶ σὺν συγγόνῳ
πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ τ' ἀγαθῷ μόνῳ ἵνα παρέξῃ μοι λύσιν
πλημμελημάτων καὶ ἀξιώσῃ μ' ἀγαθῶν ἀκηράτων.

1) Πρὸς δυσμὰς τῆς Μονῆς τοῦ Κύκκου ὑπάρχει ὠραῖος κήπος
ἐντὸς τοῦ ὁποίου ὑψοῦται ναὸς τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα, γνωστὸς
μᾶλλον ὡς ναὸς τοῦ Παραδεισιοῦ.

2) Ὁ Βασίλειος οὗτος εἰς τὴν Κύπρον διέτριψε μακρὸν χρόνον
ἐπισκεφθεὶς εἰς προσκύνημα διαφόρων ναοῦς (Μάμαντος ἐν Μόρ-
φου) καὶ μονᾶς (ἀγ. Ἰω. Λαμπαδιστοῦ, Τρικουσιᾶς, ἀγίου Νικο-
υ τῆς Στέλης, (βλέπε <Κ. Χ.>ΙΒ'. α.)

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1

Παπύσω ἄσπρος σὰν τυρὶν
τῆσαι τυρὶν ἐν εἶναι
πράσινα φύλλα ἔσει σὰδ δεντρὸν
τῆσαι δεντρὸν ἐν εἶναι

Κολοκάσι.

(Χατζηγιωάννου «Κ. Χ.» 1934, σ. 12 (92) ἀρ. 14.)

2

Στραολαιμιασμένη μάνα
στραολαιμιασμένη κόρη
τῆσαι δαιμονισμένον ἀγγόνι

Κουζούπα, κλήμα, οἶνος

3

Ἀντίπερα τοῦ ποταμοῦ
ἐκυδὸ σὺλλιὰ ἄσπρα μαλλώνου
τῆσ' οὐλον ἄσπροχ χῶμα ἐκάλλου

Μῦλος—Ἀλεῦρι

(Σακελλαρίου «Κυπριακά» Β'. σ. 219 ἀρ. 3.

Χατζηγιωάννου «Κ. Χ.» 1934 σ. 14 (94) ἀρ. 27.)

4

Πράσινα τέμπλη
κότσινος πύργος
τῆσαι μέσα μαῦροι κάθονται.

Καρπούζι

5

Ποὺ πάνω ποὺ τῆγ γῆν ἔμ πράσινον
τῆσαι ποὺ κάτω ἔσει γένιν
μὰ τὸν αἶν Ἀρμογένην
ἄν τὸ εὐρης εἶντα ἔνι.

Κρεμμύδι

6

Τρεῖς τῆμ πκιάννου τῆσαι γεννα
ἀλήθεια νερόμ πίννει
μαῦρα τὰ κάμνει τὰ παιδικιά
τῆσαι πίσω της τ' ἀφήνει.

Δάκτυλοι, πέννα, μελάνη, γράμματα

7

Τρία πλάσματα ἐπεροῦσαν ἕναμ ποταμόν.

Ὁ ἕνας εἶδεν, ἐπάτησεν, ἐπέρασεν.

Ὁ ἄλλος εἶδεν, ἐν ἐπάτησεν, τῆσ' ἐπέρασεν.

Τῆσ' ὁ ἄλλος μὲ εἶδεμ, μὲ ἐπάτησεν, τῆσ' ἐπέρασεν.

Ἐγκυος κρατοῦσα βρέφος

8

Ἐσει ἕναμ πρᾶμμα, τὴν ἡμέραγ γυρίζει, τῆσαι τὴν
νύχτασ στέκει στὸ ξοπόρτιν.

Ποιμενικὴ ράβδος

9

Ἐσει ἕναμ πρᾶμμα τῆσαι δουρᾶ σὰν τὸ πουλλὶν,
τῆσαι πουλλὶν ἐν εἶναι
ἔσει μεγάλ' ἀφκιά,
τῆσαι γάδαρος ἐν εἶναι.

Λαγός.

10

Ἐσει ἕναμ πρᾶμμα
τὴν ἡμέραν ἐγ γιομάτον
τῆσαι τὴν νύχταν ἔρτζαιρον

Ἐπόδημα

11

Ἐσει ἕναμ πρᾶμμα μακρὸμ μακρὸν
τῆσ' ὁδοῖδ ἐν κάμνει.

Δρόμος

12

Ἔδει ἕναμ πράμμαν πάει: πάει τζαι πίσω του ἐθ θωρεῖ

Δρόμος.

13

Ἔδει ἕναμ πράμμαν τζ' ἐν τὸ γληγορότερομ πού οὐλλα

Νοῦς.

14

Νοῦ παρᾶ πράμμαγ γιομίζει τὸ σπίτιν

Φῶς

15

Ἔδει ἕναμ πράμμαν ὥσπου τὸ ταίξεις κλαίει τζ' ἄμα ἐν τὸ ταίξεις παρχιτᾶ

Χειρόμυλος

16

Σήμερον ἐμοῦ
αὔριον ἐτέρου
καὶ οὐδέποτε τινος.

Τὰ ἀγαθὰ

17

Ἔδει ἕναμ πράμμαν
οὐλλ' ἡμέρα ἔμ μέσ' στήγ γῆν
τζαι τῆν νύχταν ἀππεσώπορτα

Ἵνιον

18

Βάλλω μιάν ὀκᾶμ μαιερκᾶν
τζαι μιάν ὀκᾶν νερὸν
τζαι μιάν ὀκᾶν ἄλας
τζαι πάλε τὸ φαεῖν ἐν ἀνάλατον

Αὐγὰ βραστὰ